

JAARVERSLAG 2007

VVD-HOOFDBESTUUR

60^e VVD-jaarverslag

Voorwoord

Een bewogen jaar.

Een politieke partij is geen gewoon bedrijf. Midden in het brandpunt van de publieke opinie. Deinend op de golven van aandacht en aanhang. Continue betrokkenheid. De VVD heeft in 2007 in het oog van de orkaan gestaan. In haar zestig jaar bestaan heeft ze veel dingen meegemaakt, maar dit 'sloeg' alles. Hoewel we allemaal dachten dat we met het hectische jaar 2006 al alles gezien hadden.

De gevolgen van de ongekende lijsttrekkersverkiezingen uit dat jaar en de daarop volgende slechte uitslag voor de Tweede Kamerverkiezingen hebben het hele jaar 2007 zijn weerslag op ons handelen gehad. Continu gedoe, ondanks alle goede bedoelingen en voornemens, uiteindelijk culminerend in de gebeurtenissen van de maand september. 13 September werd Rita Verdonk uit de fractie gezet. Waarna de partij twee dagen later een zeer bewogen algemene vergadering in Veldhoven beleefde. Waar eerst slechts 600 aanwezigen verwacht werden, moest met het dubbele aantal in twee dagen tijd een groot beroep gedaan worden op het organisatie- en improvisatietalent van de medewerkers van het algemeen secretariaat. Mark Rutte kreeg de steun, maar het was nog niet afgelopen. Op 15 oktober gaf Rita Verdonk haar lidmaatschap op, nadat duidelijk was geworden dat het hoofdbestuur niets anders restte dan een royementsprocedure in gang te zetten. Op 8 december kwam het uiteindelijke slot. Ruim 1500 aanwezigen die in Rotterdam gespannen de climax meemaakten. Het doet je wat om voor zo'n volle zaal je aftreden aan te kondigen.

Het jaar 2007 zal in de geschiedenis van onze VVD zonder meer als een bewogen jaar te boek staan. Het vertrek van een vooraanstaand politica uit de fractie en de partij, bijna 10 procent ledenverlies, zijn geen kleinigheden. Maar dit jaar zal ook getuigen van de betrokkenheid van de leden bij het wel en wee van de partij. Getuigen ook van de veerkracht en vitaliteit van onze liberale partij. Een liberale partij die pal staat voor de vrijheid en de vrijzinnigheid.

In mijn laatste voorwoord als partijvoorzitter wil ik nog één keer de vrijwilligers van de partij toespreken. Zonder hun bereidheid, betrokkenheid, inzet en activiteit zijn wij nergens als politieke partij. Het dienen van het publieke belang is een groot goed. Het dienen van een politieke partij -een vereniging met leden die er toe doen- maakt daar deel vanuit. Mijn dank en waardering gaat naar uit naar u. Ik ga er vanuit dat we er samen voor zorgen dat de VVD dit bewogen jaar 2007 te boven komt. Dit jaarverslag geeft nog één keer een beschrijving van alle activiteiten. Ik wens u veel leesplezier.

Jan van Zanen
partijvoorzitter

Inhoudsopgave

VOORWOORD	2
INHOUDSOPGAVE	3
1. ALGEMENE VERGADERINGEN EN LEDENRAADPLEGINGEN	5
1.1 121 ^E ALGEMENE VERGADERING TE ARNHEM OP 27 JANUARI.....	5
1.2 122 ^E ALGEMENE VERGADERING TE ROTTERDAM OP 11 EN 12 MEI.....	5
1.3 123 ^E ALGEMENE VERGADERING TE VELDHOVEN OP 15 SEPTEMBER EN TE ROTTERDAM OP 8 DECEMBER.....	6
1.4 LEDENRAADPLEGINGEN.....	7
2. BESTUURSZAKEN	8
2.1 HOOFDBESTUUR.....	8
2.2 HBKC-OVERLEG.....	9
2.3 WAARDERINGSVORMEN.....	9
2.4 ALGEMEEN SECRETARIAAT/THORBECKEHUIS.....	10
2.5 COMMISSIE VAN ONDERZOEK.....	10
2.6 COMMISSIE VAN BEROEP.....	10
3. TALENTMANAGEMENT	11
3.1 ALGEMEEN.....	11
3.2 HET SCOUTEN VAN TALENT.....	11
3.3 HET ONTWIKKELEN VAN TALENT.....	11
3.4 DE MATCH TUSSEN VRAAG EN AANBOD.....	12
4. OPLEIDING EN TRAINING	13
4.1 ACTIVITEITEN/SPEERPUNTEN VAN BELEID.....	13
4.2 LANDELIJKE BIJEENKOMSTEN.....	14
4.3 STUURGROEP OPLEIDING & TRAINING.....	15
4.4 LANDELIJKE COMMISSIE OPLEIDINGEN (LCO).....	15
4.5 STATISTIEK CURSUSSEN.....	16
5. INHOUDELIJKE DISCUSSIE	18
5.1 PARTIJRADEN.....	18
5.2 HERBRONNEN.....	18
5.3 LEF MOET LONEN.....	19
5.4 NEDERLAND WATERLAND.....	19
5.5 SYMPOSIUM CREATIEVE STAD VAN MORGEN.....	20
5.6 FLITSCONGRES BESTUUR.....	20
5.7 DEELSESSIES AV.....	20
6. INTERNATIONALE ZAKEN	22
6.1 MATRA (MIDDEN EN OOST-EUROPA PROGRAMMA).....	22
6.2 EUROPEAN LIBERAL DEMOCRAT AND REFORM PARTY (ELDR).....	22
6.3 LIBERAL INTERNATIONAL (LI).....	23
6.4 NETHERLANDS INSTITUTE FOR MULTIPARTY DEMOCRACY (NIMD).....	23
7. VOORLICHTING EN COMMUNICATIE	26
7.1 LANDELIJKE PR-COMMISSIE (LPC).....	26
7.2 INTERNET.....	26
7.3 LIBER.....	27
7.4 LEDENWERVING EN LEDENBEHOUD.....	27
8. JONGERENBELEID	29
8.1 CLJ.....	29
8.2 ACTIVITEITEN.....	29
8.3 SAMENWERKING MET DE VVD.....	29
9. LIBERAAL VROUWENNETWERK	30
9.1 MISSIE, VISIE EN DOELSTELLING.....	30
9.2 ACTIVITEITEN.....	30
9.3 POLITIEK VROUWEN OVERLEG (PVO).....	30
9.4 VERTEGENWOORDIGINGEN.....	30
10. COMMISSIE AD HOC	32
10.1 COMMISSIE DEKKER/EVALUATIECOMMISSIE VERKIEZINGEN 2006.....	32
11. VVD-EERSTE KAMERFRACHTIE	33
11.1 SAMENSTELLING.....	33

11.2	BIJEENKOMSTEN	33
11.3	COMMISSIES	34
12.	VVD-TWEEDE KAMERFRACIE	36
12.1	SAMENSTELLING	36
12.2	BIJEENKOMSTEN	36
12.3	OVERIGE	37
13.	VVD-EUROPEES PARLEMENTFRACIE	38
13.1	SAMENSTELLING EN PORTEFEUILLEVERDELING	38
13.2	ALDE-FRACIE	38
13.3	CONTACT MET DE VVD-GELEDINGEN	39
13.4	SPEERPUNTEN EUROFRACIE IN 2007	39
13.5	AFSLUITEND	39
14.	VVD-BESTUURDERSVERENIGING	40
14.1	ALGEMEEN	40
14.2	LEDENTAL	40
14.3	BESTUUR	40
14.4	BIJEENKOMSTEN	41
14.5	STATUTENWIJZIGING	41
14.6	BURGEMEESTERSBENOEMINGEN	41
15.	LIBERALE INTERNATIONALE GROEP NEDERLAND (LIGN)	43
16.	PARTIJCOMMISSIES	44
16.1	PARTIJCOMMISSIE BELASTINGEN EN FINANCIËN	44
16.2	PARTIJCOMMISSIE BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES	46
16.3	PARTIJCOMMISSIE BUITENLANDSE ZAKEN EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING	48
16.4	PARTIJCOMMISSIE CULTUUR EN MEDIABELEID	49
16.5	PARTIJCOMMISSIE DEFENSIE	50
16.6	PARTIJCOMMISSIE ECONOMISCHE ZAKEN	52
16.7	PARTIJCOMMISSIE EUROPESE ZAKEN	52
16.8	PARTIJCOMMISSIE INTEGRATIE	53
16.9	PARTIJCOMMISSIE LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT	54
16.10	PARTIJCOMMISSIE MAATSCHAPPELIJKE PARTICIPATIE	56
16.11	PARTIJCOMMISSIE MILIEU EN DUURZAAMHEID	58
16.12	PARTIJCOMMISSIE ONDERWIJS EN JONGERENBELEID	58
16.13	PARTIJCOMMISSIE VEILIGHEID EN JUSTITIE	63
16.14	PARTIJCOMMISSIE VERKEER EN WATERSTAAT	65
16.15	PARTIJCOMMISSIE VOLKSGEZONDHEID	68
16.16	PARTIJCOMMISSIE VOLKSHUISVESTING EN RUIMTELIJKE ORDENING	70
16.17	PARTIJCOMMISSIE WERK EN INKOMEN	72
16.18	PARTIJCOMMISSIE WETENSCHAP EN INNOVATIE	73
BIJLAGE:	LEDENADMINISTRATIE	75

1. Algemene vergaderingen en ledenraadplegingen

1.1 121^e Algemene vergadering te Arnhem op 27 januari

Besluitenlijst 121^e AV:

1. De voorzitter opende de vergadering om 10.00 uur.
2. Besloten werd tot leden van de stem- en notulencommissie te benoemen:
  - de heer J. van Loozenoord te Leidschendam
  - de heer P. Lamberts te Barneveld
  - mevrouw C. de Paepe te Nieuwerkerk

Algemene vergadering van afgevaardigden:

3. De wijzigingen van het huishoudelijk reglement werden met algemene stemmen aangenomen.

Algemene ledenvergadering:

4. Het Jaarplan 2007 van het hoofdbestuur werd besproken en vastgesteld. Van der twee moties die daaromtrent werden ingediend door respectievelijk de afdeling Wageningen c.a. over het gebruik van de kleuren op de posters en de KC Rotterdam over de ontwikkeling van de idee- en debatpartij werd de strekking overgenomen. Door het hoofdbestuur is daarnaast toegezegd dat er voor de onderdelen uit het jaarplan een planning- en controlmechanisme wordt ontwikkeld.
5. De begroting 2007 met de nota van wijziging van het hoofdbestuur naar aanleiding van de verkiezingsuitslag van 22 november 2006 werd besproken en vastgesteld. .
6. De drie parlementaire fracties hebben verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid.
7. Het voorstel van de afdeling Den Helder inzake zetelroof zal bij de behandeling van het toekomstige visiedocument Bestuur worden betrokken.
8. De voorzitter sloot de vergadering om 17.00 uur

1.2 122^e Algemene vergadering te Rotterdam op 11 en 12 mei

Besluitenlijst 122^e AV:

1. De voorzitter opende de vergadering op vrijdag 11 mei om 20.00 uur.
2. Besloten werd een fax aan Hare Majesteit de Koningin te versturen.
3. Besloten werd de heer Gerrit Zalm te Den Haag te benoemen tot erelid van de VVD.
4. Aan de heren J.F. Hoogervorst en H.A.L. van Hoof werd een Stikkerplaquette uitgereikt.
5. Besloten werd tot leden van de stem- en notulencommissie te benoemen:
  - de heer G.J.J.J. Heetman te Leidschendam
  - de heer R. Metz te Apeldoorn
  - mevrouw M.B.P. Geeraedts te Den Bosch
6. De jaarrekening 2006 werd goedgekeurd en op voordracht van de financiële commissie werd het hoofdbestuur decharge verleend over het gevoerde financiële beleid.
7. Tot leden van de financiële commissie werden (her) benoemd:
  - de heer R. Flinterman RA te Rijswijk
  - de heer Ph. Heinrich RA te Aerdenhout

- mevrouw drs. J. van Mol te Rotterdam
- Als plaatsvervangende leden werden (her) benoemd:
- de heer drs. C. Pille te Rotterdam
  - de heer drs. G.M.P. Recter RA te Den Haag
  - de heer drs. G.H.L. Bakker te Leiden
8. Mevrouw J.E.M.B. Janssen te Beetsterzwaag en de heer C. Meewis werden tot lid van het hoofdbestuur benoemd. Afscheid werd genomen van mevrouw M.E. Tsoutsanis-van der Koogh en de heer N.E. Joosten. Beide ontvingen daarbij de Thorbeckepenning.
  9. Mevrouw I.R. Adema en mevrouw H.A. zur Lage-Simons werden herbenoemd als hoofdbestuurslid.
  10. De vaststelling van het visiedocument RO en Wonen werd naar de 124^e AV in mei 2008 verschoven en het visiedocument Verkeer en Waterstaat werd zonder stemming vastgesteld.
  11. De drie parlementaire fracties legde verantwoording af over het gevoerde beleid.
  12. Het hoofdbestuur zegde toe dat naar aanleiding van de actuele motie van de afdeling Rijnwoude zij in de 123^e AV met een reactie zal komen.
  13. De voorzitter sloot op zaterdagmiddag 16.00 uur de vergadering.

1.3 123^e Algemene vergadering te Veldhoven op 15 september en te Rotterdam op 8 december

Besluitenlijst 123^e AV:

1. De voorzitter opende de vergadering op zaterdag 15 september om 10.00 uur.
2. Besloten werd tot leden van de stem- en notulencommissie te benoemen:
  - de heer G.J.J.J. Heetman te Leidschendam
  - de heer J.C. de Looff te Papendrecht
  - de heer G.H.L. Bakker te Leiden
3. Besloten werd de politieke actualiteit naar aanleiding van de breuk tussen de Tweede Kamerfractie en Rita Verdonk te behandelen. Na een bijzonder stevige discussie werden tijdens de Algemene Ledenvergadering 5 moties in stemming gebracht.
  - Motie van de afdeling Nuth c.a. werd verworpen met 715 stemmen tegen en 383 stemmen voor;
  - Motie van de heer J. Talen (Liberaal Netwerk) werd verworpen met 680 stemmen tegen en 413 stemmen voor;
  - Motie van de heer B.Stolk c.s. werd aangenomen met 759 stemmen voor en 330 stemmen tegen;
  - Motie van de heer J. Talen (Liberaal Netwerk) werd verworpen met 701 stemmen tegen en 375 stemmen voor;
  - Motie van de heer J. Talen (Liberaal Netwerk) werd verworpen met 562 stemmen tegen en 505 stemmen voor.
4. Vervolgens werd de oorspronkelijke agenda van de 123^e AV gedeeltelijke behandeld.
5. In de Algemene Vergadering van Afgevaardigden werd besloten tot een statutenwijziging en een wijziging in het huishoudelijk reglement waarbij de waterschapscentrale ten behoeve van de waterschapsverkiezingen een plek krijgt in de reglementen. Daarbij werd een motie van de afdeling Utrecht verworpen met 138 stemmen tegen en 50 stemmen voor.
6. Het reglement kandidaatstelling waterschappen 2008 werd vastgesteld.

7. Zowel het Jaarplan 2008 als de begroting 2008 werd vastgesteld met dien verstande dat de daarop ingediende 6 amendementen alsnog aan de orde komen bij de voortgezette behandeling van de uitwerking op de aanbevelingen van de Commissie Dekker op een later moment.
8. De voorzitter schorste op zaterdagmiddag 16.00 uur de vergadering tot een nader vast te stellen moment, waarvan tijdig bericht zal komen.

1.4 Ledenraadplegingen

In het kader van de partijvernieuwing heeft de VVD destijds een duidelijke keuze gemaakt: leden hebben meer te zeggen. Sommige leden met een druk bestaan komen er vaak niet aan toe om naar een vergadering te komen. Bij landelijke kwesties gaf de traditionele besluitvorming via vergaderingen, afgevaardigden en besturen ook aan leden die wel meer tijd aan de partij besteden toch het gevoel dat hun geluid niet doorklonk. Dat moest beter, om het lidmaatschap van de VVD aantrekkelijk te houden. Daarom heeft de algemene vergadering besloten tot ledenraadplegingen als onderdeel van de partijvernieuwing.

Alle stemgerechtigde VVD-leden konden van 14 tot en met 28 maart hun voorkeur aangeven voor de kandidatenlijst bij de verkiezingen voor de Eerste Kamer in 2007, vanaf plaats 2. Zij konden hun stem uitbrengen per internet, post of telefoon.

18 Procent van de leden maakte gebruik van zijn/haar stemrecht:

Aantal stemgerechtigden	40.143
Aantal stemmen via internet	4.931
Aantal stemmen per telefoon	379
Aantal stemmen per post	1.873
Totaal aantal stemmen	7.183
Opkomstpercentage	18

2. Bestuurszaken

2.1 Hoofdbestuur

Het hoofdbestuur vergaderde in het verslag jaar 13 keer, namelijk op 14 januari, 5 februari, 26 februari, 22 maart, 21 april, 21 mei, 11 juni, 25 juni, 21 augustus, 28 augustus, 10 september, 8 oktober, 29 oktober, 18 november en 10 december. De retraite was 8 en 9 juni.

De samenstelling hoofdbestuur in 2007 was als volgt:

mr J.H.C. van Zanen (voorzitter), drs R.A.M. van der Sande (vice-voorzitter), mevrouw mr I.R. Adema (vice-voorzitter), G.D. Scholtes (algemeen secretaris), ir J.D. Smit (algemeen penningmeester), N.E. Joosten (tot 11 mei), C. Meewis (vanaf 11 mei), mevrouw mr M.E. Tsoutsanis-van der Koogh (tot 11 mei), mevrouw drs J.E.M.B. Janssen (vanaf 11 mei), drs M.H. Dijk, prof. dr. U. Rosenthal (adviseur Eerste Kamer), drs M. Rutte (adviseur Tweede Kamer), J. Maaten (adviseur Europees Parlement), mr M.A.P. van Haersma Buma (adviseur VVD-Bestuurdersvereniging) en mevrouw S. Koebrugge (adviseur JOVD)

Portefeuilleverdeling

Portefeuille	HB-Lid	Primair	Secundair
Partijvoorlichting Fracties Bewindslieden Campagne	mr J.H.C. van Zanen Voorzitter	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Algehele leiding en coördinatie ▪ Politieke contacten fracties en bewindslieden ▪ Voorlichting vanuit de partij ▪ Externe communicatie ▪ Verkiezingscampagnes 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lid van de partijraad ▪ Curator Teldersstichting
Externe contacten Teldersstichting	Mw mr I.R. Adema Vice-voorzitter	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Campagne-idee voor structuur ▪ Idee en debat in de VVD ▪ Partijraden ▪ Talentmanagement 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Adviserend lid partijraad ▪ Curator Teldersstichting ▪ Aanspreekpunt PSC
Externe contacten KPB	drs R.A.M. van der Sande Vice-voorzitter	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Toekomstvisie/ ▪ Partijvernieuwing ▪ Ad-hocdiscussiebijeenkomsten ▪ Programma's AV's en partijcommissies 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Adviserend lid partijraad ▪ Aanspreekpunt auditcommissie
Organisatie	G.D. Scholtes Algemeen Secretaris	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Functioneren en organisatie van de partij ▪ Functioneren en organisatie Algemeen Secretariaat ▪ Statuten en reglementen 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Secretaris en lid partijraad ▪ Plv algemeen penningmeester
Financiën	ir J.D. Smit Algemeen penningmeester	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Financieel beheer partij ▪ Ledenadministratie ▪ Contributies en subsidiestromen 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Adviserend lid partijraad ▪ Bestuurslid van het Dresselhuysfonds ▪ Plv algemeen secretaris
Internationale Zaken	drs M.H. Dijk Secretaris voor de organisatie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coördinatie organisatorische activiteiten van de partij op internationaal terrein ▪ Midden- en Oost-Europaprogramma ▪ Contacten besturen buitenlandse liberale partijen ▪ Organisatie inhoudelijke discussie m.b.t. tot Europa, ontwikkelingssamenwerking en defensie ▪ Bestrekkingen met de ELDR/LI/LIGN 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Adviserend lid partijraad ▪ Lid raad van de ELDR ▪ Adviserend bestuurslid LIGN ▪ Lid uitvoerend comité LI
Opleiding en training	Mw mr H.A. zur Lage Secretaris van de organisatie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opleiding en training 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Voorzitter LCO ▪ Adviserend lid partijraad

PR & Voorlichting (intern & extern) Nieuwe media Ledenwerving en ledenbehoud	C. Meeuwis Secretaris van de organisatie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Externe communicatie ▪ Interne communicatie ▪ Magazine Liber ▪ Internet (VVD-website) ▪ Ledenwerving en –behoud ▪ Fondsenwerving 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Voorzitter LPC ▪ Adviserend lid partijraad
Doelgroepen Ouderen Jongeren Vrouwen	Mw drs J.E.M.B. Janssen Secretaris van de organisatie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coördinatie van beleid ▪ Betrekking met JOVD, VVD-Bestuurdersvereniging (VBV) en seniorenbeleid ▪ Liberaal Vrouwen Netwerk 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Adviserend bestuurslid VBV ▪ Adviseur hoofdbestuur JOVD ▪ Adviserend lid partijraad ▪ Voorzitter LVN ▪ LOP ▪ Lef moet Lonen

Medio 2007 zijn de taken ad-hocbijeenkomsten en programma's AV's en partij-commissies door mevrouw I Adema overgedragen aan R van der Sande; talent-management is door R van der Sande overgedragen aan mevrouw I Adema.

Bezoeken van de partijvoorzitter en hoofdbestuur

In het 2007 zijn er door de partijvoorzitter Jan van Zanen vele bezoeken afgelegd bij afdelingen, waarin het contact met zoveel mogelijk leden centraal stond. Het ging om werkbezoeken, politiek cafés, fora, ledenvergaderingen en individuele contacten. In 2007 is het hoofdbestuur bij een aantal kamercentrales op bezoek geweest.

2.2 HBKC-overleg

Het overleg tussen het hoofdbestuur en de kamercentralevoorzitters kwam in het verslagjaar vijf keer bijeen op 21 april te Ede, 23 juli te Amstelveen, 27 augustus te Utrecht, 3 november te Lunteren en 1 december te Ermelo.

2.3 Waarderingsvormen

Onderstaande personen hebben in 2007 een waardering ontvangen namens het hoofdbestuur. Het hoofdbestuur vindt het bijzonder verheugend dat vele vrijwilligers in aanmerking komen voor een waardering van de VVD.

Mr. D.U. Stickerplaqueette

- C.A.A.A. Maenhout te Lelystad
- J. Oenema te Rohel
- Ir. J.E.M. van Velsen te Hoofddorp
- Mevrouw R. Spermon-Marijnen te 's-Hertogenbosch
- H.J.J. Bruning te Den Haag
- Mevrouw K.B. Hes-Kroon te Zuidhorn
- H.J. Zomerdijk te Duiven

Thorbeckepenning

- A.J.D. Spaargaren te Aalsmeer
- Mevrouw M.C.A. Huisman-Bakker te Nederhorst den Berg
- Ph.H.C. Streeker te Helmond
- W.Th.A.M. Steevens te Terheijden
- K.D.W. van Wijk te Maassluis
- Mevrouw P.J. Bouyve-Koene te Geervliet
- S.H. Wachter te Leeuwarden
- Mevrouw E.C. Bos-van der Loo te Wassenaar
- Mevrouw M.G. Roelofs te Ede

2.4 Algemeen Secretariaat/Thorbeckehuis

Op het algemeen secretariaat van de vereniging zijn 22 personeelsleden werkzaam, bestaande uit een totaal van 19,5 formatieplaats. In 2007 zijn acht personeelsleden uit dienst getreden.

Met ingang van 1 april is Herbert Zilverentant benoemd tot nieuwe directeur van de VVD. Hij nam deze functie al sinds het vertrek van Cora de Wit in september 2006 waar.

Het Thorbeckehuis bestond per 31 december uit de volgende medewerkers: Hans Alberts, Ria van den Barselaar, Mathieu Borsboom, Pieter ten Bruggecate, Davy Erwich, Ab Flick, Grady Flick, Dimitri Gilissen, Eva Gobits, Til Goergen, Willem van Haersma Buma, Rimke Haitsma, Karin de Kok, Isabelle Kuivenhoven, Anneke van Oosten, Alexander Oostermeijer, Margreet Simpelaar, Sam van der Staak, David Vermorcken, Lucie Wigboldus, Herbert Zilverentant en Wim de Zwart.

De volgende medewerkers zijn in 2007 uit dienst getreden:

Jasmijn de Jong, Ferdi de Lange, Marcus Lens van Rijn, Hans Nieuwenhuis, Marcel van Rijn, Caroline van Thessen, Marijke van der Werff en Jeff Wolters.

In het Thorbeckehuis is ook het Eurofractie-secretariaat gehuisvest. Hiervan was de volgende medewerker per 31 december in dienst: Michelle van der Burg.

2.5 Commissie van Onderzoek

In het verslagjaar heeft het hoofdbestuur twee maal besloten tot het beginnen van een procedure om leden uit het lidmaatschap van de VVD te ontzetten. Het betreft een roeyementsaanvraag van twee leden ingediend door de ledenvergadering van de afdeling Nuenen en een roeyementsaanvraag van twee leden ingediend door de ledenvergadering van de afdeling Weesp. Het hoofdbestuur heeft naar aanleiding hiervan een Commissie van Onderzoek bestaande uit de algemeen secretaris Gert Scholtes en de directeur Herbert Zilverentant ingesteld om betrokkenen te horen.

De Commissie van Onderzoek heeft het hoofdbestuur geadviseerd beide leden uit Nuenen te ontzetten uit het VVD-lidmaatschap. Hiertegen hebben betrokkenen eind 2007 bezwaar aangetekend bij de Commissie van Beroep. De zaak Weesp was nog in behandeling aan het einde van het verslagjaar.

2.6 Commissie van Beroep

De Commissie van beroep bestond in 2005 uit de volgende personen:

- de heer mr. D.W. Zwart te Nootdorp (voorzitter)
- de heer P.M. Blauw te Veendam
- de heer J. Vos te Nuenen
- mevrouw W.J.M. Bregman-Kaaks te Roden (plv.)
- de heer J.W. Prins te Nieuwerkerk (plv.)
- mevrouw T. van der Stroom-van Ewijk te Heemstede (plv.)

Behandelde zaken

De Commissie van Beroep heeft in 2007 geen zaken behandeld.

3. Talentmanagement

3.1 Algemeen

Na de drukte van de voorbereidingen voor de verkiezingen in 2006 voor de Eerste Kamer en Tweede Kamer, is 2007 vooral gericht geweest op consolidatie en de lange termijn planning. Het scouten van talent, het ontwikkelen van talent en het matchen van vraag en aanbod is onverminderd doorgegaan, zodat we ook in de toekomst gegarandeerd zijn van kwalitatief goede kandidaten voor de politiek-bestuurlijke top en het maatschappelijk middenveld.

Naast de diverse opleidingen voor ons talent, wordt er ook hard gewerkt om de juiste mensen op de juiste plek te krijgen, zodat we optimaal gebruik maken van de kennis en kunde in de partij.

Het enthousiasme is groot en talent staat te trappelen om aan de slag te gaan. De workshop Liberale Loopbanen, onder leiding van Mark Rutte, is dit jaar wegens het grote aantal inschrijvingen zelfs twee keer gehouden. Tijdens deze workshop wordt op interactieve wijze inzicht geboden in drijfveren en ambities en wordt er dieper ingegaan op kansen en mogelijkheden van deelnemers.

3.2 Het scouten van talent

Gezien het permanente karakter van de Permanente Scoutingscommissie (PSC), is de commissie in 2007 onverminderd doorgegaan met het werven en selecteren van talent voor de advieslijsten van de Eerste Kamer, Tweede Kamer en het Europees Parlement. Aangezien er in 2007 geen verkiezingen waren, was het karakter van de gesprekken eerder oriënterend en op de toekomst gericht. Toch is de PSC 10 keer bij elkaar gekomen en heeft de PSC in 2007 ruim 75 talenten gesproken, met een grote diversiteit aan ervaring en ambities.

Daarnaast wordt er hard gewerkt om het scoutingmodel van de Permanente Scoutingscommissie te vertalen naar de kamercentrales (bijv. door middel van een regionale scoutingscommissie). Mede hierdoor ontstaat er steeds beter inzicht in het aanbod van talent binnen de partij. Dit wordt in 2008 verder uitgewerkt.

3.3 Het ontwikkelen van talent

De samenwerking met de Haya van Somerenstichting is goed, wat mede heeft geresulteerd in de mogelijkheid om talenten door te geleiden naar de opleidingsprogramma's van de Haya van Somerenstichting, als de topkadertraining. Op deze wijze kunnen talenten worden opgeleid, getraind en uitgetest. Dit laatste om te kunnen beoordelen of zij naast het op de bühne schitteren ook in teamverband kunnen werken, kunnen dienen en ook collega's iets gunnen.

De talenten die opvallen in de programma's van 'De Haya' worden op hun beurt doorgeleid naar de PSC. Zo is de wisselwerking tussen talentmanagement en 'De Haya' optimaal. Ook is op het algemeen secretariaat de slag gemaakt dat de afdelingen talentmanagement en opleiding & training o.l.v. de talentmanager nauw samenwerken.

De masterclasses voor talent, waar we in 2005 met de bewindslieden mee begonnen zijn, hebben steeds meer voet aan de grond gekregen. De contouren van een 'high class' opleidingstraject zijn steeds beter zichtbaar; dit uit zich ook in het aanbieden van stages en coaches.

Hierdoor houden we ons talent beter in beeld, kunnen we ze beter uittesten en klaarstomen voor functies in de politiek bestuurlijke top.

3.4 De match tussen vraag en aanbod

VVD Talentmanagement streeft naar een zo optimaal mogelijke inzet van kennis en kunde in de partij. Daarnaast streeft de VVD ernaar om het liberale geluid in het maatschappelijke middenveld te vergroten. In 2007 is hier veel aandacht aan besteed, waardoor zowel het aanbod van talent, als de vraag naar talent is gestegen. Hierdoor zijn er vanuit talentmanagement veel geschikte VVD'ers voorgedragen op de diverse functies en klussen binnen en buiten de partij. Deze stijgende lijn moet dan ook in 2008 vastgehouden worden.

4. Opleiding en training

4.1 Activiteiten/Speerpunten van beleid

Kaderschool

Eén van de speerpunten van het beleid van de Haya van Somerenstichting is de Kaderschool. De Kaderschool bestaat uit de Kadercursus en de Topkadertraining. Tijdens het traject werden de deelnemers beoordeeld door de Beoordelings- en Begeleidingscommissie (BBC). De cursisten hebben na afloop van het traject hun beoordeling samen met een gericht ontwikkelingsadvies toegestuurd gekregen.

Kadercursus

De Kadercursus 2007 besloeg vier zaterdagen, met als hoofdthema 'Verkiezings-thema's: klaar voor de uitvoering!'. De doelstelling is het aanbieden van een kwalitatief goede cursus waar (aankomende) kaderleden zowel inhoudelijk als in vaardigheden getraind worden. Aan de Kadercursus hebben in 2007 68 deelnemers meegedaan. Er waren ruim 86 aanmeldingen binnengekomen, waardoor er op basis van het CV (reeds ontplooiende activiteiten binnen de VVD en gevolgde cursussen bij de Haya van Somerenstichting) is geselecteerd. Sprekers bij de Kadercursus waren onder meer: Stef Blok, Jasper van Dijk, Leo Hartveld, Jan Kamminga en Fred Teeven. In 2007 werd de Kadercursus voorgezeten door Joan Leemhuis-Stout, lid van de Permanente Scoutingscommissie.

Topkadertraining

Uit de deelnemersgroep van de Kadercursus en de Regionale Masterclasses is een selectie gemaakt voor de Topkadertraining. Ook vanuit de database van de Permanente Scoutingscommissie is een aantal deelnemers geselecteerd. Uiteindelijk hebben 27 personen deelgenomen aan de Topkadertraining. De training beslaat twee zaterdagen in Utrecht en twee weekenden in Wolfheze. Tijdens de eerste twee zaterdagen krijgen de deelnemers vaardigheidstrainingen. De laatste twee weekenden omvatten een intensief, gevarieerd programma. Aan de Topkadertraining verleenden onder meer Sander Dekker, Frank de Grave, Luuk van Middelaar, Bas Mouton, Mark Rutte en Pauline Krikke hun medewerking. Voorzitter van de Topkadertraining in 2007 was Frank de Grave.

Regionale Masterclasses

Met de Regionale Masterclass wordt beoogd op regionaal niveau een training verdeeld over tien maanden aan te bieden die kennis en vaardigheden integreert. Om de kamercentrales te stimuleren in de toekomst een dergelijke training te organiseren is een 'Blauwdruk Haagsche Masterclass' beschikbaar waarin van A tot Z de organisatie staat omschreven. De kamercentrales zijn belast met de organisatie van de Regionale Masterclasses. Tenminste de volgende kamercentrales hebben in 2007 een Masterclass georganiseerd: Amsterdam, Groningen, Den Haag en Utrecht.

eLearning

De Haya heeft eLearning ontwikkeld om VVD-leden gratis kennis te laten maken met onze cursussen. In 2007 werden via www.vvdwebtv.nl zes cursussen aangeboden: Liberale Waarden, Politieke Stromingen, Geschiedenis van het Liberalisme, Gemeenteraad, Gemeentefinanciën en Europa. In december 2007 hebben circa 2086 VVD'ers zich geabonneerd op eLearning. De kosten worden gedekt uit het voor eLearning geormerkte budget en sponsorgelden.

Maatwerktrainingen

De afgelopen jaren krijgen de trainingen van de Haya van Somerstichting steeds meer het karakter van maatwerktrainingen. Naar verwachting zal de vraag naar maatwerktrainingen de komende jaren alleen maar toenemen. In 2007 is de Haya van Somerenstichting gestart met de maatwerktraining Partijcommissies. Deze maatwerktraing is met name geschikt voor nieuwe leden en is een goede basis om aan het partijcommissielidmaatschap meer inhoud te geven. De cursus Besturen, een must voor eenieder die nieuw gekozen is dan wel al langere tijd in een bestuur zit, wordt meer en meer aangevraagd.

4.2 Landelijke bijeenkomsten

Train de Trainer

Train de Trainer vindt één keer in de twee jaar plaats. In 2007 wordt gewerkt aan een nieuw competentieprofiel van de 'Haya-trainer' welke in 2008 tijdens de Kwaliteitsdag (nieuwe naam voor Train de Trainersdag) zal worden toegepast om het trainersvak verder te professionaliseren.

Train de Nieuwe Trainer

Heeft niet plaats gevonden in verband met de ontwikkeling van het competentieprofiel van de nieuwe trainers, dat ten tijde van de planning nog onvoldoende tot wasdom was gekomen.

Landelijke dag Opleiding & Training

Deze dag, bedoeld voor opleidingsfunctionarissen, is in 2007 in verband met een te lage opkomst komen te vervallen. De (afdelings-) opleidingsfunctionarissen hebben hiervoor in de plaats kunnen deelnemen aan de Train de Trainersdag.

Zomerschool

De zomerschool is een vierdaags programma ter verdieping van het liberale gedachtegoed voor een selectie van vergevorderde studenten, pas afgestudeerden en jonge beleidsmedewerkers van de Tweede Kamerfractie, als project van de Teldersstichting in samenwerking met de Haya van Somerenstichting.

In totaal namen twintig mensen deel; elf deelnemers via de Teldersstichting, vier deelnemers via de fractie en vijf deelnemers via de Haya van Somerenstichting. De programmaonderdelen werden door diverse mensen ingeleid, onder andere Mark Rutte (fractievoorzitter VVD-Tweede Kamer en Partijleider), Patrick van Schie (historicus en directeur van de Teldersstichting), Afshin Ellian (jurist, schrijver en hoogleraar sociale cohesie, burgerschap en multiculturaliteit), Uri Rosenthal (directeur COT en fractievoorzitter VVD-Eerste Kamer) Herman Philipse (filosoof, universiteitshoogleraar aan de Universiteit Utrecht).

Voorzittersdag

Op 1 december 2007 heeft de voorzittersdag plaats gevonden. Deze dag is speciaal bedoeld om VVD-voorzitters van afdelingen, kamercentrales en regio's een blijk van waardering te geven voor hun inzet voor de VVD. Mark Rutte opende de dag en Sybilla Dekker leidde in de middag het politiek café. De nadruk lag op het inspireren van de voorzitters door middel van workshops om hen zo een aantal goede handvatten mee te geven om nog meer inhoud aan hun functie te kunnen geven. Onderwerpen van de workshops waren: de duale driehoek, scouten op talent, permanente campagne, jong en liberaal, robuuste afdeling,

integriteit, lucht uw hart!, omgaan met lokale partijen en het VVD-imago. Met 167 deelnemers was het een succesvolle dag.

Alumnidag voor Toptalenten

In 2007 is een aanvang gemaakt met de organisatie van een alumnidag voor oud-deelnemers van de Topkadertraining en Regionale Masterclasses. De organisatie van deze eerste alumnibijeenkomst is in handen gelegd van de afdeling Utrecht, die met ondersteuning vanuit de Haya-stuurgroep VVD Dialogues inhoud heeft gegeven.

Landelijk Debattoernooi

In verband met bezuinigingen is het Debattoernooi in 2007 afgelast.

4.3 Stuurgroep Opleiding & Training

De Stuurgroep Opleiding & Training is in 2007 vier keer bijeengekomen. De belangrijkste onderwerpen van bespreking waren: ambitieplannen Haya van Somerenstichting, eLearning, Kadercursus, kwaliteit/update cursusmateriaal, samenwerking met Talentmanagement, het professionaliseren van ons trainersbestand en de Zomerschool

De samenstelling van de stuurgroep was in 2007 als volgt:

Tila zur Lage (voorzitter), Rogier van der Sande (plaatsvervangend voorzitter), Jasmijn de Jong (secretaris vanaf 1 februari), Hans van den Broek, Rutger van der Lee, Reinout Woittiez, Paulien Geerdink, Baerte de Brey, Siep Wijsenbeek, Herman van Hemsbergen, Marjolijn Bergmann, Mariëtte Kroes (VVD-Bestuurdersvereniging), Ineke Dezentjé Hamming-Bluemink (adviseur Tweede Kamer tot medio 2007) en Rita Verdonk (adviseur Tweede Kamer vanaf medio 2007).

4.4 Landelijke Commissie Opleidingen (LCO)

Activiteiten

De belangrijkste activiteiten zijn: de Kadercursus, eLearning, Landelijke Voorzittersdag, Topkadertraining, maatwerktrainingen, landelijke cursussen, Regionale Masterclasses en de LCO-dag.

LCO-dag

De LPC (Landelijke Propaganda Commissie) en CLJ (Commissie Liberale Jongeren) hebben te kennen gegeven dat zij in 2007 -in verband met een krappere budget- niet kunnen deelnemen aan de organisatie van een LCO-dag. Doordat er onder de LCO'ers te weinig gegadigden waren is besloten de LCO-dag in 2007 te laten vervallen.

Leden LCO

Naast de leden en adviserende leden van de stuurgroep hadden de volgende leden per 1 januari 2007 zitting in de LCO:

Erna van der Bent (KC Zuid-Holland Noord), Arno Gassen (KC Gelderland), Jerica Hartholt (KC Friesland), Tanja Haseloop (KC Groningen), Marjolein van der Meer Mohr (KC Dordrecht), Dorine Peters (KC Den Haag), Sylvia Schouwenaars (KC Zeeland), Patricia van der Sloot (KC Rotterdam), Martin Bitter (KC Haarlem), Kees Hermus (KC Flevoland), Henk de Jager (KC Overijssel), Wytske Kist (KC

Amsterdam), Iwan Luijendijk (KC Brabant), John Niessen (KC Limburg) en Janny Rosendaal (KC Utrecht), Joke Vroegop (KC Zuid-Holland Noord), Harry Waals (KC Drenthe), Matthijs Oosterhuis (KC Groningen).

Lokale en regionale cursussen en trainingen

Het opleiden van (potentiële) bestuurders en volksvertegenwoordigers blijft een belangrijke basis voor alle opleidings- en trainingsactiviteiten. In 2007 zijn in totaal 112 cursussen georganiseerd, tegen 108 in 2006.

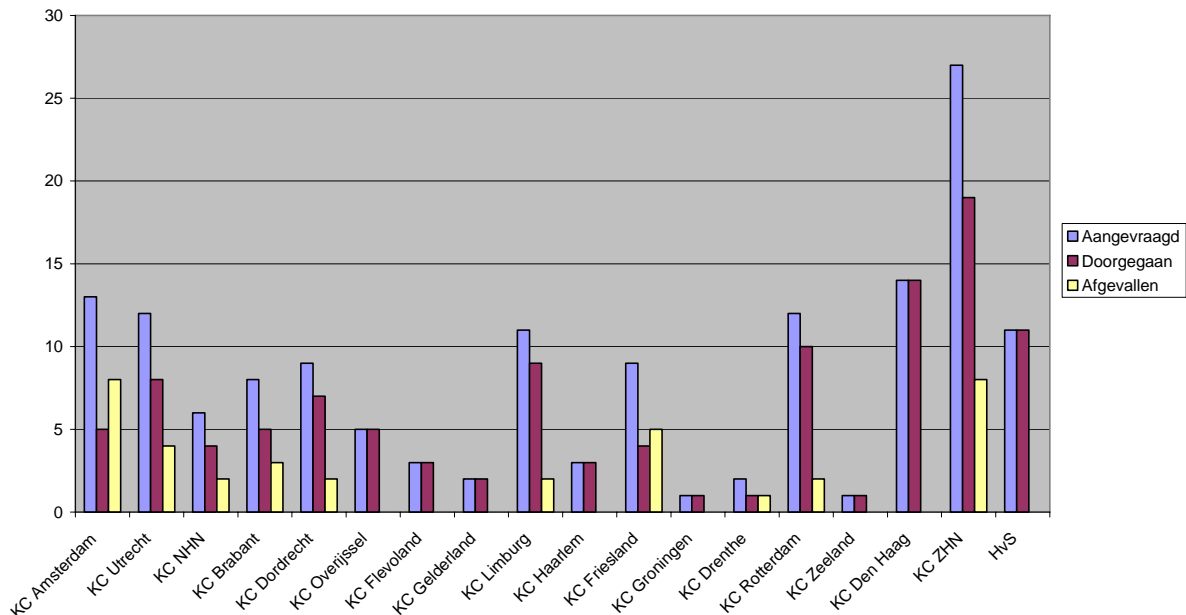
101 cursussen zijn aangevraagd door afdelingen en kamercentrales en 11 cursussen zijn ingepland en georganiseerd door de Haya van Somerenstichting zelf. 37 cursussen hebben geen doorgang gevonden, bij 28 cursussen werd dit veroorzaakt door te weinig deelnemers, bij 7 cursussen doordat er geen trainer ingepland was en bij 2 cursussen door ziekte van de trainer.

4.5 Statistiek cursussen

In onderstaand overzicht staat het aantal cursussen per kamercentrale vermeld die gerealiseerd zijn in 2007 met ondersteuning van de Haya van Somerenstichting.

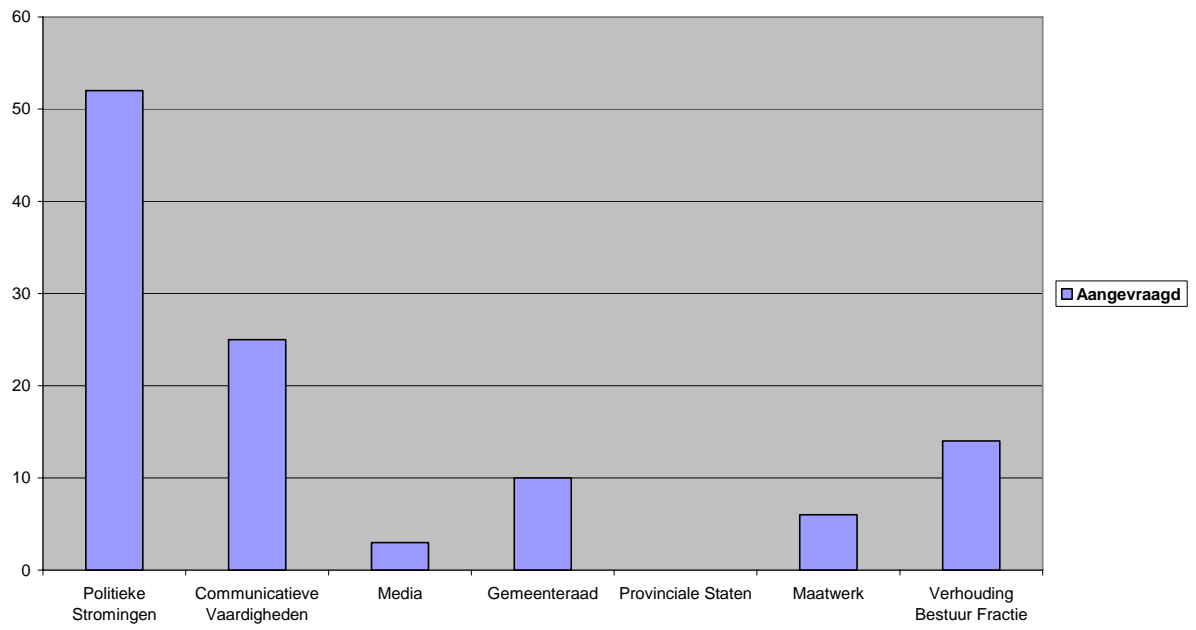
Cursussen aangevraagd	149
Cursussen doorgegaan	112
Cursussen niet doorgegaan	37

AANTAL CURSUSSEN 2007 PER KC

CURSUSSEN PER CLUSTER 2007

5. Inhoudelijke discussie

Binnen het algemeen secretariaat is de afdeling Idee & Debat (I&D) verantwoordelijk voor de landelijke politiek-inhoudelijke portefeuille van de partij. I&D staat het hoofdbestuur en haar portefeuillehouders hierin bij.

Onder de verantwoordelijkheden van I&D valt o.a:

- Organisatie van landelijke flitscongressen, partijraden en themabijeenkomsten
- Landelijke partijcommissies van advies
- Visiedocumenten
- Landelijke commissie inhoudelijk debat (LCID)
- Ondersteuning ad-hoccommissies
- Marketing van landelijke activiteiten onder leden en niet-leden

5.1 Partijraden

De eerste partijraad van 2007 vond plaats op 14 maart in Rotterdam. De nieuwe Tweede Kamerfractie heeft zich hier gepresenteerd aan de partijraad en deelnemers waren in de gelegenheid om kennis met hen te maken.

Op 23 juni is in het Spant te Bussum de tweede partijraad gehouden. De commissie Dekker, onder leiding van oud-minister Sybilla Dekker, presenteerde hier het rapport 'Kiezen voor een nieuw liberaal elan'. De commissie heeft onderzoek gedaan naar de landelijke verkiezingscampagnes ten behoeve van de gemeenteraad en de Tweede Kamer. Naast analyses geeft het rapport aanbevelingen voor de toekomst.

In oktober wordt traditioneel de partijraad 'Miljoenennota' georganiseerd. Dit jaar vond deze partijraad plaats op 6 oktober in Apeldoorn. Naast een terugblik op de algemene beschouwingen 2007 door Tweede Kamerfractievoorzitter Mark Rutte werd ook nader ingegaan op de tegenbegroting van de VVD in antwoord op de voorstellen van de regering. Middels rondetafelgesprekken werden partijraadsleden in de gelegenheid gesteld om dieper in te gaan op de diverse beleidsterreinen van onze Tweede Kamerfractie.

De partijraad die gepland stond voor 8 december vond geen doorgang, in verband met de extra AV die op die datum plaatsvond.

5.2 Herbronnen

De werkgroep Herbronnen ontstond op verzoek van het hoofdbestuur, in antwoord op de vraag te komen tot een inhoudelijke discussie over modern liberalisme. Deze werkgroep bestaat uit voorzitter Kees den Blanken (voorzitter afdeling Arnhem), Heleen Dupuis (lid Eerste Kamer), Anouchka van Miltenburg (lid Tweede Kamer), Johan Remkes (lid Tweede Kamer), Patrick van Schie (directeur Teldersstichting), Berend Stolk (voorzitter Kamercentrale Zuid-Holland Noord) en Alexander Oostermeijer (ondersteuning vanuit algemeen secretariaat).

Als bedoeling van het herbronproces formuleerde de werkgroep: "een uitnodiging tot deelname aan een interactief proces waarin de vele opvattingen –van zeer fundamenteel tot zeer pragmatisch- die binnen en buiten de VVD leven over onze grondslagen herijkt en opnieuw aan de vragen van deze tijden gescherpt worden. Zodat goede oplossingen voor die vragen ge- of hervonden worden.

Herbronning moet ons samen opnieuw richten, energie geven, vragen beantwoorden en positioneren. Over wat wij liberalen zijn en wat we willen". Getracht werd in 2007 een (ver-) bindend proces van debatten aan de hand van thema's te houden. Met 'Liberalisme in globaliserend Nederland' als focus. Een reeks bijeenkomsten is gehouden in 2007:

- Op 21 april werd in Ede de start gemaakt met het herbronproces. De werkgroep zette haar plannen en opzet uiteen aan de partij.
- Op 6 oktober vond in Apeldoorn de eerste herbronbijeenkomst plaats. Het thema was 'Ouderen & zorg'. Op interactieve wijze en onder het toezicht van een zogeheten waarheidscommissie werden deelnemers geprikkeld om zichtbaar stelling te nemen in het debat.
- Aansluitend op de partijraad vond op 23 juni in Hilversum de derde bijeenkomst plaats. Milieu en duurzaamheid waren de leidende thema's
- Op 3 november vond in Lunteren (aansluitend aan het jaarcongres van de VVD-Bestuurdersvereniging) de vierde herbronbijeenkomst plaats met als thema 'Jeugd en onderwijs'.

5.3 Lef moet Lonen

De ondernemers vormen een traditionele achterban voor de VVD. Deze bijzondere relatie moet op permanente basis worden gekoesterd, onderhouden en behouden. Om dit vorm te geven is een kerngroep aangesteld voornamelijk bestaand uit liberale ondernemers namelijk:

- Caren van Egten partner bij PWC (voorzitter)
- Marijke Tsoutsanis senior beleidsadviseur bij Van Dijke
- Charlie Aptroot lid Tweede Kamerfractie
- Wiet de Bruijn, ondernemer en onderwijzer
- Brigitte van der Burg, lid Tweede Kamerfractie
- Jos van der Vorst, ondernemer en voorzitter kamercentrale Gelderland
- Cees Meeuwis, ondernemer en lid hoofdbestuur
- Jorine Janssen, lid hoofdbestuur
- Alexander Oostermeijer (ondersteuning vanuit algemeen secretariaat)

De komende jaren wordt gewerkt aan een landelijk netwerk van ondernemers, politici, coaches en adviseurs. Zowel lokaal als landelijk wordt de partij gestimuleerd om in dit kader bijeenkomsten te organiseren.

5.4 Nederland waterland

Nederland en 'water' zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Om klaar te zijn voor de uitdagingen van morgen en na te denken over een langetermijnvisie over de "De toekomst van Nederland Waterland", organiseert de kerngroep Nederland Waterland: Het Debat. De kerngroep bestaat uit:

- Jeanette Baljeu (wethouder Rotterdam), tevens voorzitter van de kerngroep
- Ina Adema (wethouder Deventer, lid VVD-hoofdbestuur)
- Thomas Berghuijs
- Hans van den Broek (permanente scoutingscommissie)
- Rob van Eekeren (voorzitter partijcommissie Verkeer en Waterstaat)
- Desirée de Groot (beleidsmedewerker Tweede Kamer)
- Anneke van Leeuwen-Gijsberts
- Hans Pluckel (voorzitter partijcommissie Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening)
- Ronald Waterman (Statenlid Zuid-Holland)

- Jan Geu ten Wolde (partijcommissie Milieu en Duurzaamheid)
- Lucas Osterholt (secretaris partijcommissie verkeer en waterstaat)
- Alexander Oostermeijer (ondersteuning vanuit algemeen secretariaat)

Door afdelingen te stimuleren debatten in dit kader te organiseren wordt de kerngroep gevoed met de uitkomsten hiervan. Deze worden gepresenteerd op een nationaal congres in 2008.

5.5 Symposium Creatieve stad van morgen

Op 20 april vond het symposium 'De creatieve stad van morgen, stedelijke omgeving in beweging gehouden' plaats in Amsterdam. De VVD was te gast in markante Shell-toren in Amsterdam-Noord.

Creativiteit, kunst en cultuur stonden deze dag centraal. Een veranderend inzicht omtrent de waarde hiervan voor de economie leidt lokaal, regionaal, nationaal en internationaal tot studie, discussie en concreet beleid. Van eminent belang voor deze dag zijn de actuele ontwikkelingen rond de *creative industries*, het festival-beleid, citymarketing, stedelijke vernieuwing, commerciële partijen en de cultuursector. De bijeenkomst kenmerkte zich door het grote aantal *keynote speakers* uit de *creative industry* en vastgoedwereld en de diverse workshops waaraan deelnemers konden participeren.

5.6 Flitscongres Bestuur

Op 17 juni vond in Leiden het Flitscongres Bestuur plaats. Dit congres stond in het teken van de onderwerpen 'middenbestuur' en 'gekozen minister-president'. De bijeenkomst was ter voorbereiding op de totstandkoming van het visiedocument Bestuur. Naast de twee genoemde onderwerpen gaat het visiedocument in op het kiesstelsel, de positie van de Eerste en Tweede Kamer, de Raad van State en het koningshuis.

5.7 Deelsessies AV

Tijdens de 121^e algemene vergadering werden zeven deelsessies georganiseerd. Nieuw waren de deelsessies 'Introductie algemene vergadering' en 'Introductie-cursus VVD'; beide voor nieuwe leden. Verder organiseerde het Liberaal Vrouwen Netwerk een bijeenkomst met als onderwerp het 'glazen plafond'. De werkgroep Lef moet Lonen was bijeen met een rondetafelbijeenkomst voor ondernemers en regionale bestuurders. De Teldersstichting debatteerde over de godsdienstvrijheid en de grondwet. De landelijke partijcommissie Sociale Zaken lanceerde haar liberale visie op de sociale zekerheid. En tot slot was de commissie Dekker bijeen om leden te spreken in het kader van het te schrijven onderzoeksrapport.

Deelsessies op de 122^e algemene vergadering stonden in het teken van de visiedocumenten Ruimtelijke Ordening & Wonen en Verkeer & Waterstaat. De door de partij ingediende amendementen zijn behandeld tijdens deelsessies. Alleen het visiedocument Verkeer & Waterstaat is door de algemene vergadering vastgesteld. De vaststelling van het visiedocument Ruimtelijke Ordening en Wonen is doorgeschoven naar 2008. De partijcommissie Landbouw Voedsel en Natuur presenteerde tijdens een deelsessie haar rapport 'Voedsel en Natuur in Nederland: bijzonder vanzelfsprekend'.

Tijdens de 123^e algemene vergadering waren geen deelsessies georganiseerd, omdat deze vergadering geheel in het teken heeft gestaan van de behandeling van het rapport van de Commissie Dekker.

6. Internationale Zaken

De VVD is het afgelopen jaar op verschillende internationale terreinen actief geweest. De belangrijkste doelstelling was het goed onderhouden en versterken van de relaties met zusterpartijen en bij te dragen aan de democratisering in Oost-Europa en ontwikkelingslanden. In juli heeft Caroline van Thessen, na een kleine vier jaar, het internationaal secretariaat verlaten om haar loopbaan elders voort te zetten. Willem van Haersma Buma is sinds september de nieuwe medewerker op het internationaal secretariaat. Samen met Lucie Wigboldus en de partijcoördinator bij het NIMD, Sam van der Staak wordt het Internationaal Secretariaat van de VVD bemenst. Zij geven invulling aan het internationale programma en onderhouden de contacten met de ELDR en LI. De Internationaal Secretaris, Mark Dijk, is vanuit het hoofdbestuur verantwoordelijk voor deze taken.

6.1 MATRA (Midden en Oost-Europa programma)

Sinds 1993 neemt de VVD deel aan het zogeheten MATRA-programma voor Politieke Partijen (MATRA-PPP). Dit programma wordt volledig gefinancierd door het Ministerie van Buitenlandse Zaken en beoogt politieke partijen in Midden en Oost-Europa te ondersteunen in hun streven naar professionalisering en democratisering. De nadruk lag op structurele samenwerking, veelal in de vorm van trainingen en seminars, met onze partners in Oost-Europa en de Balkan. Het MATRA-PPP is sinds enige tijd uitgebreid tot Turkije, Marokko en Jordanië. Met deze laatste landen bestaan (nog) geen concrete samenwerkingsverbanden, maar zal in de komende drie jaar wel een samenwerkingsverband worden opgesteld.

Vanaf 2008 wordt er gewerkt aan de hand van een meerjarenplan, waarbij de partners ieder voor zich een driejarenplan hebben moeten indienen, waarin zij haalbare doelen hebben moeten stellen die in drie jaar bereikt kunnen worden. Gedacht kan worden aan het opleiden van trainers, maar ook het voorbereiden op aankomende (lokale) verkiezingen. In 2007 is veel tijd besteed aan een goede voorbereiding op deze overgang.

Inhoudelijk heeft de VVD haar contacten en projecten in Midden- en Oost-Europa waar mogelijk uitgebreid, geconsolideerd en verstevigd. De nadruk lag op het vormgeven van meer structurele samenwerkingsprogramma's met onze vaste partners en veel werkzaamheden zijn opgezet en uitgevoerd in het 'nieuwe oosten', dat wil zeggen de nieuwe burens van de uitgebreide EU, zoals Moldavië, Georgië en Azerbeidzjan. Een aantal van onze zusterpartijen heeft in 2007 te maken gehad met verkiezingen. De VVD heeft hieraan in de praktische en strategische voorbereiding haar expertise bijgedragen.

6.2 European Liberal Democrat and Reform party (ELDR)

De VVD is een van de grondleggers van de ELDR (*European Liberal Democrat and Reform party*), een overkoepelend orgaan van liberale politieke partijen uit heel Europa.

Op 13 april vond de ELDR Council plaats in Zagreb. De Council richtte zich onder andere op Europese integratie, Europa en de globalisering en de situatie in de Balkan-landen. De VVD heeft door middel van een brief opgeroepen om meer

steun te geven aan onze liberale partners in de Balkan met name aan de liberale partij in Kosovo; *Liberal Party of Kosovo* (PLK).

In oktober heeft de VVD met een grote delegatie van 25 VVD'ers, waaronder parlementariërs, Europarlementariërs en geïnteresseerde leden deelgenomen aan het 28^e congres van de ELDR, gehouden in Berlijn.

Na zes jaar in het dagelijks bestuur van de ELDR actief te zijn geweest werd er tijdens het congres afscheid genomen van Bas Eenhoorn. Het Bureau van de ELDR is het Bas Eenhoorn heeft eerst als vice-president en later als penningmeester zich actief ingezet om de Europese Liberale partij sterker te maken en de rol van de lidpartijen te versterken. De VVD is hem dankbaar voor de tijd en energie die hij in de ELDR heeft gestoken.

Jeannette Baljeu (VVD-wethouder te Rotterdam) werd op hetzelfde congres verkozen tot vice-president in het dagelijks bestuur van de ELDR. Zij benadrukte in haar kandidaatstellingsspeech dat de ELDR zich niet enkel moet beperken tot de samenwerking tussen nationale vertegenwoordigers, maar dat ook de samenwerking tussen lokale en regionale politici binnen Europa van belang is.

Tevens zijn tijdens dit congres, mede met steun van de VVD, de Republican Party of Georgia en Party Musavat uit Azerbeidzjan lid geworden van de ELDR. De ELDR omvat nu 51 partijen uit EU- en aangrenzende landen.

De ELDR-partij, als vertegenwoordiger van miljoenen Europese kiezers, vormt een steeds belangrijker link tussen de burgers en is goed vertegenwoordigd binnen de verschillende EU-instanties. Voor meer informatie kunt u terecht op de website van de ELDR (www.eldr.org).

6.3 Liberal International (LI)

Op mondiaal niveau is de VVD aangesloten bij het wereldwijde netwerk van liberale partijen, *Liberal International* (LI). Buitenlandwoordvoerder Hans van Baalen is deputy-President van de LI. In 2007 vonden weer een aantal activiteiten plaats, te beginnen met een Executieve in Cancún (Mexico) in april 2007. Het thema van het congres was: *'Migration, analyzing the challenges it poses for the 21st Century'*. Er is gediscussieerd over de liberale reactie en acties op migratie.

In november vond het lustrumcongres plaats in Hamburg onder het thema "Liberal Thinkers' Conference *'The Future of Freedom'*. VVD-erelid en oud-president van Liberal International Frits Bolkestein sprak over Trade and Development, waarbij hij inging op de belangrijke rol die het liberalisme heeft gespeeld in de ontwikkeling en samenhang van deze onderwerpen.

Daarnaast nam Patrick van Schie, Directeur Teldersstichting, deel aan een discussie over *'Civil rights in danger'*, waarbij dieper werd ingegaan op de gevolgen van anti-terroriswetgeving voor de burgerlijke vrijheden. Voor meer informatie kunt u www.liberal-international.org raadplegen.

6.4 Netherlands Institute for Multiparty Democracy (NIMD)

Het *'Netherlands Institute for Multiparty Democracy'* (NIMD) is een samenwerkingsverband van de Nederlandse politieke partijen, dat actief is in 16 landen

in Afrika, Latijns-Amerika en Azië. De VVD werkt binnen het NIMD aan het versterken van de politieke partijen in deze landen. Het NIMD-bestuur en de Raad van Toezicht bestaan uit vertegenwoordigers van de Nederlandse politieke partijen. Binnen het '*Netherlands Institute for Multiparty Democracy*' bestaat de rechtstreekse participatie van de VVD uit het bestuurslid, Uri Rosenthal (VVD-fractievoorzitter Eerste Kamer) en twee leden van de Raad van Toezicht, Hans van Baalen (voorzitter en Tweede Kamerlid) en Raymond van der Meer (LIGN). Er is tevens een partijcoördinator die voltijd vanuit de partij aan het NIMD ter beschikking is gesteld. Na vier jaren heeft Marcus Lens van Rijn deze functie verlaten, Sam van der Staak heeft de functie overgenomen. De VVD ontvangt voor deze medewerker een volledig dekkende vergoeding van het NIMD zelf. De partijcoördinator is verantwoordelijk voor het aansturen van landenteams en een regionaal team. De VVD-partijcoördinator is (gedeeltelijk) verantwoordelijk voor Azië en de nieuwe gebieden, te weten Georgië, Armenië, Indonesië, Afghanistan en Burundi. Tevens richt de VVD zich binnen het NIMD speciaal op de post-conflict problematiek. Voor de NIMD-activiteiten van het afgelopen jaar kunt u het jaarverslag van deze organisatie raadplegen (www.nimd.org).

Samenvatting van bereikte resultaten over 2007:

Doelstelling (jaarplan 2007)	Resultaat	Toelichting
Een actief lidmaatschap van de ELDR/LI;	<ul style="list-style-type: none"> - Goede vertegenwoordiging uit VVD bij congressen. - verschillende moties en amendementen ingebracht. - ELDR ertoe gebracht meer te richten op Balkan problematiek. - Na vertrek Bas Eenhoorn vertegenwoordiging VVD in bestuur ELDR gecontinueerd. - Grote rol VVD bij LI congres. Verplaatst naar 2008 	Gezien druk programma van de VVD in 2007, is het Europacongres dat ism met ELDR/ALDE wordt georganiseerd verschoven naar mei 2008.
Het inhoudelijk versterken van de samenwerking in ELDR-verband met in ieder geval één activiteit in Nederland;		Aanvraagperiode voor subsidie was te lang om discussiecyclus in 2007 te laten plaatsvinden
Vorm geven aan discussie over internationale politiek binnen de VVD	Subsidie voor vier politieke cafés en een slotbijeenkomst over ontwikkelingssamenwerking en liberalisme verkregen. Uitvoering van januari – april 2008	Niet plaats gevonden
Ondersteunen van de samenwerking met democratische bewegingen in het Midden-Oosten en het versterken van de dialoog tussen West-Europese politici en progressieve politici/intellectuelen uit het Midden-Oosten, voornamelijk in LI-verband;		Gezien een verschuiving van de prioriteiten bij de Liberal International Network for the Middle East heeft zich geen goede mogelijkheid voorgedaan om hier vorm aan te geven.
Het versterken van de politieke partijen in Oost-Europa voornamelijk in Kroatië, Bosnië, Servië, Moldavië, Georgië en Wit-Rusland;	<ul style="list-style-type: none"> - meer dan 30 projecten succesvol uitgevoerd met inzet van VVD trainers en politici. - meer nadruk op monitoring en evaluatie in de samenwerkingsprojecten - projectadministratie geprofessionaliseerd 	

Ontwikkelen van goed
trainingsmateriaal en publicaties
binnen het VVD Oost-Europa
programma;

Website vernieuwen en inzetten als
actief middel voor communicatie
naar de leden, voornamelijk door
een regelmatig verschijnende
nieuwsbrief;

Vorm en inhoud geven aan het
contact met leden in het buitenland.

Is in gang gezet. Er bestaan nu
enkele standaard trainingen in
het Engels. In 2008 wordt dit
verder uitgebreid.

- Op de VVD website staan nu
veel nieuwsberichten van de
internationale activiteiten.

- website
www.vvdinternationaal.nl eind
december gereed.

- Nieuwsbrief volgt in 2008 en is
gekoppeld aan nieuwe website.

- Verschillende afdelingen in
kaart gebracht, gegevens
geupdate.

- Interesse uit Londen en
Washington voor opzetten eigen
afdeling.

7. Voorlichting en communicatie

7.1 Landelijke PR-commissie (LPC)

Elk kamercentralebestuur heeft een lid dat verantwoordelijk is voor de portefeuille PR-activiteiten en permanente campagne. Deze PR-vertegenwoordigers hebben zitting in de Landelijke PR-Commissie (LPC). Voorzitter van de commissie is het hoofdbestuurlid met de portefeuille Communicatie & PR, Cees Meeuwis. In de commissie zitten ook de voorlichters van zowel partij als fractie en vertegenwoordigers van het Algemeen Secretariaat.

De LPC komt doorgaans vijf à zes keer per jaar bijeen. In 2007 kwam de LPC bijeen op de volgende data: 10 februari, 21 april, 16 juni, 8 september en 15 december.

Onderwerpen die aan de orde kwamen waren:

- Handboek Campagne
- Nieuwe Ledendag (13 oktober)
- Best Practices
- Ledenwerving/ledenbehoud
- Evaluatie Commissie Dekker
- Liber Nieuwe Stijl

7.2 Internet

VVD-website

Eind 2005 is de VVD-website geheel vernieuwd. Deze opzet voldoet nog steeds aan de eisen die de VVD aan haar website stelt. Wel is de vormgeving van de homepage aangepast.

Lokale websites

Eveneens sinds eind 2005 biedt de VVD afdelingen/kamercentrales/individuen (wethouders/raadsleden e.d.) de mogelijkheid een professionele doch eenvoudig te onderhouden lokale website in de VVD-huisstijl af te nemen. In 2007 is het aantal afdelingen/kamercentrales/individuen dat van deze mogelijkheid gebruik maakt gegroeid van 141 naar 165.

De lokale website wordt op basis van sponsoring aangeboden; de VVD vraagt de gebruiker slechts om een jaarlijkse bijdrage. De hoogte hiervan is afhankelijk van het aantal VVD-leden van de kring waarbinnen de gebruiker actief is. Deze bijdragen vloeien terug in het project lokale websites.

Thorbeckeweb

Thorbeckeweb is de wekelijkse digitale nieuwsbrief voor VVD-leden. De partij, Tweede Kamer, Eerste Kamer en Eurofractie zijn hierin bijna wekelijks met items vertegenwoordigd. Evenals het uiterlijk van de VVD-website, is het uiterlijk van Thorbeckeweb aangepast.

Thorbeckeweb wordt bijna wekelijks op vrijdag verstuurd; in 2007 46 keer, inclusief vijf extra edities. Het aantal abonnees is in 2007 circa 13.000.

7.3 Liber

Liber verscheen in 2007 zes keer, te weten in februari, maart, mei, september, november en december.

Nieuws vanuit de partij kreeg volop ruimte in Liber. Naast de vaste pagina's Partijservice met informatie over de ledenvergaderingen, personalia, uitgereikte Thorbeckepenningen en Stikkerplaquettes, kwamen ook partijbijeenkomsten zoals flits- en partijcongressen uitgebreid in beeld. Daarnaast kregen leden de ruimte om hun mening/visie op voor hen belangrijke zaken te geven. Het december-nummer was grotendeels gewijd aan het 60-jarig bestaan van de VVD in 2008.

Beeld heeft een belangrijke plaats in Liber. De rubriek Werkveldwerk is hier een duidelijk voorbeeld van. Aan de hand van foto's wordt een dag uit het leven en werk van een (actief) VVD-lid getoond.

Uiteraard is veel aandacht besteed aan de Provinciale Statenverkiezingen en aan de perikelen rondom het vertrek van Rita Verdonk.

Aan de samenwerking met Axioma, de uitgever van Liber, is in december een einde gekomen. Opzet, vorm en druk van Liber zullen in 2008 op een andere leest geschoeid worden.

7.4 Ledenwerving en ledenbehoud

Ledenwerving en ledenbehoud blijven voor de partij van groot belang. Voor het eerst sinds jaren was het ledenaantal in 2006 gegroeid. Helaas heeft deze groei zich in 2007 niet voortgezet. De perikelen in de partij naar aanleiding van het vertek van Rita Verdonk hebben leden gekost. In 2006 hebben zich in totaal 2890 nieuwe leden aangemeld; 6907 leden hebben zich afgemeld. Dit betekent een netto afname van 4017 leden. Daarmee komt het totale ledenbestand op 36832.

Ten behoeve van ledenwerving en ledenbehoud werden onder meer de volgende activiteiten uitgevoerd:

1. Bonusregeling: financiële *incentive* voor afdelingen/stadskamercentrales met als doel een hogere netto ledengroei
2. Automatische incasso
3. Introductie proeflidmaatschap

Ad. 1 Bonusregeling

Het hoofdbestuur heeft een regeling vastgesteld voor de afdelingen en stadskamercentrales met de bedoeling een duidelijke financiële incentive aan de afdelingen/stadskamercentrales af te geven om te komen tot een hogere netto ledengroei. Deze regeling gold voor 2007; in 2008 wordt deze regeling beperkt.

De regeling is als volgt:

- Elke afdeling/stadskamercentrale die een nettoledenwinst weet te behalen, ontvangt een eenmalige bonus van € 100,- per lid dat er netto is in dat jaar is bijgekomen.
- Naast deze bonus per netto lid ontvangt de afdeling/stadskamercentrale met de hoogste *absolute* netto ledengroei van het desbetreffende jaar een bonus van € 3000,-. Voor de tweede plaats is € 2000,- gereserveerd, voor de derde plaats € 1000,-.
- Ten derde ontvangt de afdeling/stadskamercentrale naast deze bonus per netto lid met de hoogste *relatieve* netto ledengroei van het desbetreffende jaar een bonus van € 3000,-. Voor de tweede plaats is € 2000,- gereserveerd, voor de derde plaats € 1000,-. Zo hebben ook kleinere afdelingen en stadskamercentrales een kans.
- Als een afdeling of stadskamercentrale zowel met een absolute groei als relatieve groei op plaats één (of twee of drie) eindigt, worden *beide* bonussen aan deze afdeling uitbetaald.
- De peildatum is telkens 1 januari.

De top 3 van afdelingen/stadskamercentrales die de hoogste *absolute* groei hebben laten zien in 2007 zijn:

(1) Cromstrijen, (2) Dinkelland en (3) Oirschot en Scherpenzeel.

De top 3 van afdelingen/stadskamercentrales die de hoogste *relatieve* groei hebben laten zien in 2007 zijn:

(1) Cromstrijen, (2) Scherpenzeel en (3) Dinkelland.

Ad. 2 Automatische incasso

Bij herhaling is leden gevraagd om voortaan de contributie via automatische incasso te voldoen. Steeds meer leden gaan hiertoe over.

Ad. 3 Introductie proeflidmaatschap

Tijdens de 123^e algemene vergadering d.d. 8 december heeft de algemeen secretaris een experiment met het proeflidmaatschap geïntroduceerd. Voor 15 euro konden leden een proeflidmaatschapspakket kopen waarbij ze vervolgens aan belangstellenden het bijbehorende informatiepakket weggeven. Zo'n 150 van dergelijke pakketten zijn verkocht en dit heeft 17 nieuwe (proef-) leden opgeleverd. Het proeflidmaatschap wordt voor een half jaar aangegaan.

8. Jongerenbeleid

8.1 CLJ

De Commissie Liberaal Jongerenbeleid (CLJ) valt sinds 1 januari 2000 onder voorzitterschap van het JOVD-hoofdbestuur. Voor een verslag van de samenstelling en werkwijze van de CLJ wordt verwezen naar het jaarverslag van de Organisatie Vrijheid en Democratie (JOVD). De jongerenfunctionarissen in de kamercentralebesturen hebben een duidelijke schakelfunctie tussen JOVD en VVD en zijn het aanspreekpunt over het te voeren jongerenbeleid in de kamercentrale.

8.2 Activiteiten

CLJ-vergaderingen

Tijdens de vergaderingen van de CLJ in 2007 is het functioneren van de jongerenfunctionarissen van de kamercentrales besproken met ook enkele specifieke onderwerpen, waarbij de jongerenfunctionarissen ervaringen konden uitwisselen. De onderwerpen Talentmanagement, Provinciale Statenverkiezingen, Debattoernooi en de Liberale Jongerendag stonden centraal tijdens de CLJ-vergaderingen.

Liberale Jongerendag

Er stond in 2007 één Liberale Jongerendag op het programma, te weten op op 3 februari.

JOVD-Congres

Op zaterdag 18 en zondag 19 november 2007 hield de JOVD haar jaarlijkse congres. Op dit congres stonden wederom een groot aantal politieke thema's op de agenda. Er vonden debatten plaats met onder meer Mark Rutte, Henk Kamp, Ahmed Aboutaleb, Laurens-Jan Brinkhorst en Bas van der Vlies. Tevens werd op dit congres een nieuw hoofdbestuur verkozen. Jeroen Diepemaat is verkozen als Landelijk Voorzitter, Jeffrey Lemm als Algemeen Secretaris, Ingrid Jansen als Landelijk Penningmeester, Mark Huizenga als Vice-voorzitter Organisatie, Mark Thiessen als Algemeen Bestuurslid Politiek & Voorlichting, Jan van Run als Algemeen Bestuurslid Internationaal, Martijn Jonk als Algemeen Bestuurslid Promotie & Ledenwerving en Martijn Postma als Algemeen Bestuurslid Vorming & Scholing.

8.3 Samenwerking met de VVD

In 2007 heeft een gezamenlijk debattoernooi plaatsgevonden, georganiseerd door de CLJ. Er zijn regionale voorrondes georganiseerd in de kamercentrales. Uit elke voorronde kwam het winnende koppel naar de landelijke finale in Utrecht, waar ze het tegen elkaar opnamen. De winnaars hebben een wisselbeker gekregen.

9. Liberaal Vrouwen netwerk

De netwerkfunctie van het Liberaal Vrouwen Netwerk (LVN) is in het jaar 2007 versterkt. De werkwijze van het LVN wordt zowel binnen als buiten de partij steeds beter zichtbaar.

De stuurgroep LVN, bestaat in 2007 uit drie leden, onder voorzitterschap van mevrouw mr. M.E. Tsoutsanis-van der Koogh, na haar aftreden als lid van het hoofdbestuur opgevolgd door mevrouw drs. J.E.M.B. Janssen. De leden van de stuurgroep treffen elkaar tijdens bijeenkomsten van de VVD en communiceren regelmatig via de digitale snelweg.

De landelijke commissie LVN wordt gevormd door afgevaardigden (vrouwen en mannen) in de Kamercentrales met LVN in hun portefeuille.

9.1 Missie, visie en doelstelling

De missie blijft: Integratie in de partij, biedt betere kansen voor de VVD vrouw om een goede netwerker te worden.

Het Liberaal Vrouwen Netwerk zit met haar doelstelling en missie op de goede lijn om binnen de partij zich verder tot ontwikkelen, zowel ten aanzien van partijorganisatie als partijpolitiek.

Het streven blijft meer gekwalificeerde vrouwen op politieke en maatschappelijk posities te krijgen en arbeidsparticipatie te bevorderen.

9.2 Activiteiten

In februari vond een netwerkbijeenkomst plaats in de Eerste Kamer der Staten Generaal. Er waren inleidingen door de voorzitter van de Eerste Kamerfractie de heer Uri Rosenthal en senator mevrouw Heleen Dupuis. Voorafgaand aan deze bijeenkomst is de landelijke commissie bijeengewees.

De landelijke commissie wordt vanuit de stuurgroep gestimuleerd per kamercentrale of in regioverband activiteiten te organiseren. In dit verslagjaar hebben diverse kamercentrales vanuit de portefeuille LVN activiteiten georganiseerd.

9.3 Politiek Vrouwen Overleg (PVO)

Aan het PVO nemen vrouwen deel van VVD, D66, CDA, PvdA en GroenLinks. In de loop van 2007 is een afgevaardigde van de ChristenUnie bij het PVO gekomen. Het voorzitterschap van het PVO is in 2007 bekleed door de PvdA.

Het PVO kwam in 2007 tweemaandelijks bij elkaar.

Het PVO heeft een reactie geschreven aan het Kabinet op de in het najaar verschenen emancipatienota van het Kabinet Balkenende IV. Er zijn gesprekken gevoerd met minister Ella Vogelaar en de staatssecretarissen Jet Bussemaker en Marja Bijsterveld.

9.4 Vertegenwoordigingen

Het Liberaal Vrouwen Netwerk is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur van de Nederlandse Vrouwenraad. Eveneens is het LVN vertegenwoordigd in de Klankbordgroep Internationaal en de commissie Rechten van de vrouw van de Nederlandse Vrouwenraad.

Het LVN onderhoudt contacten met E-Quality, bureau voor gender en etniciteit en diverse organisaties waaraan meerdere netwerken of contactpersonen gekoppeld zijn.

Leden van de stuurgroep hebben zitting in de Landelijke Commissie Inhoudelijke Discussie, de Haya van Somerenstichting en de commissie Talentmanagement. Er is regelmatig contact met de portefeuillehouders LVN in de Kamercentrales, JOVD, VVD-Bestuurdersvereniging en Partijcommissies.

In dit verslagjaar zijn door leden van de stuurgroep op uitnodiging diverse bijeenkomsten bijgewoond, zoals de "Duurzame Dinsdag", de Voorjaars- en de Prinsjesdagborrel van E-Quality.

International Network for Liberal Women (INLW)

Het Liberaal Vrouwen Netwerk is als groep lid van het *International Network of Liberal Women* (INLW), een netwerk van liberale vrouwen groepen en individuele vrouwen en mannen die de liberale en INLW grondbeginselen onderschrijven.

In het INLW bestuur hebben per 1 januari twee VVD-leden zitting: als Secretary General, Margaret de Vos van Steenwijk-Groeneveld en als Treasurer, Marianne Kallen-Morren, die in november 2006 tijdens de General Meeting van INLW in Marrakech, Marokko werd benoemd.

Tijdens deze GM zijn de statuten gewijzigd, zodat INLW beter is toegerust om antwoord te geven aan de uitdagingen van de globaliserende wereld. Hierdoor was het onder andere mogelijk het bestuur uit te breiden met Vice Presidents uit iedere regio, te weten: Azië, Afrika, Arabisch Afrika, Zuid-Amerika en Europa/Noord-Amerika. Zodoende kunnen er regionale activiteiten worden ontplooid.

Een delegatie van INLW (organisatie met consultatieve status bij Ecosoc) is naar de *Commission on the Status of Women* (CSW) van de Verenigde Naties in New York geweest. Margaret de Vos van Steenwijk was delegatielid. INLW heeft een schriftelijk statement ingebracht over de rechten van de *girl-child*. De President van INLW bracht een mondeling statement uit over de gewenste actievere positie van de vrouw in het oplossen van conflicten in oorlogsgebieden.

Op 30 april nam Margaret de Vos van Steenwijk als delegatielid van INLW deel aan de *LI Executive Committee* in Cancun, Mexico.

Op 17 november vond in Hamburg de *Liberal Thinkers Conference* plaats, ter gelegenheid van het 60-jarige bestaan van LI. Door de ledenvergadering van INLW werd het *Action Plan* en het meerjarenplan 2007-2012 aangenomen. Een onderwerp dat daarin wordt behandeld, is de behoefte om meer aan ledenwerving en sponsering te doen, zodat de financiële basis versterkt kan worden en INLW nog meer kan betekenen voor vrouwen in landen verspreid over de wereld. Tevens werd door de *Executive Committee* van LI, het door INLW ingediende resolutie tegen *Trafficking in Human Beings* met algemene stemmen aanvaard.

Een Spaans lid van het INLW-bestuur bezocht de *Human Rights Conference* op 8 en 9 december in Taipei, Taiwan.

10. Commissie ad hoc

10.1 Commissie Dekker/Evaluatiecommissie Verkiezingen 2006

Op 15 januari 2007 is de Evaluatiecommissie Verkiezingen 2006 door het hoofdbestuur ingesteld. Tijdens de Algemene Vergadering van 26 januari heeft het hoofdbestuur daarvan melding gedaan.

Opdracht van de commissie

Het doel van deze evaluatiecommissie was een analyse te maken van de gevoerde campagnes voor en de resultaten van de gemeenteraadsverkiezingen en de Tweede Kamerverkiezingen in 2006. Voorts heeft zij daarbij het proces en de effecten van de ledenraadplegingen geanalyseerd en heeft de Commissie aanbevelingen voor de toekomst gedaan.

Samenstelling Commissie

De evaluatiecommissie stond onder leiding van Sybilla Dekker (voormalig minister van VROM). De commissieleden waren Bruno Bruins, Henk Borger, Tanja Haseloo, Bert van Dijk, Jan Schrijen en Judith Tielen.

De commissie werd inhoudelijk ondersteund door twee secretarissen, René ten Have en Thomas Berghuijs. Vanuit het algemeen secretariaat werd de commissie ondersteund door Karin de Kok.

Werkwijze

Daarnaast is door het hoofdbestuur een klankbordgroep geformeerd van 23 VVD-leden uit verschillende geledingen van de partij. De commissie is drie keer bijeen geweest met de klankbordgroep. Tevens zijn er verschillende leden van de klankbordgroep bij de vier regiobijeenkomsten aanwezig geweest.

Er zijn ruim 300 personen gesproken door middel van vier regiobijeenkomsten. Tevens zijn door de commissie geïnitieerde interviews geweest met betrokken partijen zoals de politieke en partijtop, prominente leden, ereleden, lijsttrekkerteams, voorzitters kamercentrales, oud-politici, Commissarissen der Koningin, gedeputeerden, burgemeesters, wethouders, leden van de LPC, leden van de PSC en leden van de diverse campagneteams. Tevens zijn gesprekken gevoerd met externe partijen.

Via brieven en een speciaal e-mailadres kwamen er nog 200 reacties binnen. Tevens is er een onderzoek gedaan onder 87 niet leden van de VVD.

Kiezen voor een nieuw elan

Op 11 juni is het rapport 'Kiezen voor een nieuw liberaal elan' met 10 aanbevelingen aan het hoofdbestuur aangeboden. Op 12 juni werden de Europese fractie, de Eerste Kamerfractie en de Tweede Kamerfractie geïnformeerd.

Op 13 juni 2007 is het rapport tijdens de persconferentie in Nieuwspoor Den Haag gepresenteerd. Op 23 juni is het rapport besproken met de partijraad in Bussum. Op 15 september zou het rapport worden besproken door de 123e algemene vergadering in Veldhoven, maar kwam niet aan bod door de actualiteit van dat moment. Het bespreken van de aanbevelingen werd doorgeschoven naar de algemene vergadering op 8 december.

11. VVD-Eerste Kamerfractie

11.1 Samenstelling

Vanaf 12 juni 2007 (14 zetels)

De heer drs E. Asscher
De heer mr G.J.J. Biermans
Mevrouw mr A. Broekers-Knol
Mevrouw prof dr H.M. Dupuis
Mevrouw mr dr A.W. Duthler
De heer mr G.J. De Graaf
De heer drs L.M.L.H.A. Hermans
De heer ir P.H. Hofstra
Mevrouw W.H. Huijbregts-Schiedon
De heer F.E. van Kappen
Mevrouw prof mr dr E.M. Kneppers-Heynert
De heer prof dr U. Rosenthal
De heer dr ing S. Schaap
Mevrouw mr P. Swenker

Samenstelling fractiebestuur vanaf 12 juni 2007

De heer prof dr U. Rosenthal, voorzitter
De heer mr G.J. de Graaf, vice-voorzitter
Mevrouw mr dr A.W. Duthler, secretaris / penningmeester

Samenstelling bij aanvang van het verslagjaar (15 zetels)

Mevrouw mr M.E. Bierman-Beukema toe Water
De heer mr G.J.J. Biermans
Mevrouw N.H. van den Broek-Laman Trip
Mevrouw mr A. Broekers-Knol
De heer drs D.J.D. Dees
Mevrouw prof dr H.M. Dupuis
De heer mr G.J. De Graaf
De heer J.J. van Heukelum
De heer drs W.K. Hoekzema
Mevrouw drs E.M Kalsbeek-Schimmelpenninck van der Oije
De heer ir N.G. Ketting
De heer drs P.J.H.M. Luijten
De heer C.G.J. van den Oosten
De heer prof dr U. Rosenthal
Mevrouw mr P. Swenker

Samenstelling fractiebestuur bij aanvang van het verslagjaar

De heer prof dr U. Rosenthal, voorzitter
De heer mr G.J. de Graaf, vice-voorzitter
Mevrouw prof dr H.M. Dupuis, secretaris / penningmeester

11.2 Bijeenkomsten

De Eerste Kamerfractie vergadert iedere dinsdagochtend plenair. Dinsdag is de vergaderdag van de Eerste Kamer. Op deze dag vinden de plenaire vergadering en vergaderingen van commissies en overige fracties plaats.

11.3 Commissies

Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis der Koningin

Loek Hermans (commissievoorzitter)
Sybe Schaap
Anne-Wil Duthler
Frank van Kappen

Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking

Fred de Graaf (commissievoorzitter)
Frank van Kappen
Heleen Dupuis
Uri Rosenthal

Economische Zaken

Liesbeth Kneppers (commissievoorzitter)
Edward Asscher
Pieter Hofstra
Ankie Broekers

Europese Samenwerkings-organisaties en Tijdelijke gemengde commissie subsidiariteitstoets

Ankie Broekers (ondervoorzitter commissie)
Sybe Schaap
Liesbeth Kneppers
Anne-Wil Duthler

Financiën

Ger Biermans
Pieter Hofstra
Edward Asscher
Loek Hermans

JBZ Raad

Ankie Broekers
Anne-Wil Duthler
Fred de Graaf
Frank van Kappen

Justitie

Anne-Wil Duthler
Ankie Broekers
Fred de Graaf
Liesbeth Kneppers (ondernemingsrecht)

Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Sybe Schaap
Helmi Huijbregts
Paula Swenker
Loek Hermans

Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken

Frank van Kappen (ondervoorzitter commissie)
Fred de Graaf
Ger Biermans
Sybe Schaap

Onderwijs, Cultuur en Wetenschapsbeleid

Loek Hermans
Heleen Dupuis
Edward Asscher (cultuur)
Ger Biermans (cultuur)

Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Paula Swenker
Liesbeth Kneppers
Helmi Huijbregts
Ger Biermans (pensioenen)

Verkeer en Waterstaat

Pieter Hofstra
Helmi Huijbregts
Edward Asscher (luchtvaart)
Heleen Dupuis (verkeersveiligheid)

Volksgesondheid, Welzijn en Sport/Jeugd en Gezin

Heleen Dupuis (ondervoorzitter commissie)
Paula Swenker
Helmi Huijbregts
Ger Biermans
Uri Rosenthal

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu/Wonen, Wijken en Integratie

Edward Asscher
Helmi Huijbregts
Pieter Hofstra
Paula Swenker
Uri Rosenthal

Verzoekschriften

Helmi Huijbregts
Uri Rosenthal

Contacten met de provincies

Groningen: Liesbeth Kneppers

Friesland: Loek Hermans

Drenthe: Pieter Hofstra

Overijssel: Sybe Schaap/Uri Rosenthal

Gelderland: Fred de Graaf/Paula Swenker

Flevoland: Sybe Schaap

Brabant: Helmi Huijbregts

Limburg: Ger Biermans

Zeeland: Fred de Graaf

Utrecht: Frank van Kappen

Zuid-Holland: Anne-Wil Duthler/Uri Rosenthal

Noord-Holland: Ankie Broekers/Edward Asscher

12. VVD-Tweede Kamerfractie

12.1 Samenstelling

18e fractie bij aanvang verslagjaar: 22 leden, vanaf 14/9: 21 leden

drs M. Rutte, Ch.B. Aptroot, mr drs J.C. van Baalen, W.I.I. van Beek, drs S.A. Blok, drs A.J. Boekestijn, J.H. ten Broeke, mevrouw dr B.I. van der Burg, mevrouw mr I. Dezentjé Hamming-Bluemink, mevrouw mr L.J. Griffith, H.G.J. Kamp*, drs P. de Krom, mevrouw A. van Miltenburg, mevrouw mr H. Neppéus, mr drs A. Nicolai*, J.W. Remkes*, mevrouw drs E.I. Schippers, mevrouw J.F. Snijder-Hazelhoff, mr F. Teeven, mevrouw drs M.C.F. Verdonk*, mr drs F.H.H. Weekers, drs H. Zijlstra.

* tevens bewindspersoon tot de start van het kabinet Balkende-4 (CDA, PvdA, ChristenUnie) op 22 februari.

Wijzigingen samenstelling fractie gedurende het verslagjaar

Vanaf 14 september telt de fractie 21 zetels vanwege het vertrek van Rita Verdonk.

Samenstelling fractiebestuur bij aanvang van het verslagjaar:

- drs M. Rutte: voorzitter
- mevrouw drs E.I. Schippers: vice-voorzitter
- W.I.I. van Beek, secretaris
- drs S.A. Blok: secretaris personeel/penningmeester
- mevrouw drs M.C.F. Verdonk: secretaris voor de partijcontacten

Wijzigingen fractiebestuur gedurende het verslagjaar

Na het vertrek van mevrouw Verdonk (14 september) wordt de portefeuille verdeeld over de overige fractiebestuursleden. De vacature wordt niet opgevuld.

Provinciale Statenverkiezingen 7 maart

De fractieleden ondersteunen waar mogelijk de regionale campagnes. De fractievoorzitter houdt spreekbeurten in iedere provincie.

12.2 Bijeenkomsten

Bijzondere bijeenkomsten in het verslagjaar:

- Het 'klasje' voor de nieuwe leden, onder leiding van oud-fractielid Pieter Hofstra heeft de laatste bijeenkomst op woensdag 8 februari.
- Op 22 januari komt de fractie in Zeist bijeen onder leiding van U Rosenthal, ter evaluatie van de TK-verkiezingen op 22 november 2006.
- Op 11 december wordt een vergadering belegd met de kandidaten 23 t/m 40 van de kandidatenlijst, afsluitend wordt gezamenlijk gedineerd.

Vertrek Rita Verdonk

Op donderdag 13 september, tijdens een extra fractievergadering, zegde de fractie het vertrouwen in Rita Verdonk op. Rita Verdonk kreeg 24 uur de tijd om zich te beraden. De fractie mandateerde de fractievoorzitter om Rita Verdonk na die 24 uur te berichten dat zij geen deel meer uitmaakt van de VVD-Tweede Kamerfractie. Het verzoek van Rita Verdonk op vrijdag 14 september om meer bedenktijd werd niet gehonoreerd. Derhalve berichtte fractievoorzitter Mark Rutte op vrijdagmiddag 14 september aan Rita Verdonk dat zij geen deel meer

uitmaakt van de fractie. Rita Verdonk besloot vervolgens haar zetel niet op te geven. Sinds 14 september 2007 bestaat de fractie uit 21 leden.

Fractieweekend

Op de laatste vrijdag en zaterdag in augustus vindt het jaarlijkse fractieweekend plaats in Garderen, hierbij zijn ook de VVD-Eerste Kamerfractie, de VVD-Europarlementariërs en het VVD-hoofdbestuur uitgenodigd.

Vergaderingen binnen de fractie

De fractie vergadert plenair, ter voorbereiding op de Kamerweek, iedere dinsdagochtend. Op de dinsdagmiddagen komt de fractie bijeen ter bespreking van een thema voor de lange termijn en in het najaar ook ter bespreking van de diverse deelbegrotingen. Het fractiebestuur vergadert in beginsel één keer per week. De fractiecommissies bepalen de vergaderfrequentie zelf.

12.3 Overige

- In samenwerking met het algemeen secretariaat, de VVD-Eerste Kamerfractie, de VVD-Europarlementariërs, de JOVD en diverse partijgeledingen wordt op zaterdag 10 november in het gebouw van de Tweede Kamer een nieuwe-leden-dag gehouden. Ruim 700 nieuwe leden worden verwelkomd, rondgeleid en bij discussies betrokken.
- De gesprekken met belangenorganisaties en bedrijven worden gecontinueerd.
- De KC-voorzitters, een vertegenwoordiger uit het HB en de VVD-Eurofractie zijn roulerend in de gelegenheid om de reguliere dinsdagochtend fractievergadering bij te wonen.
- De fractie ontvangt in het verslagjaar 76 groepen. Hier is het aantal groepen dat wordt ontvangen door individuele fractieleden niet bij inbegrepen.
- De fractie ontvangt in dit verslagjaar nog maar 112 brieven (het aantal brieven dat fractieleden rechtstreeks ontvangen is hierin niet begrepen) en via het algemeen secretariaat slechts negen brieven. Daartegenover staat dat het aantal e-mails aan de fractie en aan de fractieleden ontelbaar is. De fractievoorzitter ontvangt rechtstreeks 2364 brieven en e-mails.
- De vergaderingen van partijcommissies, themabijeenkomsten en congressen van de partij worden door fractieleden bijgewoond.

13. VVD-Europees Parlementfractie

13.1 Samenstelling en portefeuillevverdeling

De Europese fractie van de VVD bestond in 2007 uit Jules Maaten, Jeanine Hennis-Plasschaert, Jan Mulder en Toine Manders. Op 11 juni 2009 vinden de volgende verkiezingen voor het Europees Parlement plaats.

Portefeuillevverdeling

Jules Maaten (delegatieleider):

- Commissie Milieubeheer en Volksgezondheid
- Commissie Buitenlandse Zaken
- Tijdelijke commissie Klimaatverandering
- Coördinatiegroep Lissabon Strategie
- Delegatie ASEAN

Jeanine Hennis-Plasschaert:

- Commissie Vervoer en Toerisme
- Commissie Justitie, Binnenlandse Zaken en Burgerlijke Vrijheden
- Tijdelijke commissie Klimaatverandering
- Delegatie EU-Turkije
- Delegatie EU-Rusland
- Delegatie EU-Wit Rusland
- Delegatie EU- Zuidoost Europa

Jan Mulder:

- Questoren
- Vice-voorzitter Begrotingscommissie
- Coördinator ALDE Commissie Begrotingscontrole
- Commissie Landbouw en plattelandsontwikkeling
- Commissie Visserij
- Delegatie EU-Zuid-Afrika

Toine Manders:

- Coördinator ALDE Commissie Interne Markt en Consumentenbescherming
- Commissie Industrie, Onderzoek en Energie
- Delegatie EU-China
- Delegatie EU-Latijns Amerika
- Delegatie in de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU

13.2 ALDE-fractie

De VVD-leden in het Europees Parlement maken deel uit van de Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa (ALDE). De ALDE-fractie is de derde fractie in het Europees Parlement en heeft 101 leden (veertien Italianen, elf Britten, tien Fransen, zeven Duitsers, zeven Litouwers, zes Belgen, zes Roemenen, vijf Nederlanders, waarvan vier van de VVD en één van D66, vijf Finnen, vijf Bulgaren, vier Denen, vijf Polen, drie Zweden, twee Spanjaarden, twee Esten, twee Slovenen, twee Hongaren, één Let, één Cyprioot, één Ier, één Oostenrijker en één Luxemburger). De Bulgaren en Roemenen kwamen er begin 2007 officieel bij. De Brit Graham Watson fungeert als fractievoorzitter. De ALDE-fractie wordt gedragen door twee Europese politieke partijen, de ELDR (waarvan de VVD lid is) en de EDP.

13.3 Contact met de VVD-geledingen

De VVD-leden in het Europees Parlement onderhouden intensieve betrekkingen met de partij. Zo worden de partijbijeenkomsten bezocht en wonen de Euro-parlementariërs bij toerbeurt de vergaderingen van de Tweede Kamerfractie, het hoofdbestuur en het HBKC bij. Daarnaast zijn zij toevoorder in een aantal partij-commissies. In 2007 bracht een aantal kamercentrales en afdelingen op uitnodiging van de Eurofractie een bezoek aan het Europees Parlement in Brussel of Straatsburg.

De Europese fractie houdt eveneens contact met de VVD-leden in Nederland d.m.v. spreekbeurten, werkbezoeken of anderszins. Verder wordt er na elke plenaire zitting een nieuwsbrief gestuurd naar geïnteresseerden. Ook levert de Europese fractie wekelijks bijdragen aan de digitale nieuwsbrief Thorbeckeweb. De Europese fractie doet haar uiterste best om de permanente campagne zo goed mogelijk vorm te geven. Meer informatie over de activiteiten van de VVD-Eurofractie vindt men op de website www.vvd.nl (Eurofractie) en op de individuele websites van de leden:

www.julesmaaten.eu

www.jeanineineuropa.nl

www.jan-mulder.eu

www.toinemanders.nl

13.4 Speerpunten Eurofractie in 2007

In 2007 is er veel aandacht geweest voor de positie van de EU op het wereld-toneel. Natuurlijk met het oog op de nieuwe economische machtsblokken, maar ook als het gaat om een gemeenschappelijk buitenland- en veiligheidsbeleid. Het verstevigen van de interne markt en de innovatiekracht van de Europese Unie speelde een prominente rol. Zo werd er een akkoord bereikt over een aantal grote dossiers die het debat al jarenlang domineren, zoals de liberalisering van de postmarkt en het aanpakken van de uitstoot van fijnstof. Ook het markt-gericht maken van het landbouwbeleid is een belangrijk speerpunt geweest. Verder zorgde de Eurofractie voor een beter financieel management van de EU en een effectief economisch en monetair beleid. Op voordracht van de Eurofractie is er een begin gemaakt met de oprichting van de Europese ACTAL om de Europese administratieve lasten terug te dringen. Tevens komt er meer aandacht voor het MKB. De belangen van de consumenten hebben de permanente aandacht van het Europees Parlement, of het nu gaat om productveiligheid, rechten van luchtvaartpassagiers of lagere telefoontarieven. De strijd tegen het terrorisme staat hoog op de Europese agenda evenals een krachtig gemeenschappelijk asiel- en migratiebeleid en de aanpak van klimaatverandering.

13.5 Afsluitend

In het geval dat consensus tussen de twee grote politieke blokken in het Europees Parlement, de EVP (christen-democraten) en de PSE (socialisten), ontbreekt, beschikken de liberalen over de zgn. swing vote en bepalen wij aldus de meerderheid. In dit politieke krachtenveld dragen de VVD-Europarlementariërs bij aan een liberaler Europa.

14. VVD-Bestuurdersvereniging

14.1 Algemeen

Evenals in 2006 combineerde mevrouw drs E Ph Gobits in 2007 de functie van bestuurssecretaris voor de VVD-Bestuurdersvereniging met de functie van assistent bestuurszaken op het algemeen secretariaat van de VVD. Deze functie-combinatie vloeit voort uit de overeenkomst tussen de VVD-Bestuurdersvereniging en de VVD waarbij alle (huidige) diensten van de VVD-Bestuurdersvereniging, met uitzondering van Provincie en Gemeente, voor een vast bedrag per jaar worden ingekocht bij de VVD.

De heer ing. W. Schoevers uit Leidschendam is als eindredacteur aan Provincie en Gemeente verbonden. Het tijdschrift is wederom negen maal verschenen. Tevens werd door veel leden van de vereniging van de advies- en klankbord-functie van het bureau gebruikgemaakt.

14.2 Ledental

Het ledental van de VVD-Bestuurdersvereniging heeft een lichte daling te zien gegeven. Dit komt vooral door een aantal opzeggende buitengewone leden. Conform de reglementen van de VVD-Bestuurdersvereniging zijn de vertrekkende raads- en statenleden in ieder geval nog het lopende jaar lid van de vereniging en kunnen daarna opteren voor het buitengewoon lidmaatschap. Het blijkt dat het buitengewoon lidmaatschap zeker de eerste jaren nadat een raads- of statenlidmaatschap is afgelopen nog voortgezet wordt. Daarnaast wordt geconstateerd dat dit jaar een aantal raadsleden zich van de VVD heeft afgescheiden. De ledenadministratie wordt in het kader van het afgesloten contract nu volledig door de VVD verzorgd.

14.3 Bestuur

In 2007 bestond het bestuur uit de navolgende personen:

Dagelijks bestuur: mr. M.A.P. van Haersma Buma (voorzitter), mevrouw mr. M.N. Kallen-Morren (vice-voorzitter), mevrouw M.H. Kroes (secretaris), drs. H. Dijkma (penningmeester) en C.A. Lok (lid tot 3 november).

Provinciale vertegenwoordigers: mevrouw T. Klip-Martin (Drenthe), J. Lodders (Flevoland), mevrouw A. de Vries (Friesland), H.L. Wichgers (Gelderland), mevrouw S.W.P.J. Sengers (Groningen), J. Niederer (Limburg), O. Hoes (Noord-Brabant, tot 3 november), mevrouw J. Zwijnenburg-van der Vliet (Noord-Brabant, vanaf 3 november), M. Schoenmaker (Noord-Holland), mevrouw J. van Harselaar-Timmer (Overijssel, tot 3 november), J. Hatenboer (Overijssel, vanaf 3 november), mevrouw N.D. van der Broek (Utrecht, tot 3 november), R.P. Waltmann (Utrecht, vanaf 3 november), mr. S.J. Heijning (Zeeland), F. van de Oever.

Kwaliteitszetel: J.M. Geluk (waterschapsbestuurders).

Mevrouw drs. J.E.M.B. Janssen is als lid van advies namens het hoofdbestuur van de VVD toegevoegd.

Met de oprichting van het correspondentennetwerk is er op 3 november een einde aan de redactieraad van het blad Provincie en Gemeente gekomen. Er wordt afscheid genomen van:

- Henk Zomerdijk

- Willibrord van Beek
- Henk Peterse

Henk Zomerdijs ontving uit handen van de voorzitter de Stikkerplaquette voor zijn jarenlange inzet voor P&G.

14.4 Bijeenkomsten

Zoals gebruikelijk organiseerde de VVD-Bestuurdersvereniging naast regionale bijeenkomsten een aantal landelijke activiteiten.

Op 31 maart was de jaarvergadering die in het teken stond van de Provinciale Statenverkiezingen die op 7 maart plaatsvonden en de eerste maand in de oppositie in de Tweede Kamer.

Het thema van het jaarcongres in Lunteren op vrijdag 2 en zaterdag 3 november was "Europa voor of tegen de belangen van de Nederlanders, wat willen de liberalen er nu mee".

Na de workshops op zaterdagochtend werd het congres afgesloten met een ontmoetingsmarkt, waarop allerlei subverenigingen, commissies en aan de VVD gelieerde organisaties zich aan de bestuurders presenteerden.

14.5 Statutenwijziging

Tijdens de Algemene Ledenvergadering op 3 november in Lunteren werden de statuten van de VVD-Bestuurdersvereniging gewijzigd.

Naast een aantal technische aanpassingen is de belangrijkste wijziging dat nu ook leden van de Eerste en Tweede Kamer, leden van het Europees Parlement en ministers en staatssecretarissen automatisch lid zijn van de VVD-Bestuurdersvereniging.

14.6 Burgemeestersbenoemingen

- Met ingang van 2 januari 2008 is A H J M Swachten herbenoemd als burgemeester van Kessel.
- Drs J W van der Sluijs is op 8 november geïnstalleerd als burgemeester van Leidschendam-Voorburg. Hij is 4 jaar burgemeester geweest van Maarssen.
- Per 1 oktober is drs J P Gebben benoemd tot burgemeester van Renkum.
- Met ingang van 15 september is mr M Boumans benoemd tot burgemeester van Haren. Hij is met 32 jaar de jongste burgemeester van het land.
- P H Snijders is per 15 september benoemd tot burgemeester van De Wolden.
- N Meijer is met ingang van 15 september benoemd tot burgemeester van Zandvoort.
- Met ingang van 15 augustus is P J M Litjens benoemd tot burgemeester van Aalsmeer.
- T Baas was van 2 juli 2007 tot 9 januari 2008 waarnemend burgemeester in Opsterland.
- Mevrouw W R J M Pijnenburg-Adriaenssen is per 16 juli benoemd tot waarnemend burgemeester van Neder-Betuwe.
- Met ingang van 18 juni is S Hulman geïnstalleerd als burgemeester van Den Helder.

- Per 1 juni is ing M J H Vestjens benoemd tot waarnemend burgemeester van Helden.
- Op 31 mei werd J de Groot geïnstalleerd als burgemeester van Baarn.
- Met ingang van 1 mei is drs J M L N Mikkers benoemd tot burgemeester van Veldhoven.
- Sinds 20 april is drs Th L N Weterings burgemeester van Haarlemmermeer.
- P G Moeijes is met ingang van 15 april benoemd tot burgemeester van Schermer.
- Sinds 1 april is R J van de Mortel burgemeester van Vught.
- Waarnemend burgemeester drs J M Staatsen is per 16 maart de 'echte' burgemeester van Voorschoten geworden.
- Met ingang van 15 maart is drs J H A van Oostrum burgemeester van Rhenen.
- Op 9 maart is J.R.A. Nawijn geïnstalleerd als burgemeester van Heemskerk.
- Van 23 februari tot 8 november was mr drs B J Bruins waarnemend burgemeester van Leidschendam-Voorburg
- A J Gerritsen is per 1 februari burgemeester van De Bilt. Hij was burgemeester van Haren.

15. Liberale Internationale Groep Nederland (LIGN)

Vrijdag 25 mei was Eurocommissaris Neelie Kroes gastspreker bij de Liberale – Internationale Groep Nederland (LIGN) in het Carlton Ambassador Hotel te Den Haag. Eurocommissaris Kroes sprak over 60 jaar Europese integratie. De avond was een co-productie van LIGN en politiek café Den Haag van Pam Evenhuis.

Woensdag 6 juni hield de LIGN haar jaarvergadering op de Ambassade van Indonesië in Nederland. Na het huishoudelijk gedeelte, hield Ambassadeur Fanny Habibie een inleiding over de (toekomstige) relaties tussen Nederland en Indonesië. De avond werd met een traditionele Indische rijsttafel besloten.

Maandag 15 oktober sprak de Belgische liberale Europarlementariër Annemie Neyts in Sociëteit "De Witte" over de zich voortslepende Belgische kabinetsformatie. Annemie Neyts is oud-president van de Liberale Internationale en huidig voorzitter van de ELDR. De avond was een co-productie van LIGN en Thorbecketafel.

Vrijdag 17 en zaterdag 18 november vond in Hamburg de Executive van de Liberale Internationale plaats. Tevens werd het 60-jarig bestaan van de LI gevierd. Namens de LIGN was Hans van Baalen aanwezig. De Executive riep Pakistan op voormalig premier Benazir Bhutto weer tot haar vaderland toe te laten en haar effectief te beschermen. Benazir Bhutto kreeg in 1989 de LI Prize for Freedom. Zij is uiteindelijk eind december 2007 tijdens een verkiezingsbijeenkomst in Pakistan vermoord.

Het LIGN-bestuur bestond in 2007 uit Hans van Baalen (Voorzitter, tevens Deputy President van de Liberale Internationale), Petra Hoving (Ondervoorzitter), Eric Trinthamer (Secretaris), Raymond van der Meer (Penningmeester), Kalin Anev (Bestuurslid belast met communicatie), Stefan Stegweg (Bestuurslid) en Mark Dijk (Bestuurslid q.q. namens de VVD). In 2007 telde de LIGN 214 leden.

16. Partijcommissies

16.1 Partijcommissie Belastingen en Financiën

Samenstelling partijcommissie

mr M.P.M. van de Ven (voorzitter), drs R. Plugge (secretaris), drs P.J. Beerepoot, mr S.Y. Christians, mr H.-J.C. van Erdelen, mr Y.E. Gassler, dr M. Gelderman, J. Gielink, J.H.M. Heezen, mr H Hop, J.N.M. Jansen, M. Jakobsen, mr M.P.H. Jonker, drs Th.J. Keijzer, D.A.M. Koerhuis, mevrouw drs L.B.C. Knops, M.C.N. van der Kolk, mevrouw mr B.G.M. Lemstra, mr drs R.W. van der Linde, G.M. Meesman, mevrouw drs Chr. J.M. Noordermeer Van Loo, mr C.D.E.J. Nijman, drs A.J.G. Pieterse, drs G.M.P. Recter, mevrouw mr E.A.S. Rommel, mr A.Th.A. Roodnat, mr E.T.H. Scheer, L.J. Smit, drs R.F. Thijssen, mr P.H.F.G. Verhaegh, mr G.A.M. Verwilt, mr drs P.E.C. Vossenbergh

Adviserende leden: mr A.M. Manders (EP), J.W. Remkes (TK), mr.drs. F.H.H. Weekers (TK), mr G.J.J. Biermans (EK)

Eind 2007 telde de partijcommissie Belastingen en Financiën 36 gewone leden. Als adviserende leden waren in het verslagjaar actief Tweede Kamerleden Ineke Dezentjé Hamming-Bluemink (tot oktober), Johan Remkes en Frans Weekers (vanaf oktober), alsmede Eerste Kamerlid Ger Biermans.

Op grond van de landelijke verkiezingen op 22 november 2006 werden alle partijcommissies ontbonden. Vervolgens heeft het hoofdbestuur besloten tot de instelling van één gezamenlijke partijcommissie Belastingen en Financiën per 1 juni 2007.

In verband met het vertrek van Rita Verdonk per 25 september 2007 (formeel per 15 oktober 2007) heeft Ineke Dezentjé Hamming-Bluemink de portefeuille Onderwijs van Rita Verdonk overgenomen. Johan Remkes en Frans Weekers namen de portefeuilles Belastingen en Financiën over.

Begin 2007 is de toenmalige voorzitter van de partijcommissie Belastingen, prof. Charles Langereis, teruggetreden in verband met persoonlijke omstandigheden. Mart van de Ven, reeds voorzitter van 1992 tot 1998, heeft op verzoek van het hoofdbestuur de voorzittersrol op zich genomen.

De kwaliteit van de partijcommissieleden is bijzonder hoog. Naast een aantal universitair docenten telt de partijcommissie toppartners van belastingadvieskantoren, hoofden van fiscale afdelingen van multinationals, en ambtenaren. De financieel specialisten zijn actief in de financiële sector en bij toezichthouders. Dit betekent dat er in beginsel voor vrijwel elke vraag van onze adviserende leden op fiscaal of financieel terrein er wel een partijcommissielid is dat een antwoord heeft. Net als in het voorafgaande verslagjaar (2006) beschikt de partijcommissie nog niet over een expert die dichtbij het Europese (uitvoerings-) beleid zit. Tot dusver is dit ook niet nodig gebleken. Voorts ontbreekt expertise op douanegebied. Overigens krijgt de partijcommissie vrijwel geen douanevragen. Op het terrein van financiën ontbeert de partijcommissie expertise wat betreft de begrotingskant.

Structuur

Eind 2007 kende de partijcommissie Belastingen en Financiën zeven werkgroepen. Zoals hiervoor aangegeven, is de partijcommissie in 2007 versterkt met

financieel specialisten. De ad-hocwerkgroepen zijn: vestigingsklimaat, indirecte belastingen, vastgoed, bedrijfsopvolging, MKB, successierecht, en financiën.

Werkwijze

De partijcommissie Belastingen en Financiën vergadert in beginsel maandelijks. In 2007 werden in totaal zeven plenaire vergaderingen gehouden. In het interregnum tussen de ontbinding van partijcommissies per 22 november 2006 en de officiële instelling van de commissies per 1 juni 2007, heeft de 'oude' partijcommissie Belastingen op informele basis haar advieswerk voortgezet (twee vergaderingen). Ook buiten de reguliere vergaderingen om vond geregeld overleg plaats tussen partijcommissieleden onderling, en ook rechtstreeks met de adviserende leden. De Kamerleden namen in wisselende samenstelling deel aan vrijwel alle plenaire commissievergaderingen. De vergaderingen werden bijgewoond door gemiddeld 17 personen. Incidenteel zijn bijeenkomsten georganiseerd buiten de plenaire vergaderingen om. Onder meer hebben de financieel specialisten apart met Frans Weekers vergaderd. Wegens tijdgebrek heeft Frans Weekers besloten financiële thema's in de plenaire vergaderingen in te brengen. Feitelijk kan worden vastgesteld dat wat betreft bemensing en onderwerpen het zwaartepunt bij het thema belastingen ligt. Een modus moet worden gevonden tussen financiële en fiscale onderwerpen die efficiënt is voor de Kamerleden en bevredigend voor alle commissieleden. De breedheid en kwantiteit van kamervragen en adviezen op fiscaal en financieel terrein geven aan dat de partijcommissie een goede bijdrage leverde en goed heeft gefunctioneerd in 2007.

Werkzaamheden

Bijzondere aandachtsgebieden waren in 2007 continu de internationale concurrentiepositie van Nederland (rente- en octrooibox, Belastingplan 2008, Holland Financial Center), de administratieve lastenverlichting, alsmede de organisatorische en IT-problemen bij de belastingdienst.

De contacten met overige partijcommissies waren in 2007 beperkt.

De samenwerking met onze adviserende leden verloopt bijzonder goed.

Adviserende leden zijn zeer actief in hun contacten met de partijcommissie. Dat geldt in plenair verband, maar ook rechtstreeks met individuele leden buiten de plenaire vergaderingen om. Zie hiervoor. Als positief wordt ervaren dat altijd een persoonlijk medewerk(st)er van Kamerleden bij elke plenaire vergadering aanwezig is. Kamerleden kunnen daardoor steeds goed geïnformeerd zijn over hetgeen er in de partijcommissie speelt. De afstemming over de follow-up buiten de vergaderingen om verloopt soepel.

Productie

De huidige oppositierol brengt met zich dat de invloed van de VVD op (fiscaal en financieel) beleid een andere is dan voor de periode dat de VVD regeringsverantwoordelijkheid had. 2007 Heeft door de kabinetsformatie en aanvullend de '100 luisterdagen' van het huidige kabinet tot een lagere productie geleid. Desondanks heeft de partijcommissie veel input geleverd voor de AO's over het functioneren van de belastingdienst. Ook is getracht Financiën te stimuleren om het VVD-amendement om de directeur-groootaandeelhouder (DGA) in verband met administratieve lastenverlichting uit de loonbelastingsfeer te halen, daadwerkelijk uit te voeren (inmiddels verschoven naar 2009). Ineke Dezentjé Hamming-Bluemink heeft getracht maatregelen uit te stellen die tot nog meer uitvoeringsproblemen voor de belastingdienst zouden kunnen leiden. Verder

heeft de partijcommissie suggesties gedaan ten behoeve van de WOZ-verbetervoorstellen, DGA-problematiek, alternatieven voor de groepsrentebox, en de fractiepresentatie van Ineke Dezentjé Hamming-Bluemink.

Vanaf september heeft de partijcommissie Tweede Kamerleden Johan Remkes en Frans Weekers voorzien van kritisch commentaar op het Belastingplan 2008 en het Wetsvoorstel Overige fiscale maatregelen 2008 (ten behoeve van de schriftelijke inbreng). Recent heeft de werkgroep Successie ten behoeve van de Tweede Kamerfractie een aantal voorstellen ter verbetering/verlichting van de Successiewet ('overlijdensbelasting') gedaan. In 2007 is tijd besteed aan het actualiseren van de notitie Liberaal belastingbeleid.

16.2 Partijcommissie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Samenstelling partijcommissie

mevrouw drs O.F. Scheidel (voorzitter), mr R.J.M.H. de Greef (secretaris), J.D. Berghuijs, H.G.M. Cornelissen, drs A.A. Dalenoord, drs A.L. Ditewig, drs E.J.H.S. Flipse, drs J.F.M. Gaillard, mr C.M. de Graaf, mr M.A.P. van Haersma Buma, I.A.M. ten Hagen, mr drs M. Huisman, mevrouw drs J.A.L. Kensmil, mr P. Koorn, drs J.W.A. Kradolfer, mr drs R.M.H. Kubben, G.C. Kuipers, mevrouw drs H.L.E. Leeflang-Wierda, mevrouw ir. L.C.Q.M. Lindgren-Smits van Oye, mr R. Luchtenveld, drs D Poos, drs G.A.J. Putman, mr drs C. Riezebos, mevrouw drs A.G. Schuurs-Jensema, mevrouw C.F.L. van Sluis, mevrouw mr C.H.C. Steensel-van Hage, drs H.J. Tankink, drs E.H.M. Vinken, drs H.J.Th. Wilmer, dr H.J.M. van Zon
Adviserende leden: mevrouw J.A. Hennis-Plasschaert (EP), W.I.I. van Beek (TK), mevrouw dr B.I. van der Burg (TK), mevrouw mr L.J. Griffith (TK), drs L.M.L.H.A. Hermans (EK), dr ing S. Schaap (EK)

Algemeen

De partijcommissie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties stelt zelfstandig of samen met andere commissies adviezen op ten behoeve van het hoofdbestuur, de partij en de VVD-fracties. Daarnaast treden de partijcommissie en haar leden op als klankbord voor de VVD-fracties of fractieleden. Ten slotte fungeert de partijcommissie als discussieplatform waarin de ontwikkelingen op haar terrein worden gevolgd en onder de loep worden genomen.

De partijcommissie levert een bijdrage aan de gedachtevorming en discussie binnen de VVD. De partijcommissie gaat vernieuwend te werk en schuwt de discussie en taboes niet. Niet alle huidige VVD-standpunten zijn heilig. De partijcommissie voelt zich voor haar ideeënvorming niet direct gebonden aan het laatste VVD-verkiezingsprogramma. De partijcommissie handelt wel in lijn met het VVD-beginselprogramma en het Liberaal Manifest.

De plenaire partijcommissie is verantwoordelijk voor de inhoudelijke gedachtevorming. De partijcommissie kan besluiten ad-hocwerkgroepen in te stellen om een onderwerp dieper te analyseren en een voorzet voor een discussie of standpunt te maken voor de partijcommissie. De voorbereiding van de vergaderingen is in handen van de voorzitter en de secretaris. Agendering van onderwerpen geschiedt zoveel mogelijk in de plenaire vergaderingen.

De leden van de partijcommissie worden gestimuleerd om vanuit hun eigen invalshoek een bijdrage te leveren aan de discussie en standpuntvorming in de

partijcommissie; dit kan mondeling en schriftelijk. Partijcommissieleden kunnen punten agenderen of een discussie stimuleren door in bijvoorbeeld een A4-tje bepaalde punten onder de aandacht te brengen. Hierover vindt afstemming met de secretaris en/of voorzitter plaats.

De discussies in de partijcommissie worden gevoerd aan de hand van documenten (opgesteld door een individueel lid of enkele leden), stellingen of een nota/rapport van een externe (bijvoorbeeld het kabinet of een adviescollege). De discussies in de partijcommissie leiden doorgaans tot standpuntbepaling, maar dat hoeft niet. Er kan ook voor worden gekozen om verschillende invalshoeken van een onderwerp te belichten. Aanwezige fractieleden kunnen deze discussie gebruiken om een fractiestandpunt voor te bereiden. De partijcommissie kan ervoor kiezen een onderwerp verder te behandelen aan de hand van een (op te stellen) notitie. De partijcommissie kan het ook bij een eenmalige discussie laten.

Individuele leden kunnen -op verzoek van de leden van de fracties of het hoofdbestuur- persoonlijk een bijdrage leveren aan de standpuntbepaling in de partij of in de fractie. Meer dan in het verleden wordt er mogelijk een beroep gedaan op de partijcommissie of de individuele leden om actuele ontwikkelingen te delen met de fracties. Als oppositiepartij blijft de VVD immers verstoken van informatie van ministers. De partijcommissieleden kunnen mogelijk dit gat enigszins dichten zonder dat sprake is van belangenverstrengeling. Het is aan ieder individueel lid de juiste balans te vinden.

Structuur van de partijcommissie

De partijcommissie is in juni 2007 opnieuw gestart, na de verkiezingen van november 2006. We werken daarbij met de plenaire commissies en (ad hoc) werkgroepen. Deze werkgroepen zijn tijdelijke werkverbanden. De voorbereiding van de plenaire vergadering is in eerste instantie in handen van de voorzitter en secretaris. De plenaire commissie is verantwoordelijk voor de inhoudelijke gedachtevorming en kwam in 2007 in het Tweede Kamergebouw op 21 juni, 12 september, 18 oktober, 1 november en 6 december bijeen.

De partijcommissie kende vier werkgroepen. De eerste werkgroep behandelde de koninkrijksrelaties en bestond uit Alexander Dalenoort en Laetitia Lindren, later aangevuld met Ruud Luchtenveld en Herman Wilmer. De tweede werkgroep behandelde de bestuurlijke inrichting en werd gevormd door Menno Huisman, Hylke Leeflang, Kees Riezebos en Harry van Zon. Een derde werkgroep handelde over veiligheidsregio's. Deze partijcommissie bestond uit Don Berghuijs, Hans Gaillard, Ivo ten Hagen, Ciska Scheidel en Henk Tankink. De vierde en laatste werkgroep behandelde de zelfstandige bestuursorganen en de organisatie van de rijksdienst. Deze werkgroep werd gevormd door Erwin Flipse en Dimitri Poos.

Samenstelling partijcommissie/orgaan

De partijcommissie bestond op 31 december 2007 uit 32 personen, waarvan twee fractiemedewerkers. Er zijn zes adviserende Eerste en Tweede Kamerleden. In het afgelopen jaar heeft een lid de partijcommissie verlaten in verband met niet te combineren werkzaamheden: Roland van Benthem. De partijcommissie werd uitgebreid met Ineke van Steensel.

De Tweede Kamerfractie is tot op heden altijd vertegenwoordigd via Willibrord van Beek, Brigitte van de Burg, Laetitia Griffith en Johan Remkes. Ook de Eerste Kamer is vertegenwoordigd door Loek Hermans.

Werkzaamheden partijcommissie

In 2007 heeft de partijcommissie, ondanks dat het geen volledig jaar was, vele onderwerpen behandeld. De meeste onderwerpen hebben tot een substantiële discussie geleid op basis van discussienotities. De discussies zijn allemaal nog in een beginfase en zullen in 2008 vervolgd worden.

Onderwerpen:

- Koninkrijksrelaties
- Bestuurlijke inrichting
- Veiligheidsregio's
- Zelfstandige bestuursorganen en organisatie rijksdienst
- Urgentieprogramma Randstad
- Interbestuurlijk toezicht

Naast deze onderwerpen is ook aandacht besteed aan de politieke actualiteit. Op het gebied van de koninkrijksrelaties heeft de werkgroep inbreng geleverd voor de begrotingsbehandeling en ten aanzien van de veiligheidsregio's heeft de werkgroep Tweede Kamerlid Laetitia Griffith gevoed voor gesprekken in het land. Tot slot hebben Rob de Greef, Raymond Kubben en Ciska Scheidel op verzoek van Tweede Kamerlid Henk Kamp een bijdrage geleverd aan het initiatiefvoorstel dat handelt over gezichtsbedekkende kleding.

16.3 Partijcommissie Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking

Samenstelling partijcommissie

J. Manheim (voorzitter), C.G. de Vor (secretaris), mr K.W.T. Berghuijs, mr drs J.J. Boertjens, mevrouw drs L.D. van Deelen, drs E. Dirksen, R. El Aridi, drs A. Geensen, C.J. de Gruiter, J.R. Honkoop, I.M. de Jong, drs M.A. de Kiewit, drs H.H.J. Labohm, J. Lintjer, mr dr K.M. Manusama, drs F.M.H. Moquette, ing R. Offerhaus, mr J.H.T. van Orsouw, drs K. Petersen, mr J.G. Pliester, B.A. Revis J. Toet, drs E. Turabaz, dr R.J. van der Veen, drs C.J.C.G. Widdershoven

Adviserende leden: J. Maaten (EP), mr drs J.C. van Baalen (TK), drs A.J. Boekestijn (TK), mr G.J. de Graaf (EK), F.E. van Kappen (EK)

In de eerste maanden van 2007 was de partijcommissie demissionair en werd niet vergaderd. In de periode maart tot en met mei werd (soms in kleinere kring) vergaderd over adviezen ten aanzien van de benoeming van nieuwe leden en een nieuwe clusterindeling. In totaal werd zes maal vergaderd.

Samenstelling en werkwijze van de partijcommissie

De partijcommissie Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingszaken heeft in 2007 een aantal veranderingen ondergaan. Enerzijds werden veel nieuwe enthousiaste leden benoemd en anderzijds werd de clusterindeling gewijzigd. Het voorzitterschap blijft in de nieuwe periode in handen van John Manheim. Chris de Vor werd benoemd tot de nieuwe secretaris.

Er is gekozen om te blijven werken met maandelijks plenaire vergaderingen die toegankelijk zijn voor alle partijcommissieleden. Daarnaast maken de leden deel uit van vier thematische clusters. De vier gekozen thema's zijn:

- Ontwikkelingssamenwerking met daaraan gekoppeld het contingent Afrika
- BRIC (Brazilië, Rusland, India en China) met daaraan gekoppeld de gebieden Zuid Amerika, GOS; Azië en Oceanië
- Trans Atlantische Relaties (TAR) en Europees Buitenlands beleid (EBB)
- Internationaal Terrorisme, Vrede & Veiligheid (met daaraan gekoppeld het Midden Oosten)

Inhoud van de vergaderingen

Internationale aangelegenheden

Op internationaal gebied stonden in de tweede helft van het jaar vooral de ontwikkelingen in het Midden Oosten (met name Iran) en de verlenging van de missie in Uruzgan in de belangstelling. Deze onderwerpen werden regelmatig intensief besproken. Speciale aandacht verdient daarbij de vergaderingen van november waarbij de ambassadeur van Saudi Arabië (Z.E. Waleed A. Elkhareiji) naar aanleiding van zijn presentatie aan de partijcommissie werd bevraagd over de ontwikkelingen in het Midden Oosten en de rol die Saudi Arabië daarin kan en wil spelen. De verlenging van de missie in Uruzgan werd enkele malen besproken. Mede naar aanleiding van een verzoek van Tweede Kamerlid Hans van Baalen werd een werkgroep (bestaande uit Eshan Turabaz, Erik Dirksen, Martijn Kiewit, Erik Dirksen en Chris de Vor) ingesteld die een notitie schreef over de positie van de VVD ten aanzien van Afghanistan en de verlenging van de missie.

Nationale- en partij aangelegenheden

Naast de internationale politiek was er uiteraard ook regelmatig aandacht voor de politieke ontwikkelingen in Nederland en binnen de VVD. Onder andere werd het vertrek van Rita Verdonk en de daardoor ontstane onrust in de partij besproken.

Samenwerking andere commissies

Het aandachtsgebied van de partijcommissie BuZa/OS raakt regelmatig aan het aandachtsgebied van de partijcommissie Europese Zaken. In het afgelopen jaar werd deze samenwerking sterk verbeterd door het instellen van wederzijdse contactpersonen ("sherpa's"). In december werd samen een gezamenlijke bijeenkomst georganiseerd met een inleiding door Gijs de Vries.

Aanwezigheid Tweede Kamerleden

De Tweede Kamerleden Van Baalen (drie maal) en Bokestijn (twee maal) gaven blijk van hun waardering voor het werk van de partijcommissie door (daar waar mogelijk) aanwezig te zijn. Interactie met de Kamerleden is van grote waarde voor de effectiviteit van de partijcommissie.

16.4 Partijcommissie Cultuur en Mediabeleid

Samenstelling partijcommissie

mevrouw drs I.S.H. de Caluwé, (voorzitter), B.I. Min (secretaris), drs M. Andriessen, drs Th.M. Elsing, E.W.W. Evenhuis, drs E.J.A. Goossens, M.W.

Kerremans, G.S. Knap, drs A.F. Kranenburg, M.F. Laurs, B. van Loon, mevrouw W. Lycklama à Nijeholt, mevrouw M.A. Nieuwenhuizen Segaar-van Dinteren, mevrouw drs M.F. Ramaker, W.J. Rutten, mevrouw C.A. Schneider, drs H.P.R.J. Schoonenberg, mevrouw H.E. van Valkenburg-Lely, C. van Velzen, S. Wiering
Adviserende leden: mr drs A. Nicolai (TK), J.W. Remkes (TK), drs E. Asscher (EK), mr G.J.J. Biermans (EK)

Algemeen

- De partijcommissie Cultuur en Mediabeleid is na de Tweede Kamerverkiezingen van 22 november 2006 ontbonden. In juni 2007 is de nieuwe samenstelling van de partijcommissie in vastgesteld.
- In 2006/2007 stond de partijcommissie onder voorzitterschap van Ruud Nederveen. Edwin Evenhuis was secretaris.
- Vanaf juni 2007 staat de partijcommissie onder voorzitterschap van Ingrid de Caluwé, secretaris is Ben Min.
- In de zomer hebben verkennende gesprekken plaatsgevonden tussen voorzitter, secretaris en de Tweede Kamerleden Remkes en Nicolai.
- De partijcommissie heeft in 2006 drie maal vergaderd: op 10 juli, 19 september en 20 november.
- De partijcommissie is opgesplitst in twee werkgroepen: Cultuur en Media. Beide werkgroepen komen tijdens de vergaderingen van 18.30 tot 20.00 uur in aparte groepen bijeen, waarna er nog een uur plenair van gedachten wordt gewisseld.

Werkzaamheden partijcommissie

- De partijcommissie heeft zich gedurende de afgelopen drie vergaderingen vooral beziggehouden met advisering voor de begrotingsbehandelingen in de Tweede Kamer en met het vaststellen van de speerpunten voor de komende periode.
- Doelstelling van de werkgroep Mediabeleid is om binnen drie jaar te komen met een liberaal omroepbeleid, met inachtneming van de actuele ontwikkelingen binnen het mediabestel en de reeds eerder uitgewerkte notitie 'Publieke functies, Publieke taak'.
- De werkgroep Cultuurbeleid heeft onderzocht wat voor haar de speerpunten zijn voor het liberale cultuurbeleid. De werkgroep maakt een onderscheid tussen het conserveren van ons cultureel erfgoed, het uitvoeren van hedendaags kunstbeleid en het ontwikkelen van een liberaal kunstbeleid voor de toekomst. In januari 2008 zal afstemming plaatsvinden met Tweede Kamerlid Nicolai over de speerpunten.

16.5 Partijcommissie Defensie

Samenstelling partijcommissie

R. Reitsma (voorzitter), J.A. Hoek (secretaris), dr J.F.W. van Angeren, P.H. Boegborn RI, A. Bosman, drs B.H.C. Brekelmans, M.P. Dekker, ir. R. Drost, M. van Drunen, mr K.H.D.M. Dijkhoff, B. Fritsche, L.C. van der Hulst, H. van Ketel, drs M.W.M. Kitzen, J.J.M. Koenraadt, S.W.G.M. Kramer, F.S. van der Meijden, mevrouw mr Ch. M. Meindersma, mr R.C. Nulkes, dr R.L. Prevo, R. van Ravenzwaaij, J.J. Rijpma, M.A.J. Snoeren, M.S. Stillebroer, A. Sijnja, M.D. Valentijn, D. van Veenendaal, R.A.G. Vos, mevrouw M.A.D. Waalkes, drs S.H.G. van Zoomeren

Adviserende leden: mr drs J.C. van Baalen (TK), drs A.J. Boekestijn (TK), J.H. ten Broeke (TK), mr G.J. de Graaf (EK), F.E. van Kappen (EK)

De partijcommissie Defensie werd in 2007 voorgezeten door Ruurd Reitsma, vice-voorzitter was Mees Dekker, de secretaris was Harald Hoek. Gedurende het jaar zijn heeft een aantal leden de partijcommissie om persoonlijke redenen verlaten, er trad ook een aantal nieuw leden toe waardoor de omvang van de partijcommissie per saldo rond de 30 leden schommelde.

De structuur van 2006 is in 2007 gehandhaafd. De partijcommissie werkt nog steeds met een vaste kerncommissie die uit ongeveer tien leden bestaat. Activiteiten van de partijcommissie worden gezien als projecten die door een ad hoc samengesteld groepje mensen wordt uitgevoerd. Leden zijn vrij om zich, afhankelijk van hun interesse en capaciteiten, aan te sluiten bij een dergelijke projectgroep. Deze manier van werken wordt binnen de partijcommissie als zeer prettig en effectief ervaren.

Elke maand, met uitzondering van het zomerreces, was er een partijcommissie-vergadering die door gemiddeld vijftien tot twintig mensen werd bezocht. Tijdens deze vergaderingen werd de voortgang van de projecten besproken en kwam de actualiteit indien nodig uitgebreid aan bod. Er wordt in principe alleen nog maar op het Algemeen Secretariaat vergaderd, of –indien nodig- op een andere alternatieve locatie. Dit omdat het Tweede Kamergebouw te veel complicaties met zich meebrengt.

Tweede Kamerlid Boekestijn heeft regelmatig contact onderhouden met de partijcommissie en heeft ook een aantal vergaderingen bijgewoond. Op verzoek van de heer Boekestijn heeft de partijcommissie een aantal onderwerpen verder uitgediept en hem van de benodigde informatie voorzien. Ook is er in samenwerkingsverband gewerkt aan standpunten voor de VVD op het gebied van Defensie. Met Tweede Kamerlid Van Baalen heeft de partijcommissie samengewerkt met betrekking tot de discussie over eventuele verlenging van de missie in Afghanistan.

In 2007 is het contact met de andere partijcommissies helaas wat afgenomen.

Belangrijkste bijdragen van de partijcommissie zijn geleverd voor de tegenbegroting en voor de discussie omtrent de eventuele verlenging van de missie in Afghanistan.

Verder heeft de partijcommissie diverse malen kritisch gekeken en gereageerd op ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden in 2007 op gebied van Defensie. Zaken die in 2007 zijn behandeld en nog steeds bijzondere aandacht hebben zijn onder andere de missie in Afghanistan, verdere ontwikkelingen als gevolg van de reorganisaties bij Defensie, de JSF, Integrale veiligheid en Maritiem Terrorisme. Ter ondersteuning van de Kamerleden worden over al deze onderwerpen ondersteunende stukken geschreven en informatie ingewonnen waarmee in 2008 zal worden doorgedaan.

16.6 Partijcommissie Economische Zaken

Samenstelling partijcommissie

drs G.W. van Gent (voorzitter), drs A.R. Schuitemaker (secretaris), A.P.G.M. Dekkers, drs ing M. Delcour, drs H.E.G.D. Dunsbergen, drs E. de Haas, drs ir M.H. ter Horst, dr R. Huisman, drs M. van Kalleveen, mr T. Mader, mr F.J. Mreijen, S.J.A.B. Stokkermans, drs M.B.D. Vos, ir E.D. Wiebes

Adviserende leden: J. Maaten (EP), ir J. Mulder (EP), Chr.B. Aptroot (TK), drs H. Zijlstra (TK), drs E. Asscher (EK), mevrouw prof mr dr E.M. Kneppers-Heijnert (EK)

De partijcommissie Economische Zaken, bestaande uit vijftien leden, is in september officieel geïnstalleerd. Sindsdien is de partijcommissie maandelijks bijeengekomen. Focus van de partijcommissie ligt op een viertal onderwerpen te weten: Ondernemerschap, Innovatie, Globalisering en Toerisme. Vooral de positie van het midden- en kleinbedrijf speelt hierbij de overheersende rol.

Met de partijcommissie Wetenschap en Innovatie is overleg gevoerd over de economische aspecten inzake de notitie 'Naar een effectief klimaat- en energiebeleid'. Tevens hebben enkele leden van de partijcommissie een adviserende rol bij de organisatie van een VVD-“zakencongres” in Rotterdam.

Op uitnodiging van de partijcommissie Europese Zaken bezocht een aantal leden de Europese Commissie in Brussel.

De samenwerking met de VVD-Tweede Kamerleden is tot nu toe nog niet tevredenstellend verlopen en de partijcommissie zal de komende tijd wederom een beroep doen op de Tweede Kamerleden om hier verandering in te brengen.

16.7 Partijcommissie Europese Zaken

Samenstelling partijcommissie

mr J.G.C. Wiebenga (voorzitter), R.J.J. Martens (secretaris), mevrouw drs A. Wissink (secretaris), J.P. van den Akker, drs C.C.A. Beels, dr W.F. van Eekelen, mr E.M.E. van der Enden, mr J.C. van Haersolte, drs W.K. Hoekzema, mr P.G.A. van der Hoeven, mr J.C. Jonker, ir J. Kaastra, mevrouw mr M.N. Kallen-Morren, drs K.J.R. Klompenhouwer, drs M.A.J. Knip, drs M.P.E.V. Koenings, G.A. van der Kooij, mevrouw drs S. de Kroon, R.W. Kruijer, mr drs H.W. Mojet, ir R. van Onkelen, mevrouw mr L.Chr. van der Perk, drs R. van Petegem, drs M.V. Pisteky, drs H. Poppens, drs J.M. Postma, mevrouw drs D.R.R. Pronk, drs J. Reijnen, D. Rump, mevrouw drs M.J. Sanders-Ten Holte, ir U.G. Schilthuis, mevrouw drs A.V. Vermeer, mr F.G. Wilman, drs F.A. Wijzenbeek

Adviserende leden: mevrouw J.A. Hennis-Plasschaert (EP), J. Maaten (EP), mr A.M. Manders (EP), ir J. Mulder (EP), mr drs J.C. van Baalen (TK), J.H. ten Broeke (TK), drs E. Asscher (EK), ir P.H. Hofstra (EK), mevrouw prof mr dr E.M. Kneppers-Heijnert (EK), dr ing S. Schaap (EK)

De partijcommissie Europese Zaken heeft in 2007 een vliegende herstart gemaakt met haar activiteiten. De herstart werd mogelijk door aanmelding van een groot aantal nieuwe leden en de bereidheid van een aantal leden van de vorige partijcommissie om door te gaan. De voorzitter en secretaris hebben

samen een beoordeling gemaakt van de nieuw aangemelde leden. Met al deze nieuwe leden is telefonisch contact geweest, met name om na te gaan of de wederzijdse verwachtingen op elkaar aansloten. Dat was het geval bij allen, op één persoon na (die zich vervolgens terugtrok). De partijcommissie fungeert nu in een ruime samenstelling (36 personen) waarbij vele disciplines en (werk-) achtergronden zijn bijeengebracht.

De voorzitter en secretaris hebben mede vanwege deze omvang het hoofdbestuur gevraagd in te stemmen met de benoeming van een tweede secretaris (Annemiek Wissink). Dit is geaccordeerd.

Inhoudelijk richtte de vliegende start zich met name op het EU-hervormingsverdrag. De partijcommissie heeft in dit kader vanaf het begin een goede werkverhouding kunnen opbouwen met de woordvoerders van de Eerste en Tweede Kamer en met de VVD-deelfractie in het Europees Parlement. De partijcommissie heeft vier plenaire vergaderingen gehad in het Tweede Kamergebouw en heeft een werkbezoek aan het Europees Parlement in Brussel georganiseerd. Leden van de partijcommissies BuZa & OS en van Economische Zaken namen deel aan dit succesvolle werkbezoek met tevens ontmoetingen met de PV, de Commissie, en VVD-leden van de afdelingen Brussel en Antwerpen.

Adviezen over het EU-hervormingsverdrag en over Diensten van Algemeen Economisch Belang zijn opgesteld en gedeeld met het hoofdbestuur en de partijcommissie Economische Zaken. Subgroepen zijn ten behoeve van deze specifieke onderwerpen opgericht en hebben uitstekend gefungeerd.

Hier wordt tot slot opgemerkt dat een meer structurele samenwerking met andere partijcommissies wordt nagestreefd door de aanstelling van zogemaande sherpa's (personen die voor andere partijcommissies aanspreekpunt zijn als deze partijcommissies het nuttig achten onderwerpen met Europese dimensies op hun agenda in samenhang te bespreken). Bij diverse partijcommissies (met name Economische Zaken, Verkeer en Waterstaat) is deze sherpafunctie reeds operationeel. Van de kant van de partijcommissie BuZa & OS bleek dat men dit initiatief zozeer waardeerde dat men van hun kant een sherpa voor onze partijcommissie benoemde.

De afstemming met de contactpersoon van het hoofdbestuur en het algemeen secretariaat verliep uitstekend.

16.8 Partijcommissie Integratie

Samenstelling partijcommissie

A.E.H.L. Burgers v/d Bogaert (voorzitter), ing S.A.S. Spaargaren (secretaris), drs ing A. Aalberts, mevrouw M. Ballast-Tatarian, mevrouw L. Berrada, mevrouw P. Brunsveld van Hulsten, mevrouw mr drs C. Duangto, B. Kat, drs J.J. van Klaveren, mevrouw drs C.M. Koko, M. Kunovac, drs T. Leest, drs P.J.M. Litjens, mevrouw M. Neekilappillai, R. Ouachou, mevrouw dr R. Redmond, mevrouw S. Sangian, I. Temur, mevrouw K.E. Tsai, K. Ullah, drs S.M.J.A.J. Vliegen, drs R. Wiegman

Adviserende leden: H.G.J. Kamp (TK), drs H. Zijlstra (TK), E. Asscher (EK)

Algemeen

De partijcommissie Integratie is in mei 2007 opgericht. De taken zijn (1) het gevraagd en ongevraagd advies geven aan de volksvertegenwoordigers van de VVD en het hoofdbestuur, (2) het optreden als klankbord voor onze volksvertegenwoordigers en (3) het signaleren van en discussiëren over belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen op integratie- en immigratiegebied. Dit laatste kan tot nieuwe standpunten leiden die kunnen afwijken van bestaande VVD-standpunten.

Structuur en werkwijze

De partijcommissie Integratie komt maandelijks plenair bijeen. De partijcommissie heeft een voorzitter en secretaris die verantwoordelijk zijn voor de voorbereidingen, coördinatie en uitvoering. De bijeenkomsten vinden plaats in het Tweede Kamergebouw, wisselend op de tweede maandag, dinsdag, woensdag of donderdag van de maand.

Werkzaamheden

De partijcommissie Integratie is in mei begonnen met haar werkzaamheden onder voorzitterschap van Alexander Burgers van den Bogaert; secretaris was Roline Redmond. In september is Sven Spaargaren als nieuwe secretaris benoemd. Aanwezig (indien nodig) bij de partijcommissievergaderingen waren de Tweede Kamerleden Henk Kamp en Halbe Zijlstra.

Voldoende actuele thema's gaven aanleiding tot discussies binnen de partijcommissie. Zo waren er ook afgelopen jaar veel (kranten-) berichten over de onderwerpen integratie en immigratie. Hierbij geholpen door uitspraken en activiteiten van diverse politici, gesubsidieerde overheidsorganisaties en prinses Maxima. Positieve uitschieter was het plan Integratie & immigratie van Tweede Kamerlid Henk Kamp.

Besproken onderwerpen (belangrijkste):

- AIVD-rapport Radicale dawa in verandering, de opkomst van islamitisch neoradicalisme in Nederland
- Integratienota 2007-2011 van de regering
- Rapport Identificatie met Nederland van Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid inclusief bijdrage prinses Maxima
- Rapport Nederlandse politieke partijen over de formele participatie van allochtonen op gebieden als onderwijs, werk, huisvesting en inburgering – Forum – S. Vliegen
- Marokkaanse reljongeren / Slotervaart
- Nota Immigratie & integratie van Tweede Kamerlid Henk Kamp
- Begroting Justitie en bijdrage VVD-fractie
- Begroting WWI en bijdrage VVD-fractie
- Diverse actuele ontwikkelingen

16.9 Partijcommissie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Samenstelling partijcommissie

ir J.C. Boxem (voorzitter), ir M.J.B. Jansen (secretaris), F.J. Ampt, J. de Boer, mevrouw W.D. Boskma-Veenstra, J. Broertjens, drs S.J. de Groot, mevrouw T.T.M. de Groot, M.A. Haasken, mevrouw drs M.E.G.A. Horden-Bloemen,

mevrouw C.C.E. Jansen, dr ir W.L. Jansen, mevrouw drs A.G. Joosten, ing G.C. van 't Klooster, ir. J.H. Kremer, J.W. Lagerweij, J.M. Lenards, dr ir L. Mol, drs ir J.J.M. Oorschot, drs J.J. Ramekers, G. Roos, J.H. Veltkamp, J.A. Verhoeven, A.B. Vink, F. Vletter, ing J. Wietsma

Adviserende leden: ir J. Mulder (EP), mevrouw J.F. Snijder-Hazelhoff (TK), mevrouw W.H. Huijbregts-Schiedon (EK), dr ing S. Schaap (EK)

Verslag

Na de Tweede Kamerverkiezingen eind 2006, is de VVD-partijcommissie LNV ontbonden. In de eerste helft van 2007 konden VVD-leden zich melden voor de nieuwe partijcommissie. Er hebben zich tot eind 2007 26 personen aangemeld voor de VVD-partijcommissie LNV.

Tijdens de eerste bijeenkomst met de nieuwe leden is de werkwijze afgesproken. De partijcommissie zal zich vooral richten op inhoudelijke ondersteuning van het Tweede Kamerlid Janneke Snijder, die LNV-onderwerpen in haar portefeuille heeft, en advisering aan het hoofdbestuur over belangrijke onderwerpen voor de komende tijd. Deze onderwerpen zijn:

- Dierwelzijn
- Agrarische energieproductie
- Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid
- Natuur

De leden van de partijcommissie komen plenair zes maal per jaar bijeen. Daarnaast zijn alle partijcommissieleden in een of meerdere werkgroepen verdeeld. Deze werkgroepen werken bovenstaande onderwerpen uit tot adviezen en standpunten voor het hoofdbestuur, parlementariërs en overige VVD-leden.

De partijcommissie LNV heeft in 2007 drie keer vergaderd, te weten op 5 juli, 27 september en 15 november. Daarnaast heeft de partijcommissie een workshop en een flitscongres georganiseerd.

Workshop 'Voedsel en natuur in Nederland, bijzonder vanzelfsprekend'

Deze workshop vond plaats tijdens de algemene vergadering op 12 mei 2007 in Rotterdam. Centraal stond het in 2006 geproduceerde visiedocument 'Voedsel en Natuur in Nederland, bijzonder vanzelfsprekend'. De workshop werd bezocht door 40 VVD-leden. Uit de presentatie en discussie kwam naar voren dat de partijcommissie zich niet alleen wil richten op de land- en tuinbouw als productiesectoren, maar vooral op de eindproducten van deze economische sector. Hierdoor komen alle schakels in de voedsel en natuurketen in beeld, inclusief de burger en de consument. Door zich te richten op voedsel, bloemen en planten en natuur wordt de breedte en importantie van het onderwerp benadrukt.

Flitscongres Europees Landbouwbeleid; Health Check

In Brussel wordt in 2007 en 2008 gewerkt aan de zogenaamde Health Check. Dit is de voorbereiding op hervormingen van het Europese gemeenschappelijke landbouwbeleid. In samenwerking met Europarlementariër Jan Mulder heeft de partijcommissie LNV een flitscongres georganiseerd op 7 december in Zeist. Hieraan hebben bijna 50 VVD-leden en pers deelgenomen. Naast drie prominente sprekers uit de sector gaven Jan Mulder en Mark Rutte hun visie op land- en tuinbouw en het Europese landbouwbeleid. In de presentaties en de discussie

kwam naar voren dat het landbouwbeleid en bijbehorende financiering wordt omgebouwd naar plattelandsbeleid en dat *cross compliance* ('voor wat hoort wat') verder zal worden vormgegeven. Inzet van de VVD moet zijn mondiaal *level playing field*, harmonisatie van Europese wetgeving en afschaffen van overbodige en tegenstrijdige regels en nationale koppen op (uitvoering van) wetgeving.

16.10 Partijcommissie Maatschappelijke Participatie

Samenstelling partijcommissie

J. Goedhart (voorzitter), drs A.H.L. Kocken (1e secretaris), F.A.C.O. Vermast (2e secretaris), mevrouw F.M. Alsem, mr A. Berens, E.A.H. van der Biezen, mevrouw P. Brunsveld-Van Hulten, mevrouw C.A. Buursema-Kassel, drs M.A. v.d. Donk, mevrouw J. van Es, mevrouw mr J.M. Fleuren-Van Walsem, D. Hanke, mevrouw J.H.M. Hermans-Vloedveld, mevrouw J.A. Hertzberger, mevrouw M.A. Huisman, drs M.E. Huizing, drs P.J. Jansen, drs P. Lamberts, P.P. Leferink op Reinink, J. Louwes, S.G.W. Nijboer, A. Otten, mevrouw mr drs B.J.M.v Pampus, J. Rust, mevrouw E.A.H. Schaddelee, A.C.J. Schellekens, G.A.C. Schoehuizen, mevrouw G.J.M. Vergunst-Van Diepen, S. de Visser, mevrouw drs M.C. Vos-Maan, mevrouw drs D. van Wijngaarden

Adviserende leden: mevrouw dr B.I. van der Burg (TK), H.G.J. Kamp (TK), mevrouw A. van Miltenburg (TK), mevrouw drs E.I. Schippers (TK), mevrouw mr P. Swenker (EK), mevrouw prof mr dr E.M. Kneppers-Heijnert (EK)

De partijcommissie bestaat sinds het voorjaar 2007. De partijcommissie adviseert het hoofdbestuur en de fracties in Eerste en Tweede Kamer en het Europees Parlement op de terreinen welzijn, sportbeleid, 55-plusbeleid, tolerantie en jongeren.

De partijcommissie heeft per 31-12-2007 33 leden. Het voorzitterschap is in handen van de heer J. Goedhart. Het secretariatschap wordt vervuld door de heren A. Kocken en F.A. Vermast (eerste resp. tweede secretaris). Gemiddeld waren 15 personen aanwezig bij de vergaderingen.

De partijcommissie komt drie keer per jaar plenair bijeen. In 2007 was dat door de start halverwege het jaar twee keer.

De werkzaamheden van de partijcommissie zijn opgedeeld in een aantal werkeenheden in een matrixmodel. Werkgroepen hebben een denktankfunctie voor de volksvertegenwoordiging. In projectlijnen wordt gewerkt aan een aantal producten ten behoeve van volksvertegenwoordiging en partij. Daarnaast hebben taakgroepen een specifieke uitvoerende taak. De verschillende groepen bepalen zelf de noodzakelijke frequentie van het overleg en de wijze waarop dit plaatsvindt (bijeenkomst/e-mail). De werkgroepen voeren zelfstandig overleg met volksvertegenwoordigers. De voorzitters van de werkeenheden vormen samen met de voorzitter en de secretarissen van de partijcommissie de stuurgroep.

Gedurende 2007 is bekeken welke indeling van werkeenheden de meest optimale is. Eind 2007 is dat de volgende:

- **Werkgroep WMO** (& Wonen, Wijken en integratie, WWI): adviseert op de terreinen van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en in aansluiting

daarop over het snijvlak sociaal-fysiek. Voorlopig is het terrein WWI bij deze werkgroep ondergebracht. Voorzitter is mevrouw I. Alsem. De heer M. de Visser is contactpersoon ten aanzien van WWI naar de partijcommissie VROM. De werkgroep heeft zich voorgenomen te bewaken dat de uitvoering van de WMO liberaal is; een participatiewet in plaats van een zorgwet.

- **Werkgroep Sport:** adviseert over sport. Voorzitter is de heer D. Hanke. De werkgroep is aan de slag gegaan met het vullen van een database met goede praktijkvoorbeelden en contacten en bewaakt de liberale invalshoek in het landelijke beleid.
- **Projectlijn Individualisering:** levert producten rondom het thema Individualisering – een onderwerp dat voor de VVD vanzelfsprekend samenhangt met maatschappelijke participatie. Voorzitter is mevrouw P. Brunsveld van Hulten. Er is in 2007 gewerkt aan een projectdefinitie, position paper, jaarplanning voor de komende jaren en regelmatig is een actualiteitenmonitor betutteling uitgebracht. Tijdens de AV op 8 december is een motie ingediend en aangenomen waarin de rechterlijke uitspraken worden betreurd dat de SGP met haar discriminerende handelwijze ten aanzien van vrouwen toch recht heeft op subsidie.
- **Projectlijn Senioren:** levert producten op het gebied van seniorenbeleid. Voorzitter is de heer A. Otten. Het eerstvolgende product is een parallelsessie over pensioenen tijdens de eerste landelijke vergadering.
- **Projectlijn Jeugd:** levert producten op het gebied van Jeugdbeleid en werkt daarin samen met de partijcommissie Onderwijs. Voorzitter is de heer A. Schellekens. Er is een inventarisatie gemaakt van onderwerpen die gaan spelen.
- **Taakgroep 50+ beurs:** deze heeft via deelname aan de landelijke werkgroep politieke partijen de VVD-deelname aan de beurs voorbereid en gecoördineerd. Inmiddels is de werkgroep opgeheven. De taakgroep blijft in stand, in afwachting van overleg met het hoofdbestuur over deelname aan de beurs. Voorzitter is de heer A. Otten.
- **Taakgroep Seniorennetwerk:** deze taakgroep versterkt de netwerkfunctie senioren van de staten- en raadsleden en organiseert bijeenkomsten. Coördinerend zijn mevrouw C.A. Huigen-van Boven en mevrouw M. Boskma.

Vast aanspreekpunt van de partijcommissie is Tweede Kamerlid mevrouw A. van Miltenburg. Daarnaast vindt op onderdelen overleg plaats met andere volksvertegenwoordigers.

De partijcommissie werkt nauw samen met de werkgroep Welzijn, het welzijnsnetwerk van de VVD. Vanuit dit netwerk zijn (in samenwerking) tijdens het meicongres een workshop georganiseerd over welzijn en sport en is tijdens het novembercongres van de VVD-Bestuurdersvereniging een workshop over de WMO georganiseerd. Deze activiteiten werden enthousiast in de partij ontvangen. Voor het voorjaar 2008 staan gepland een workshop over de aansturing van het welzijnswerk en een terugkomdag van de WMO-cursus die in samenwerking met de Haya van Somerenstichting eind 2006 is georganiseerd. De terugkomdag wordt ook gebruikt voor het leveren van input vanuit lokale politici voor de parlementaire behandeling van de evaluatie van de WMO. Leden van het netwerk en de partijcommissie verzorgen ook regelmatige publicaties over WMO-/welzijnsonderwerpen in landelijke dagbladen, op de website www.hetsocialegezichtvandeVVD.nl en in Provincie & Gemeente.

16.11 Partijcommissie Milieu en Duurzaamheid

Samenstelling partijcommissie

ir J.G. ten Wolde (voorzitter), mevrouw E.M. Joustra (secretaris), mevrouw ir I.G.M. de Bondt, dr ir R.L. Cornelissen, T.E. Doorten, drs J.H. Klein Molekamp, G.M. Kuijpers, jhr dr ir A.J.P. Lange, ir K. Minks, M.F. Oosterveer, drs D.D. Straat, ir H.B. Van Walré de Bordes, ir ing L.J. Zwierstra

Adviserende leden: J. Maaten (EP), mevrouw mr H. Neppérus (TK), mevrouw W.H. Huijbrechts-Schiedon (EK)

De aanloop tot het formeren van de partijcommissie heeft veel tijd in beslag genomen en de eerste reguliere vergadering heeft in september 2007 plaatsgevonden. In deze vergadering is afgesproken om maandelijks bijeen te komen.

De partijcommissie heeft in totaal vier keer vergaderd. Belangrijke punten die aan de orde zijn gekomen zijn:

- De visie op toekomstig energiebeleid van de partijcommissie Innovatie en Wetenschap. Vanuit de partijcommissie is hierop een reactie opgesteld. In december is er met meerdere partijcommissies overlegd over deze visie.
- Opstarten van de duurzaamheidsdiscussie.
- Handhaving en handhaafbaarheid.
- Werkwijze van partijcommissie en belangrijke onderwerpen voor de komende periode.

16.12 Partijcommissie Onderwijs en Jongerenbeleid

Samenstelling partijcommissie

prof dr J.A. Bruijn (voorzitter), mevrouw drs M. van der Werff (secretaris), W.Q. Backhuys, drs C.J. Bakker, drs P.H. Bergen, drs P.G.M. Bezembinder, H. Boers, drs W. Brand, P.J. van den Burg, mevrouw T.T.L. Buijsse, drs H.B. Caarels, M.E.P. Ceulen, drs A. Deeleman, dr H.G. Dennert, drs J. Divis, P.B. Dorsemagen, P.L. van Dort, drs J.J. van Driel, dr W.M.J. Flapper, drs E.L.J. George, drs D.N.E.A. Gilissen, J. van Goudoever, mevrouw L.M.C. Haack, ir P.L. Hartkamp, R.J. Heerema, G.J.J.J. Heetman, R. van den Hoed, mevrouw drs P.M. van Hoogenhuizen-Verploegh, mevrouw drs G.C. de Hoop, W.R.J. Idema, mevrouw mr J.F. Jonkman-Israël, mevrouw drs A.J. Kaptein, H.A.C. Kliphuis, mevrouw P.F.A.M. Kolman-Backbier, drs M.J. Koster van Groos, K. Kwint, mevrouw drs M.J.E. Lierop, S.G.M. Lukkassen, drs B. Luijkx, T.M. Mooijman, drs Th.J.H.M. Osse, mevrouw drs M. Overakker-Schapers, mevrouw M.H.J. Potjer-Scholten, A. Rambaldo, J.D. Schoone, P.R. Sinot, drs R.P. Splunteren, prof dr D.M. Swagerman, T. van Tilborg, mevrouw drs G.E. van Veen, R.L. Veen, mevrouw drs A. van Vriesendorp-Dutilh, G.J.M. op de Weegh, mevrouw W.J.G. Wollerich Kole, drs R.P. Zevenbergen, mr M. Zevenhuizen, mevrouw mr I.M. Zweerts de Jong

Adviserende leden: mevrouw mr I. Dezentjé Hamming-Bluemink (TK), drs H. Zijlstra (TK), mevrouw prof dr H.M Dupuis (EK), drs L.M.L.H.A. Hermans (EK)

Algemeen

De partijcommissie Onderwijs en Jongerenbeleid brengt gevraagd en ongevraagd advies uit aan VVD-bewindspersonen en leden van de VVD fracties van Eerste Kamer, Tweede Kamer en Europees Parlement. Partijcommissieleden zijn lid van

de VVD. Het hoofdbestuur benoemt de leden van de partijcommissies. Met het aanvaarden van het lidmaatschap van de partijcommissie verbinden de leden zich aan de hieronder beschreven werkwijze. Notities en rapporten geschreven door de VVD-partijcommissies zijn een gevraagd of ongevraagd advies aan het hoofdbestuur en de verschillende VVD-fracties. Tenzij uitdrukkelijk anders staat vermeld, zijn het geen officiële standpunten van de partij of haar politieke vertegenwoordigers.

De partijcommissie Onderwijs en Jongerenbeleid bestaat uit vijf werkgroepen met experts op het gebied van Jongerenbeleid en de verschillende deelvelden van het onderwijs (Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs, Beroepsonderwijs & Volwassenen Educatie, Hoger Onderwijs). Van de werkgroep Jongerenbeleid maken structureel ook leden van de partijcommissie Maatschappelijke Participatie deel uit. De werkgroepen hebben ieder een voorzitter, plaatsvervangend voorzitter, secretaris en plaatsvervangend secretaris. De partijcommissie wordt aangestuurd door een stuurgroep, bestaande uit de algemeen voorzitter, de secretaris en de voorzitters van de verschillende werkgroepen (in totaal zeven mensen).

De partijcommissie functioneerde in de eerste maanden van 2007 in demissionaire toestand. Op 23 april 2007 benoemde het hoofdbestuur de nieuwe partijcommissie, op dat moment bestaande uit 62 leden. De stuurgroep bestond op 31/12/07 uit de volgende personen: prof dr J.A. Bruijn (voorzitter partijcommissie), mw drs M. van der Werf (secretaris partijcommissie), mw drs A. Vriesendorp-Dutilh (voorzitter werkgroep Jeugdzaken), M.E.P. Ceulen (voorzitter werkgroep Primair Onderwijs), J. Divis (voorzitter werkgroep Voortgezet Onderwijs), P.B. Dorsemagen (voorzitter werkgroep Beroepsonderwijs en Volwassenen Educatie), drs D.N.E.A. Gilissen (voorzitter werkgroep Hoger Onderwijs).

Werkwijze

VVD-leden die zich voor het lidmaatschap van de partijcommissie kandidaat willen stellen dienen zich middels een sollicitatiebrief met CV aan te melden bij het algemeen secretariaat van de VVD en worden benoemd door het hoofdbestuur op voordracht van de stuurgroep op basis van de behoefte in de werkgroepen en stuurgroep, waarna de stuurgroep de kandidaat in een werkgroep en/of functie plaatst. Beslissingen over overplaatsing naar een andere werkgroep worden genomen door de stuurgroep. Alle stuurgroepbeslissingen zijn meerderheidsbesluiten.

De taak die het hoofdbestuur de partijcommissie heeft opgedragen is het uitbrengen van gevraagde en ongevraagde adviezen aan VVD-politici in Eerste en Tweede Kamer en Europees Parlement op de beleidsterreinen Onderwijs en Jongerenbeleid. De uit te brengen adviezen worden voorbereid in plenaire vergaderingen van de partijcommissie. De partijcommissie vergadert ten minste een maal per vijf weken in een themabijeenkomst; de stuurgroep vergadert in ten minste dezelfde frequentie. Werkgroepen hebben daarnaast een eigen vergaderagenda om de themabijeenkomsten voor te bereiden, te overleggen met de politici over adviesvragen en lopende zaken, eigen adviezen te formuleren, bij te dragen aan algemene vergaderingen en partijraadbijeenkomsten, schriftelijke bijdragen en publicaties voor te bereiden etc.. Onderwerpen worden bepaald aan de hand van zowel structurele als meer incidentele en actuele ontwikkelingen,

zulks in samenspraak met de fracties en bewindspersonen. Onderwerpen worden soms ingeleid door een gastspreker. De plenaire vergaderingen vinden in de regel plaats op de Laan Copes op dinsdagen om 18.00 uur (stuurgroep) en van 19.00 uur tot 21.00 uur (plenair). Nevenactiviteiten vinden soms plaats op locatie. De vergaderingen van de partijcommissie en werkgroepen zijn besloten. Convocaties, agenda's en interne verslagen zijn vertrouwelijk. Werkgroepvergaderingen worden voorgezeten door de werkgroepvoorzitter, partijcommissievergaderingen worden voorgezeten door de partijcommissievoorzitter. Advisering vindt waar mogelijk schriftelijk plaats, onder andere middels schrijven aan fractieleden. Interne of externe adviezen en standpunten *namens de partijcommissie* worden alleen uitgebracht of uitgedragen na bespreking in stuurgroep of partijcommissievergadering en met inachtneming van de regels die hieromtrent zijn gesteld door het hoofdbestuur. Alle schriftelijke communicatie gaat in principe per e-mail.

Er wordt vraaggericht en niet vrijblijvend gewerkt. Van elk lid wordt een actieve bijdrage in de partijcommissie verwacht en ieder lid van de partijcommissie is actief lid van een werkgroep. De plenair te behandelen onderwerpen worden bij toerbeurt bepaald en voorbereid door de werkgroepen. Naast deze mogelijkheid voor alle partijcommissieleden om via de werkgroepen plenaire agendapunten te agenderen, bepaalt de stuurgroep onderwerpen op basis van de actualiteit, de Tweede Kameragenda, de agenda van de Onderwijsraad, de OCW-agenda, beleidsorganen op het gebied van Jongerenbeleid of vragen van adviserende leden. Vragen van adviserende leden (VVD-politici) hebben in principe voorrang op de agenda.

Het inhoudelijk deel van de plenaire vergaderingen wordt voorbereid door een aantal werkgroepleden op eigen initiatief, of daartoe aangewezen door de werkgroepvoorzitter, die als procesbewaker fungeert. De voorbereidingsgroep werkt zelfstandig en is tevens verantwoordelijk voor de inhoudelijke verslaglegging. De structuur van de plenaire vergaderingen is gericht op discussie en liberale standpuntbepaling aan de hand van stukken, stellingen en stemmingen, zo nodig voorafgegaan door een korte inleiding. De verslaglegging is kort (maximaal één A4-tje) en geeft stellingen en stemverhoudingen weer, met zo nodig een toelichting. Uiterlijk twee weken nadat het onderwerp in de plenaire vergadering is behandeld en in stemming is gebracht, wordt het verslag in de vorm van een concreet en kort advies verstuurd naar de secretaris van de partijcommissie, die dit deel van de procedure bewaakt. Na goedkeuring door de stuurgroep (namens haar achterban) worden de adviezen rondgestuurd naar de te adviseren politici. Stukken die besproken moeten worden tijdens de plenaire vergaderingen (bijvoorbeeld discussiestukken, adviezen Onderwijsraad, Kamerstukken) ontvangt de secretaris minimaal tien dagen van te voren via e-mail.

De stuurgroep gaat ervan uit dat verdere deelname aan de partijcommissie niet langer op prijs wordt gesteld als een lid niet bereid is een plenaire vergadering te helpen voorbereiden, zich niet actief opstelt in de partijcommissie of de werkgroep, stelselmatig ontbreekt bij werkgroepvergaderingen, afspraken niet nakomt, vier achtereenvolgende keren dan wel vier maal in een kalenderjaar niet bij een plenaire partijcommissievergadering aanwezig is, of anderszins onvoldoende functioneert. In voorkomend geval wordt het functioneren van betrokkene besproken in de stuurgroep, betrokkene in de gelegenheid gesteld gehoord te worden en betrokkene eventueel voorgedragen bij het hoofdbestuur

voor ontheffing uit de partijcommissie, conform het reglement van orde voor de partijcommissies.

Naast de bestaande sectorgeoriënteerde werkgroepstructuur, wordt ook met thematische expertgroepen gewerkt. Doel is meer focus en diepgang of breedte te ontwikkelen. Een expertgroep bestaat uit een aantal leden die zich voor langere periode gezamenlijk intensief verdiepen in een deelonderwerp of thema (voorbeelden: studiehuis, begroting, verkiezingsprogramma's, 'wat is liberaal in het onderwijs' etc.). Leden van de partijcommissie worden uitgenodigd zelf initiatief te nemen om (zich voor) een expertgroep aan te melden bij de stuurgroep. De beoogde expertgroep wordt gevraagd een plan van aanpak inclusief 'deliverables' in te dienen bij de stuurgroep alvorens te worden ingesteld. De stuurgroep stelt de expertcommissies in en benoemt hun leden in functie. Als moderator en contactpersoon vanuit de stuurgroep fungeert voor iedere expertgroep een daartoe door de stuurgroep aangewezen lid van de stuurgroep. De expertgroepen fungeren, net als de sectorgebonden werkgroepen, zelfstandig en bepalen zelf hun agenda en activiteiten, ook richting de adviserende leden. Interne of externe adviezen en standpunten *namens de partijcommissie* worden ook hier alleen uitgebracht of uitgedragen na bespreking in stuurgroep of partijcommissievergadering en met inachtneming van de regels die hieromtrent zijn gesteld door het hoofdbestuur. Expertgroepen kunnen desgewenst rapporteren in het huishoudelijk deel van de plenaire partijcommissievergadering, of de agenda van het inhoudelijke deel van een plenaire vergadering bepalen, een extra vergadering bijeenroepen etc., na overleg met de stuurgroep.

In 2007 hebben de volgende expertgroepen gefungeerd:

- Expertgroep Samenwerking Bedrijfsleven Beroepsonderwijs – voorzitter en moderator: P., Dorsemagen
- Expertgroep Zorgplicht - voorzitter P. Moerland, moderator H. Dennert

Naast de plenaire themabijeenkomsten en separate werkgroep- en expertgroepbijeenkomsten worden op individueel verzoek van het Tweede Kamerfractiebestuur en individuele Tweede Kamerleden en bewindspersonen experts uit de partijcommissie groepsgewijs en individueel geraadpleegd aangaande actuele politieke vraagstukken. Ook functioneren leden als deelnemer en voorzitter aan discussiebijeenkomsten en onderwijsdebatten in het land, zijn er contacten met de voorzitter van de vaste Tweede Kamercommissie Onderwijs en zijn partijcommissieleden instrumenteel bij het organiseren van (kader-) cursussen, VVD-flitscongressen, campagnes, masterclasses en werkbezoeken van landelijke VVD-politici en activiteiten in Kamercentrale- en afdelingsverband en in de VVD-Partijraad. Voor het organiseren van bijeenkomsten in de regio wordt contact gelegd met de besturen van de Kamercentrales en met de landelijke of lokale JOVD. De individuele contacten van leden, groepen en werkgroepen met politici laten onverlet dat de plenaire vergadering het hart van de partijcommissieactiviteiten vormt en de standpunten van de partijcommissie bepaalt.

Ook in het afgelopen jaar was de gastvrijheid op de Laan Copes groot en de samenwerking met de medewerkers van het algemeen secretariaat zeer plezierig. Ook werd de gastvrijheid van de Open Universiteit, waar in verband

met de omvang van de partijcommissie een deel van de vergaderingen plaatsvond, zeer op prijs gesteld.

Bijeenkomsten in 2007:

- 9 januari: werkgroep Voortgezet Onderwijs, Den Haag
- 23 januari: overleg inkomend onderwijswoordvoerder Rita Verdonk, Den Haag
- 23 januari: stuurgroep en plenair, thema Individualisering in het Voortgezet Onderwijs, Den Haag
- 27 januari: bijwonen VVD algemene vergadering, Papendal
- 31 januari: voorzitten Onderwijsdebat LUMC Leiden met Staatssecretaris B. Bruins, Leiden
- 1 februari: deelnemen strategisch overleg Internationalisering PO en VO, Min. OCW, Den Haag
- 6 februari: overleg inkomend onderwijswoordvoerder Halbe Zijlstra, Den Haag
- 6 februari: expertgroep Samenwerking Bedrijfsleven Beroepsonderwijs, Den Haag
- 14 februari: introductiebijeenkomst t.b.v. woordvoerders TK-fractie, Den Haag
- 2 maart: deelname VSNU symposium 'TalentRijk. Verrassende Wetenschap, Inspirerend Onderwijs', Den Haag
- 8 maart: deelname Workshop Internationalisering in het Onderwijs, Research voor Beleid, Leiden
- 13 maart: werkdiner Stuurgroep, Den Haag
- 14 maart: discussiebijeenkomst Financiering in HO met Halbe Zijlstra, Den Haag
- 16 maart: deelname Workshop Europa in het Onderwijs, Eur. partijcommissie, Den Haag
- 1 april: startbijeenkomst stuurgroep 2007 – 2011, Wassenaar
- 14 april: kennismaking TK-fractie, Partijraad, Rotterdam
- 16 april: werkgroep BVE werkoverleg met MKB-Nederland
- 17 april: stuurgroepvergadering werkwijze partijcommissie, Den Haag
- 23 april: werkgroep BVE werkoverleg met MBO-Raad
- 26 april: voorzitten Onderwijsdebat Universiteit Leiden, Leiden
- 12 mei: voorzitten parallelsessie ROM, AV VVD, Rotterdam
- 21 mei: deelname Strategische Conferentie Hogeschool Leiden, Leiden
- 18 juni: werkoverleg met partijcommissie Wetenschap en Techniek, Leiden
- 26 juni: stuurgroep en startbijeenkomst plenair, Leiden
- 10 juli: werkgroep PO, Den Haag
- 21 augustus: vergadering werkgroep Jeugd
- 28 augustus: overleg werkgroep HO met Halbe Zijlstra, Den Haag
- 3 september: bijeenkomst secretarissen/voorzitters/HB, Den Haag
- 4 september: stuurgroep en plenair: algemeen overzicht en introductie beleidsterreinen
- 10 september: deelname expertmeeting Onderwijs, Innovatieplatform, Den Haag
- 11 september: werkgroep BVE, Den Haag
- 24 september: werkgroep VO
- 25 september: werkgroep HO miljoenennota, Den Haag
- 25 september: werkgroep BVE, Den Haag
- 25 september: werkgroep PO: miljoenennota, Den Haag
- 2 oktober: kennismakingsoverleg stuurgroep met I. Dezentjé Hamming-Bluemink, Den Haag
- 9 oktober: stuurgroep en plenair: miljoenennota
- 22 oktober: vergadering werkgroep Jeugd, Den Haag
- 29 oktober: werkgroep VO, Den Haag

31 oktober: werkgroep BVE, Den Haag
3 november: stand en deelname Herbronningsbijeenkomst Onderwijs en Jeugd, Lunteren
6 november: werkgroep HO, Den Haag
13 november: stuurgroep en plenair: de positie van de docent in de BVE-sector
13 november: vergadering werkgroep Jeugd, Den Haag
12 december: deelname Strategie Platform Onderwijs, Zeist
18 december: vergadering werkgroep Jeugd, Den Haag
18 december: stuurgroep en plenair: HO

Publicaties en nota's:

- Dennert et al., Notitie werkgroep VO ten behoeve van nieuwe woordvoerder Onderwijs TK, januari 2007
- Bruijn JA. Kennis en vaardigheden. KC-info Zuid Holland-Noord 137:13-14, 2007
- Gilissen et al., Advies Profijtbeginsel in het Hoger Onderwijs, Februari 2007
- Bruijn JA. Liever dood dan slaaf. Over internationalisering in het onderwijs. Transfer 6:15-16, 2007
- Van Splunteren e.a., Advies Individualisering in het voortgezet onderwijs, Mei 2007
- Bruijn JA. Financier en borg onderwijswinst. Financieele Dagblad, 1 oktober 2007
- Partijcommissie Onderwijs en jeugd. Advies inzake Miljoenennota 2008, Oktober 2007
- Dorsemagen et al, notitie werkgroep BVE Toezicht examinering, Oktober 2007
- Dorsemagen et al, notitie werkgroep BVE 850 urennorm, November 2007

16.13 Partijcommissie Veiligheid en Justitie

Samenstelling partijcommissie

mr M.Ph. van Sint Truiden (voorzitter), mevrouw drs P.E. Andoetoe (secretaris), drs G.J. Buth (secretaris), dr mr J.A.A. Adriaanse, drs J.M. Alma, B.J. van Bijsteren, G.A.H.M. Boons, mevrouw mr E.M. Bruggeman, K. Brul, mr P.J.M. van Domburg, mevrouw mr J.C. Fasseur-van Santen, drs C.A. Geldof, mevrouw drs Y. Haandrikman, mr L.C.A.H.J. Lafleur, mr C.Y. van Megchelen, drs A.D. Meijer, drs N.J. Middelbos, mr R.D. Nieuweboer, mevrouw mr S.H.M. Ornstein, L.M.N. van Pelt, prof,dr W.J. Schudel, mr G.A. van der Steur, mr O.P.G. Vos, mr L.A.J.M. de Wit, F. van Zonneveld, mr R. Zonnevylle

Adviserende leden: mevrouw J.A. Hennis-Plasschaert (EP), mevrouw mr L.J. Griffith (TK), H.G.J. Kamp (TK), mr F. Teeven (TK), drs H. Zijlstra (TK), mevrouw A. Broekers-Knol (EK), mevrouw mr dr A.W. Duthler (EK)

Structuur van de partijcommissie

De partijcommissie heeft een plenaire vergadering en is voorts onderverdeeld in vier clusters, te weten:

- cluster veiligheid;
- cluster strafrecht;
- cluster civiel recht; en
- cluster administratief/vreemdelingenrecht.

De partijcommissie heeft een voorzitter en twee secretarissen. De voorzitter zit de plenaire vergadering voor. De vier clusters hebben een eigen voorzitter, die als aanspreekpunt fungeert voor de voorzitter en de secretarissen, de leden van het desbetreffende cluster en de overige (adviserende) leden.

Algemeen

De partijcommissie is gewoon om acht maal per jaar in een plenaire vergadering bijeen te komen. In het vergaderjaar 2007 is de partijcommissie evenwel slechts drie keren bijeengekomen; de eerste vergadering had pas in oktober plaats. Een en ander had te maken met de relatief late definitieve samenstelling van de leden van de partijcommissie (als gevolg van het feit dat de 'sollicitatie'-procedure moeizaam op gang kwam in combinatie met het -niet heel goed kenbare- opgaan van twee voormalige partijcommissies, te weten Justitie en Politie, in één nieuwe partijcommissie Veiligheid en Justitie).

De vergaderingen worden op de dinsdagavonden vanaf 19.00 uur tot (ca) 21.00 uur gehouden in het gebouw van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, zodat ook de Eerste Kamerleden (die hun vaste vergaderdag op dinsdag hebben) de vergaderingen makkelijker kunnen bijwonen. Gemiddeld zijn er 18 leden bij een vergadering aanwezig.

De voorzitter en de secretarissen komen voorafgaand aan de plenaire vergaderingen -en indien nodig of gewenst tevens op andere tijdstippen- bijeen om de agenda, de algehele planning en andere zaken de partijcommissie betreffende te bespreken.

Omwille van de tijd worden per vergadering normaliter één of twee inhoudelijke agendapunten bediscussieerd. Dat kunnen onderwerpen zijn die door de politieke actualiteit op de agenda zijn gezet, maar ook onderwerpen die door een cluster zijn voorbereid en, in voorkomende gevallen aan de hand van een discussie-notitie, aan de plenaire vergadering worden voorgelegd.

Werkzaamheden

De partijcommissie is (deels) voortgekomen uit de vroegere partijcommissies Justitie en Politie. De voorzitter van de partijcommissie was voorheen voorzitter van de partijcommissie Justitie. De secretaris P.E. Andoetoe was voorheen secretaris van de partijcommissie Justitie. De secretaris G.J. Buth was voorheen secretaris van de partijcommissie Politie.

De partijcommissie heeft als meest belangrijke taak het -gevraagd doch ook ongevraagd- adviseren van Tweede en Eerste Kamerleden. Naast de discussies in de plenaire vergaderingen vindt advisering en informering vooral plaats via e-mailcontact. Tweede en Eerste Kamerleden kunnen, desgewenst, hun (aan-)vragen via e-mail uitzetten in de partijcommissie of een specifiek cluster. Deze vorm van adviseren gaat op informele wijze, maar betreft wel een belangrijk deel van de werkzaamheden van de partijcommissie en haar clusters.

In de vergaderingen is met name het initiatiefwetsvoorstel noodweer uitgebreid aan de orde geweest. Ook hebben de Eerste en Tweede Kamerleden hun werkzaamheden nader toegelicht. Ook is gesproken over de noodzaak om extra geld vrij te maken voor de reclassering, de wenselijkheid om bepaalde delicten niet af te doen met een taakstraf en de inrichting van de arrondissementen.

Notities, rapporten en artikelen

In 2007 heeft de partijcommissie geen notities, rapporten of publicaties geleverd. Wel heeft een aantal leden via e-mail inhoudelijk gereageerd op vragen van de leden van de Tweede Kamer.

16.14 Partijcommissie Verkeer en Waterstaat

Samenstelling partijcommissie

J.N.M. van Eekeren (voorzitter), drs L.H.M. Osterholt (secretaris), drs J.H.J. Borghuis, mr G.J. Bos, mevrouw mr drs M.A.A. di Bucchianico-Bakker, W. Damme, drs U.G. Dees, mevrouw D. Eikelenboom, W.V.L. Ginjaar, mr G.G. van Hasselt, ir D.A. Henstra, drs M. Heijstee, mevrouw drs M.J. Hilders, S. Hulman, ing P. Hulisilan, mevrouw mr A.C.J. Humalda-Blok, P.J.H.M. de Koning, drs R.M. van Kooy, mevrouw drs M. van der Kuijer, ir F.J.M. Lambregts, mevrouw mr E.P. Lastdrager-van der Woude, T.K. van der Meulen, ir V.P. van der Meijden, P.P. Oostveen, H.Th.M. Peterse, mevrouw A.J. Prins, W. van Rheenen, R.J. Roos, dr P.T.J.C. van Rooy, F. Smits, jhr ir J.A. Stoop, ir W.L. Toonk, ir A.J.M. Valk, ir R.E. Waterman, drs M.G.W. van der Werve, mr F.J.D. Wiegerink, mr G.H.N.L. van Woerkom, mr D.W. de Zwart

Adviserende leden: mevrouw J.A. Hennis-Plasschaert (EP), drs P. de Krom (TK), mr drs A. Nicolai (TK), ir P.H. Hofstra (EK), mevrouw W.H. Huijbregts-Schiedon (EK)

Algemeen

Met dit jaarverslag legt de partijcommissie verantwoording af voor de door de partijcommissie gedane werkzaamheden in het verslagjaar en geeft zij inzicht in de gehanteerde werkwijze. Daar partijcommissies tot doel hebben het hoofdbestuur, de fracties in de Staten-Generaal en de VVD leden in het Europees Parlement gevraagd en ongevraagd van advies te dienen, is het jaarverslag een goed middel om de VVD-leden inzage te geven in de activiteiten van de partijcommissie over het afgelopen jaar.

Samenstelling en werkwijze

De leden van de partijcommissie werden officieel benoemd in de hoofdbestuurvergadering van 21 mei 2007. De benoeming volgde op de verkiezingen voor de Tweede Kamer op 22 november 2006 en coalitieonderhandelingen welke hebben geleid tot de vorming van een kabinet met CDA, PvdA en ChristenUnie. De VVD ging in de oppositie, wat ook consequenties heeft voor de werkzaamheden van de partijcommissie.

Na de benoeming werden de 'oude' leden van de vorige partijcommissie Verkeer en Waterstaat door de 'nieuwe' partijcommissieleden bedankt voor hun inspanningen in de voorgaande vier jaren.

Vanaf 21 mei 2007 had de partijcommissie Verkeer en Waterstaat 40 benoemde leden verdeeld over zes specialistengroepen (automobiliteit, goederenvervoer, luchtvaart, collectief personenvervoer, water, en grote projecten), die alle actief zijn op het beleidsterrein van Verkeer en Waterstaat. In een groep zitten gemiddeld zeven leden. De te bespreken onderwerpen van de plenaire partijcommissievergadering worden in deze specialistengroepen voorbereid en van standpunten voorzien. Zijn deze standpunten in de groep besproken en

geaccordeerd, dan worden deze geagendeerd voor de vergadering van de voltallige partijcommissie en daar besproken en (indien mogelijk) vastgesteld. Na de vaststelling van de standpunten worden deze aan de verschillende fracties en het hoofdbestuur aangeboden voor verdere verspreiding. Op 31 december 2007 was het ledental van de partijcommissie door mutaties in de werkkring en veranderende belangstelling teruggebracht tot 38 leden.

Apart van de specialistengroepen werd in het verslagjaar een werkgroep 'Privatisering en marktwerking' ingesteld met de opdracht de liberale visie op privatisering en marktwerking van (overheids-) deelnames nader te ijken en van nieuwe inhoud te voorzien. Naar verwachting zal de werkgroep in de loop van 2008 een eerste proeve ter bespreking afleveren.

Daarnaast waren partijcommissieleden ook zeer actief betrokken bij het opstellen van het nieuwe reglement voor de Waterschapsverkiezingen en het concept van het verkiezingsprogramma voor deze verkiezingen, welke op een nieuwe leest zijn geschoeid en in 2008 zullen worden gehouden.

Visiedocument Verkeer en Waterstaat

Eén product van de 'oude' partijcommissie verdient hier extra aandacht. Op verzoek van het hoofdbestuur heeft de 'oude' partijcommissie de basis gelegd voor een visiedocument, die de visie van de partijcommissie beschrijft op alle onderwerpen die betrekking hebben op het gebied van Verkeer en Waterstaat. Dit visiedocument werd door de vorige partijcommissie ingevuld en besproken in bijzijn van vertegenwoordigers van de verschillende fracties en vervolgens aangeboden aan het hoofdbestuur. Uiteindelijk werd het visiedocument besproken en aangenomen door de algemene vergadering op 11 en 12 mei te Rotterdam en op 31 mei in geredigeerde vorm (met de besluitpunten van de algemene vergadering) via de VVD-website op gezag van het hoofdbestuur gepubliceerd.

De nieuwe partijcommissie heeft de procesafpraak bij het visiedocument overgenomen. Dat wil zeggen dat het document in beheer blijft bij de partijcommissie en per onderwerp met de actuele stand van zaken wordt geactualiseerd. Uiteindelijk zal dit document op deze wijze in de nabije toekomst opnieuw voor een algemene vergadering kunnen worden geagendeerd. Zo blijven de standpunten van de VVD op het gebied van Verkeer en Waterstaat geactualiseerd en is het visiedocument een bron van kennis voor onder meer afdelingen en Provinciale Statenfracties en als basis voor de Verkeer en Waterstaatparagraaf in het nieuwe landelijke verkiezingsprogramma, zodra er weer verkiezingen zijn.

Inhoudelijke onderwerpen

De vergaderingen van de partijcommissie vonden steeds plaats in één van de vergaderzalen van het gebouw voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal. De onderwerpen die het afgelopen jaar door de partijcommissie in vergaderingen werden besproken waren onder meer:

- De Rijksbegroting 2008 (hoofdstuk XII) en het Infrastructuurfonds
- De VVD-tegenbegroting bij de Rijksbegroting 2008
- Privatisering en marktwerking bij (overheids-) deelname
- Verplichte aanbesteding in het (stedelijk) openbaar vervoer
- Onderwerpen met betrekking tot waterbeheer, waterberging en waterveiligheid
- De aanstaande Waterschapsverkiezingen

- Nederland/Waterland
- Voortgang Waterschapswet 2007
- Door het Rijk afbazen van de verzelfstandiging van Schiphol
- Fact and figures Luchtvaart
- De Europese positie van de binnenvaart
- Samenwerken in de goederenketen
- Uitwerking Anders betalen voor mobiliteit
- Daarnaast hebben afzonderlijke commissieleden ad-hoconderwerpen aangedragen ter bespreking in de vergaderingen van de partijcommissie.

Andere partijcommissieactiviteiten

Door de partijcommissie is op uitnodiging van de partijcommissie Ruimtelijke Ordening deelgenomen aan haar jaarlijkse excursie. De partijcommissie Verkeer en Waterstaat had zelf ook een excursie gepland, op 17 juni 2006, maar deze kon door omstandigheden geen doorgang vinden.

Daarnaast zijn er met de partijcommissie Ruimtelijke Ordening ook andere zijn goede contacten, wat resulteert in regelmatig informeel overleg tussen de voorzitters van de partijcommissies en inhoudelijke afstemming van beleidsonderwerpen.

Met de partijcommissie Europese Zaken is er een uitwisseling via ons eigen 'sherpalid'. Een sherpalid fungeert als een soort verbindingspersoon voor partijcommissieoverstijgende onderwerpen en bekijkt welke onderwerpen in gezamenlijkheid uitgewerkt kunnen worden. Vanuit de partijcommissie Europese Zaken en de partijcommissie Verkeer en Waterstaat zijn twee afzonderlijke leden voor deze functie ingezet.

Deelname hoofdbestuuractiviteiten

Aan de door het hoofdbestuur georganiseerde inhoudelijke discussie-bijeenkomsten, mede gezien in het licht van de coalitiebesprekingen en het voorbereiden op de oppositierol na de Tweede Kamerverkiezingen op 22 november 2006, werd op diverse manieren deelgenomen door leden van de partijcommissie. Daarnaast werd actief deelgenomen aan discussie in partijraden en algemene vergaderingen wanneer daar thematische onderwerpen in bespreking waren.

De partijcommissie is daarnaast vertegenwoordigd in de kerngroep van Nederland/Waterland. Deze kerngroep bereidt de discussie voor over het onderwerp Nederland/Waterland, die is gestart door het hoofdbestuur en welke onderwerp en producten inmiddels in de afdelingen druk wordt besproken.

Toegevoegde leden van de partijcommissie

De leden van de Staten-Generaal belast met Verkeer en Waterstaatvraagstukken en de vertegenwoordiger in het Europees Parlement zijn de door het hoofdbestuur toegevoegde leden aan de partijcommissie voor wie de partijcommissie mede haar werkzaamheden doet. Met hen heeft de partijcommissie, in specialistengroepen en in plenaire vergaderingen, steeds constructief overleg gehad. Wij bedanken hen daarom graag voor de door hen getoonde inzet:

- Tweede Kamer:
  - De heer drs. P. de Krom
  - De heer mr. drs. A. Nicolai
- Eerste Kamer:
  - De heer drs. E. Asscher
  - De heer ir. P.H. Hofstra

- Mevrouw W.H. Huijbregts-Schiedon
- Europees Parlement:
  - Mevrouw J.A. Hennis-Plasschaert

Samenwerking met het algemeen secretariaat van de VVD

De samenwerking met het algemeen secretariaat van de VVD was ook dit verslagjaar goed. Door de werkwijze van het hoofdbestuur met betrekking tot de samenstelling van de commissies en het verspreiden van vergaderstukken via elektronische weg, bestond het gevaar dat het contact minder intensief zou zijn, waardoor de effectiviteit van de werkzaamheden van de partijcommissie zou verminderen.

Een speciaal woord van dank is verschuldigd aan de heer drs. A.P.A.

Oostermeijer en mevrouw M.A.M. Goergen-Coenen voor de ondersteuning in het afgelopen jaar bij de voorbereiding en na-service van alle partijcommissie-vergaderingen. Daarnaast bleven zij de partijcommissie informeren over de wensen en ideeën van het hoofdbestuur met betrekking tot het beleid rond partijcommissies en de inhoudelijke discussie in de partij.

16.15 Partijcommissie Volksgezondheid

Samenstelling partijcommissie

mevrouw drs K.J. Kuperus (voorzitter), dr A.M.A. Houtman (secretaris), drs H. Aeijelts Averink, drs F.H. Barneveld Binkhuysen, dr P.P.G. van Benthem, drs Boehmer, mevrouw drs M.M.A. von Bonninghausen tot Herinkhave-Visser, mevrouw M.C.M. Boorsma-Ruitenbergh, drs R. Bremekamp, dr M.A. Bruijnzeels, drs H.C.P.A. van Delft, dr P.H.J.M. Dunselman, drs R.S. Gebel, drs R.B. van der Gronden, drs J.J.M. van Gulick, J.G. Hanstede, mevrouw M.E.A. Heetvelt, mevrouw G.G.A.M. van Heusden-Wienen, ir. R. Hoekstra, J. Huibers, J. van der Kamp, W.L. van Katwijk, prof dr J.J.E. Keunen, drs B. Keuper, dr J.L. Klompenhouwer, J. Klompstra, mevrouw drs P.G.T.M. Kremer, mevrouw drs M.A. Kuijpers, drs F.J.M. van Leeuwarden, mevrouw drs H.A. van der Most, mevrouw drs M. Nielsen, drs A.M. Nieveen, mr M.E.M. Nuyten, mr C.A.J. Oosters, ir. R.B. Opsteeg, A.P. Oranje, mevrouw G.M. Remmelts-Mulder, M.P.J. Ridder, drs M.T. Rudolphie, L.P. Schieman, mevrouw drs E.J. Siderius, drs E. Stigter, drs Y.K.O. Teng, drs M.M.A. de Valk, mevrouw M.S.G. Walma-Schreur, M.G.L. Woesthuis, drs A.F. Zanen

Adviserende leden: J. Maaten (EP), mevrouw mr I. Dezentjé Hamming-Bluemink (TK), mevrouw A. van Miltenburg (TK), mevrouw drs E.I. Schippers (TK), mevrouw prof dr H.M. Dupuis (EK), mevrouw mr P. Swenker (EK)

Door de Tweede Kamerverkiezingen is de oude partijcommissie ontbonden. Nieuwe kandidaten werden in de gelegenheid gesteld zich aan te melden via een ingezonden CV. Alle aanmeldingen zijn gehonoreerd, medio augustus 2007 waren alle partijcommissieleden geïnformeerd over hun acceptatie. De partijcommissie heeft 48 leden. Voorzitter is Karina Kuperus, secretaris Ad Houtman.

Tijdens de eerste bijeenkomst is het plan van aanpak van de voorzitter enthousiast onthaald door de aanwezige deelnemers. In hoofdlijnen zal de partijcommissie zich bezighouden met de korte, de middenlange en de lange termijn. De korte termijn zal vooral gericht zijn op het bijtijds informeren van de Tweede Kamerleden. Om dit makkelijk te laten verlopen zal de voorzitter zorgdragen

voor een webbased applicatie voor partijcommissieleden en Kamerleden waarin actuele informatie, de CV's van alle partijcommissieleden en tips/signalen vanuit het veld toegankelijk gemaakt worden. De webbased benadering maakt het mogelijk dat de partijcommissieleden zelf zorgdragen voor de meest actuele informatie. Op dit moment functioneert de applicatie nog niet.

Naast de partijcommissie wordt een 'denktank' geïnstalleerd. De denktank zal tien maal per jaar bij elkaar komen, de partijcommissie vier maal per jaar. Op de werkgagenda worden de volgende onderwerpen gezet:

- 1) Preventie
  - a. verbieden dient te worden begrensd, betutteling en bevoogding dient te worden voorkomen (reactie op regeringsbeleid)
- 2) Eerste lijnszorg
  - a. afnemende toegankelijkheid door meer huisartsenposten is zorgpunt
- 3) WMO
  - a. SER-advies WMO kan aansluiting geven voor VVD-geluid
- 4) wijziging systeem zorgstelsel
- 5) farmacie

Op basis van de inventarisatie van de overige ideeën van de leden zal de denktank de agenda aanvullen en eventueel werkgroepen installeren. Voor die werkgroepen is een belangstellingsregistratie uitgevoerd.

Werkwijze partijcommissie Volksgezondheid

Focus: Volksgezondheid

	Doelstelling	Activiteiten
Korte Termijn	<ul style="list-style-type: none"> • Het ontwikkelen van een netwerk met VVD'ers met affiniteit met volksgezondheid (aandachtspunt: meer VVD'ers in bestuurlijke rollen in de zorg) • Signaleren van issues in de samenleving naar de TK-leden toe • TK-leden kunnen snel, op k.t. leden raadplegen voor input t.b.v. debat • Kamerleden helpen bij het oppositie voeren 	<ul style="list-style-type: none"> • Vier keer per jaar een plenaire bijeenkomst voor discussie over een bepaald thema plus netwerkmoment • Alle leden houden eigen CV-format bij • Plaatsen van 'signalen' op e-room of rechtstreeks naar Kamerleden • In voorkomende gevallen: meedraaien in werkgroepen
Middel-lange termijn	<ul style="list-style-type: none"> • Meedenken over komende agenda parlementaire jaar (waar gaan we op in zetten?): kansen en bedreigingen voor liberale geluid • Sparren met TK-leden over onderwerpen die over enkele maanden op de agenda staan van de TK • Meehelpen met neerzetten van mlt strategie (voor bijvoorbeeld initiatief wetgeving) 	<ul style="list-style-type: none"> • Maandelijkse bijeenkomst met denktank • Denktank vertaalt behoeften van TK-leden naar inzet van tijdelijke werkgroepen
Lange termijn	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen van een visie op l.t. thema's • Agenda voor de volksgezondheid voor de volgende verkiezingen uitdenken (bijvoorbeeld via workshop scenario denken) 	<ul style="list-style-type: none"> • Incidenteel instellen van werkgroepen met duidelijke opdracht van EK- en TK-leden

De link tussen denktank en zorgnetwerk: denktank stelt tijdelijke werkgroepen voor (samengesteld uit het zorgnetwerk), ideeën van de denktank worden ter

toetsing voorgelegd aan het zorgnetwerk, zorgnetwerk is een van de bronnen voor de agenda van de denktank

Thema's:

- Betaalbaarheid langdurige zorg
- Preventie
- Ethische dilemma's
- Spanning tussen jong en oud
- Maatstafconcurrentie ?

E-room:

- Alle leden houden zelf hun CV-format op orde;
- Bulletin board: Signalementen van issues in de zorg t.b.v. netwerk
- Discussie pagina's
- Rubricering in thema's voor uploaden documenten van de werkgroepen

Jurering landelijke discussie over ouderenbeleid. De secretaris heeft in de landelijke discussie ouderenbeleid te Amersfoort mede de liberale principes in de discussie bewaakt.

16.16 Partijcommissie Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

Samenstelling partijcommissie

ir H. Pluckel (voorzitter), mr L.A. Wieringa (secretaris), J.W.T. Allersma, drs M.J. Bezuijen, drs H.P.G. de Boer, mr P. Boerefijn, drs A. Boone, dr ir W.W. Buunk, mevrouw W. Derks-van Ketel, drs P.Ph. Dordrecht, mr F.P. Doting, G.G.P. Dröge, G.J. van Dijk, drs J.W.C. Dijkhuis, ir A.L.M. van Eekelen, ir M.E. Enderman, mr drs P.H. Goedhart, ir E.J. Groosman-v.d.Brandhof, mr F.H. Hansen, mevrouw J.F.M. Hollander, ing R.B.R. Jonker, drs N. Lamme, mr J.C. de Loeff, drs. R. de Maaijer, mr M.A. Moolhuizen, drs L.W. Nootboom, mevrouw mr M.E.C. Pernot, mr S.C.C.M. Potters, drs J.H.A.A. Prins, drs R.C. Prins, J. de Rijk, drs M.C. Schraver, M.J. Schreurs, M.A.J. Smitsloo, mevrouw mr M.A.V. Strijk, drs H.R.H.S. Thung, G.H.J. Waanders, ir C.J.N.H. Wortmann

Adviserende leden: mevrouw dr B.I. van der Burg (TK), mevrouw mr H. Neppéus (TK), drs E. Asscher (EK), ir P.H. Hofstra (EK)

Vergaderingen en jaarplan

Door de Tweede Kamerverkiezingen in 2006 en de vorming van een nieuwe regering is de partijcommissie in oude samenstelling in het voorjaar nog twee keer in demissionaire status bijeengewees. Dit om een aantal adviezen af te ronden ten behoeve van het eerste conceptvisiedocument VRO. Dit is besproken in een goedbezochte discussiesessie tijdens de AV van 12 mei 2007. Besloten is om het visiedocument verder aan te vullen in overleg met de beide nieuwe Tweede Kamerleden Brigitte van der Burg (o.a. Wonen en Wijken) en Helma Neppéus (Ruimtelijke Ordening en Milieu) en het vervolgens na een flitscongres begin 2008 te laten vaststellen in de AV van mei 2008. Tevens is er een archief gemaakt met adviezen per onderwerp en beschikbaar gesteld op een aparte website, die alleen toegankelijk is voor leden van de partijcommissie. De conceptnotitie 'liberale grondslagen RO' kon niet rekenen op steun van het bestuur van de Teldersstichting en het werken daaraan is gestopt.

Er was opnieuw veel belangstelling om deel te nemen aan de partijcommissie VRO. De commissie bestaat thans uit ruim 40 benoemde leden, waarvan ongeveer de helft nieuw is. Op 19 juni vond de eerste bijeenkomst plaats en werd de werkwijze met twee werkgroepen RO en Wonen, die adviezen voorbereiden voor de plenaire partijcommissie, vastgesteld.

De werkgroepen en de partijcommissie kwamen in het najaar enige malen bijeen ter voorbereiding en bespreking van adviezen ten behoeve van het Visie-document VRO en in relatie tot de VROM-begroting 2008. Hierbij werd vruchtbaar samengewerkt met de Tweede Kamerfractie.

Voor naamste behandelde thema's

- Naar een vrije woningmarkt (wat merkt de burger, jongeren, ouderen), mede naar aanleiding van het advies van de VROM-raad
- Rol woningcorporaties en wijkaanpak
- Eén VROM-vergunning
- Kwaliteitsversterking RO, praktijkvoorbeelden bedrijventerreinen, bouwen in kleine kernen, mogelijkheden individuele woonwensen te realiseren en om verrommeling tegen te gaan
- Grondexploitatie wet
- Klimaat en energie in relatie tot ruimtelijke ontwikkeling van bouwen, samen met de partijcommissies Verkeer en Waterstaat en Milieu

Jaarexcursie

De jaarexcursie op 30 augustus startte met 12 deelnemers in Eindhoven. Bezoekt werd 'Brainport', het voormalige Philips Natlab. Sinds eind jaren '90 is het concept van gesloten research vervangen door 'open innovatie', waarbij individuen en bedrijven laboratoriumruimte en voorzieningen kunnen huren. Het voormalige labterrein is omgebouwd tot een campus voor onderzoekers en startende bedrijven met bijbehorende voorzieningen, zoals een gezamenlijk restaurant, en service-organisaties, bijvoorbeeld voor patentaanvragen. Met een inmiddels aangegroeide groep tot 30 deelnemers bezochten we vervolgens een verbeterde wijk in Venlo en kregen we toelichting door collegeleden en het wijkontwikkelingsteam. Tenslotte werd de stadsregio Arnhem-Nijmegen aangedaan, waar we een interessante discussie hadden over werkwijze en resultaten van het regionale woningbouwaanjaagteam.

Het bezoek werd afgesloten met een gezamenlijk diner te Nijmegen. Conclusie van het bezoek was opnieuw dat er vele goede initiatieven op het gebied van ruimtelijke en economische vernieuwingen in de regio bottom-up plaatsvinden. Het is goed dat 'Den Haag' zich dat bewust is en hiervoor nog meer ruimte laat. Vele zaken zijn immers niet te bedenken achter een Haags bureau!

VVD-Bestuurdersvereniging

Vanuit de partijcommissie is er op zaterdagochtend 3 november voor ruim 70 lokale en provinciale bestuurders een seminar gehouden over de nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening, die per 1 juli 2008 van kracht zal worden. Helma Neppéus verzorgde een korte inleiding en Onno Hoes gaf een toelichting hoe de provincie Noord-Brabant op basis van het 'provinciaal belang' de wet in een eerste fase gaat toepassen. Er was bij de bestuurders veel behoefte aan informatie over de praktische toepassing van deze door minister Dekker in het vorige kabinet geliberaliseerde wet.

Jaarprogramma voor 2008

Voor de afronding van het Visiedocument VRO zie boven. Aan het discussieprogramma 'De Toekomst van Nederland Waterland' zal ook actief vanuit VRO worden deelgenomen. De adviezen zullen in nauw overleg met de Tweede Kamerfractie en het hoofdbestuur vooral gericht worden op rendement uit oppositie en op een voor de VVD-kiezers herkenbare en uitvoerbare liberale toekomstvisie op de fysieke ontwikkeling van Nederland in de 21^e eeuw. VRO speelt daarin een centrale rol. Er zal daarbij verder samengewerkt worden met de andere partijcommissies.

Voorzien zijn zes plenaire vergaderingen en zes voorbereidende vergaderingen per werkgroep.

16.17 Partijcommissie Werk en Inkomen

Samenstelling partijcommissie

J.P.M. van Loozenoord (voorzitter), drs E. van 't Hooft (secretaris), mr H.L. de Boer, R. Brood, ir P.M.E. Dirix, mevrouw mr S.C.K. van Dijk, H.M. de Grooth, mr P.T.A.M. Hanraets, M. Heekelaar, drs P.J.C.A. van den Heuvel, drs M.C. Hoekstra, mevrouw C.R. Larson, mevrouw dr S.G. van der Lecq, drs J. Minderhout, mevrouw drs C.E. Peeck, R. Potsdammer, mevrouw drs M. Propstra, ing G.L. Roubos, dr O.C.H.M. Sleijpen, mevrouw drs T. Venrooy, drs A. Verkaik, K.P.D. Vermeulen, drs K.I.J. Voet, R. IJzelendoorn

Adviserende leden: drs S.A. Blok (TK), mr drs A. Nicolai (TK), mevrouw prof mr dr E.M. Kneppers-Heijnert (EK), mevrouw mr P. Swenker (EK)

Het jaar 2007 heeft grotendeels in het teken gestaan van het opnieuw samenstellen van de partijcommissie. De voorzitter is een veertigtal CV's ter beschikking gesteld. Hieruit is een selectie gemaakt van ongeveer twintig leden. Dit voorstel is door het HB integraal overgenomen. De structuur van de partijcommissie is grotendeels gelijk gebleven, vanuit een regiegroep een aantal subgroepen met hun eigen specialismen.

De regiegroep is als volgt samengesteld:

Jos van Loozenoord	Voorzitter
Eugène van 't Hooft	Secretaris
Raymond Brood	Preventie: voorkomen arbeidsuitval, Arbo, WIA, WGA, WW etc.
Raymond Potsdammer	Aan de slag: re-integratie, gesubsidieerde arbeid, matchen vr/aanb
Caroline Peeck	Inkomensondersteuning en armoedebestrijding: WWB, SHV
Olaf Slijpen	Levensloop en oude dag

De complete partijcommissie is tweemaal plenair bijeengekomen. De subgroepen zijn in kleinere verbanden ook al diverse malen bijeen geweest ter voorbereiding van in 2008 te houden gerichte bijeenkomsten. Aan de partijcommissie zijn vier adviserende leden toegevoegd te weten: Stef Blok (TK), Atzo Nicolai (TK), Paula Swenker (EK) en Liesbeth Kneppers (EK).

De doelstelling van de partijcommissie is drieledig: Adviseren EK- en TK-leden, op eigen initiatief onderwerpen op de agenda plaatsen en uiteraard de netwerkfunctie.

De eerste functie loopt al goed. Met name met de leden van de Tweede Kamer zijn al intensieve contacten opgebouwd en het is goed te merken dat Stef Blok en Atzo Nicolai de partijcommissie en ook de individuele leden goed weten te vinden om te overleggen of informatie uit te wisselen.

Zo is dit jaar door Stef Blok verzocht een overleg te hebben over de problematiek van de grote nieuwe instroom bij de Wajong. Dit was een goed gesprek in de Tweede Kamer met een deskundige afvaardiging van de partijcommissie waar enkele heldere lijnen zijn uitgezet die voor Stef Blok goed bruikbaar zijn gebleken. In een verslag in de NRC van 19 oktober 2007 over het rondetafelgesprek over de Wajong blijkt dat alleen de VVD (Stef Blok) al een mening heeft over dit onderwerp. Kijk daar doe je het nou voor!

16.18 Partijcommissie Wetenschap en Innovatie

Samenstelling partijcommissie

prof dr ir T. de Vries (voorzitter), drs G.H.L. Bakker (secretaris), ir Th. van den Abeele, dr ir G. Bakker, J. Bochove, dr J.S. Cohen, ir J.M. Faber, dr ir C.D. de Gooijer, dr R.J. van Haaren, drs R.T.A. Janssen, mevrouw prof dr ir K. Koelmeijer, drs A. Kuiper, mevrouw drs J.M. Lamers, prof dr A.P. de Man, dr R.P.H.M. Matthijsse, mevrouw dr L.T. McCalley, dr ir B.G. Meerburg, dr ir W.H.L. Moonen, drs J.H.M. Remmé, dr ir E.J.O. Schrama, dr A. Smit, dr C. Terleth, ir J.H. van der Veen

Adviserende leden: mr A.M. Manders (EP), Ch. B. Aptroot (TK), mevrouw mr I. Dezentjé-Hamming (TK), drs H. Zijlstra (TK), mevrouw prof dr H.M. Dupuis (EK), drs L.M.L.H.A. Hermans (EK)

De partijcommissie Wetenschap & Innovatie heeft het hele jaar 2007 vergaderd, in totaal negen maal. Na de Tweede Kamerverkiezingen in 2006 is de partijcommissie als 'demissionaire partijcommissie' verder gegaan, zodat het werk niet onderbroken is. Op 22 mei 2007 is de partijcommissie voor het eerst in nieuwe samenstelling bijeengekomen, nadat de sollicitatieprocedures zonder problemen waren afgerond.

De partijcommissie telt thans 23 leden; de samenstelling was eind 2007 dezelfde als op 22 mei 2007. Voorzitter, plaatsvervangend voorzitter, secretaris en plaatsvervangend secretaris vormen samen een informeel kernteam van de partijcommissie.

In 2007 zijn de volgende producten tot stand gekomen en daaraan voorafgaand in de partijcommissie besproken:

- Commentaar op het regeerakkoord van CDA, PvdA en CU
- Een basisnota over innovatie (zal worden gebruikt voor het Flitscongres Innovatie in maart 2008)
- Een uitgebreide notitie over energie en klimaat
- Een notitie innovatie in de provincie t.b.v. de VVD-lijsttrekkers bij de verkiezingen voor Provinciale Staten
- Een notitie over de wenselijkheid van een themacommissie innovatie in de Tweede Kamer
- Commentaar op de activiteiten van het Innovatieplatform
- Een notitie 'Een communicatiecentrum voor Innovatie'
- Een bijdrage aan de Herbronningsdiscussie in de VVD

- Commentaar op het AWT-rapport 'Weloverwogen keuzen' (over het innovatiestimuleringsbeleid in de afgelopen jaren)
- Commentaar op de EZ (innovatie-) begroting 2008
- Inbreng voor de discussie over de begroting van OCW 2008, m.n. over de verschuiving van middelen naar NWO
- Een notitie over het (Europese) octrooibeleid (nog in bewerking)

Daarnaast zijn onder andere de volgende activiteiten ontplooid:

- Bijwonen van congressen over innovatie, bijvoorbeeld op het gebied van sociale innovatie en biobrandstoffen
- Door het secretariaat zijn publicaties op het gebied van innovatie verspreid
- De partijcommissie zal deelnemen aan de discussie Nederland Waterland en daarvoor is een bijdrage in bewerking
- Er zijn diverse gesprekken met VVD-Tweede Kamerleden gevoerd
- Voorbereiding flitscongres

Bijlage: Ledenadministratie

Herindeling

1. De Regio Groningen 161P en Noord Groningen 164P is opgeheven per 3 oktober 2007.
2. De afdeling Dalfsen gaat per 31-12-07 uit de regio IJsselvecht
3. De Regio West Friesland 103J is per 31-12-07 opgehouden te bestaan.
4. De afdeling Hilvarenbeek A562 is per 31-12-07 uit de Regio Midden Brabant getreden en toegetreden tot de regio Zuid Oost Brabant.
5. De afdeling Bloemendaal K054 en Bennebroek K040 gaan samen verder als de afdeling Bloemendaal per 19 december 2007.
6. De afdeling Alkemade G597 en de afdeling Jacobswoude G068 gaan samen verder als de afdeling Kaag en Braassem per 01-01-07.

Ledenontwikkeling

Ontwikkeling ledenbestand 1986-2007:

Jaar	Aantal leden per 31-12	Bruto aanmelding	Bruto afname	Netto mutatie	Mutatie in %
1986	84617				
1987	76282	2508	10843	-8335	-10%
1988	68735	2102	9649	-7547	-10%
1989	64554	5026	9207	-4181	-6%
1990	59047	2906	8413	-5507	-9%
1991	55654	1940	5333	-3339	-6%
1992	53754	3905	5805	-1900	-3%
1993	53390	5097	5462	-365	-1%
1994	53465	5195	5120	-75	0%
1995	53465	5066	5066	0	0%
1996	52355	4040	5150	-1110	-2%
1997	52197	4683	4841	-158	-0%
1998	51585	4208	4820	-612	-1%
1999	48991	3182	5776	-2594	-5%
2000	48092	4105	5005	-900	-2%
2001	47441	4130	4781	-651	-1%
2002	45998	5445	6888	-1443	-3%
2003	44099	3289	5188	-1899	-4%
2004	41861	2798	5036	-2238	-5%
2005	40157	3425	5129	-1704	-4%
2006	40849	5812	5120	692	2%
2007	36832	2890	6907	-4017	-9%

Het ledenbestand is in 2007 afgenomen met iets meer dan 9%.

Ontwikkeling ledenbestand per kamercentrale 2001-2007:

Kamercentrale	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Mutatie 2007	Mutatie 2007 in %
A Brabant	5056	4860	4716	4474	4331	4442	4010	-432	-10%
C Gelderland	5696	5515	5226	4959	4628	4665	4221	-444	-10%
E Rotterdam	1146	1166	1177	1147	1122	1106	1054	-52	-5%
F Den Haag	1680	1736	1711	1622	1515	1639	1511	-128	-8%
G Zuid-Holland Noord	4875	4652	4507	4267	4100	4226	3765	-461	-11%
H Dordrecht	3761	3524	3369	3118	2955	2943	2698	-245	-8%
I Amsterdam	1557	1617	1644	1642	1529	1689	1589	-100	-6%
J Noord-Holland Noord	2790	2665	2486	2389	2273	2249	2009	-240	-11%
K Haarlem	3477	3311	3183	3092	2949	2969	2691	-278	-9%
L Zeeland	1578	1493	1375	1271	1219	1189	1040	-149	-13%
M Utrecht	3982	3949	3830	3633	3432	3514	3194	-320	-9%
N Friesland	2097	1999	1860	1778	1702	1700	1526	-174	-10%
O Overijssel	2610	2514	2330	2158	2100	2081	1861	-220	-11%
P Groningen	1948	1944	1867	1787	1745	1753	1580	-173	-10%
Q Drenthe	2150	2125	2073	1972	2018	2026	1760	-266	-13%
R Limburg	2096	2017	1843	1654	1655	1712	1488	-224	-13%
S Flevoland	759	721	710	687	671	715	632	-83	-12%
W Algemeen	183	190	192	211	213	231	203	-28	-12%